Oficiální elektronický měsíčník Komory daňových poradců České republiky / Ke stažení na https://moje.kdpcr.cz

e-Bulletin

Komory daňových poradců ČR

9/2022

- TÉMA VYDÁNÍ: Windfall tax aneb daň z mimořádného či neočekávaného zisku
- ROZHOVOR: Aleš Rod, ředitel výzkumu v Centru ekonomických a tržních analýz
- ANKETA: Kyberbezpečnost a daňoví poradci
- IT V DAŇOVÉ PRAXI: Přihlašování cizinců do DIS+

KOMORA DAŇOVÝCH PORADCŮ ČR

Provedeme vás světem daní.

Jaká témata řešíme v Národní účetní radě?

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovolte, abych vás jako každý rok v tomto období informovala o aktuálních aktivitách Národní účetní rady.

Stále se usilovně pracuje na Interpretacích českých účetních předpisů.

Vzhledem k velmi těsnému propojení daně z příjmů a účetnictví je sledování aktivit NÚR pro daňové poradce velmi žádoucí. Naše Komora je do činnosti zapojena jako jeden z členů a naše metodická sekce účetnictví připravuje připomínky k interpretacích v rámci vnitřního připomínkového řízení. V rámci veřejného připomínkového řízení se může zapojit každý samostatně.

Činnost a výstupy můžete sledovat také prostřednictvím webových stránek www.nur.cz. Výstupy jsou zde volně ke stažení a použití ve vaší praxi.

Doporučuji, aby vaši pozornosti neunikly dvě dokončené interpretace, které s ohledem na jejich téma budou zasahovat většinu účetních jednotek. Jedná se o interpretaci I-43 Poskytnuté zálohy v cizí měně a I-47 Přijaté zálohy v cizí měně. Interpretace vyjasnily, jak chápat pojem aktivum vyjádřené v cizí měně a kdy je účetní jednotka vystavena kurzovému riziku, a z toho vyplynulo, v jakých situacích dochází k vykázání kurzových rozdílů. Není třeba připomínat, že vykázané kurzové rozdíly ovlivňují výsledek hospodaření a jsou jeho prostřednictvím převzaty zcela do základu daně z příjmů. Bylo vyargumentováno, že pouhá úhrada v cizí měně neznamená automaticky, že se jedná o cizoměnové pohledávky nebo závazky, u nichž dochází k přecenění, vykázání kurzových rozdílů a jejich oprávněnému zahrnutí do základu daně.

Tak jako každý rok NÚR připravuje v prosinci, tentokrát to vychází na 2. 12. 2022 již 13. ročník výročního semináře. Akce je významné setkání příznivců účetnictví a posledních ročníků se účastnilo okolo 350 posluchačů z Česka i Slovenska prezenčně nebo prostřednictvím live streamu. Hlavním tématem letošního semináře bude připravovaný nový zákon o účetnictví, který je doveden do konečné fáze schvalovacího procesu. Stejně jako i v minulých letech budou představeny nové interpretace účetních předpisů připravené Národní účetní radou za uplynulý rok.

V závěru si dovoluji popřát vám klidné dny a hodně zdraví, a pokud nebude možné se setkat na semináři NÚR osobně, tak se určitě připojte on-line.

Mgr. Edita Ševcovicová,
Prezidium KDP ČR,
zástupce KDP ČR
v Národní účetní radě

Obsah

Úvodník

Edita Ševcovicová ... 1

Aktuálně

Měsíc v kostce ... 3
Aktuálně z Finanční správy a účetnictví ... 10
Valná hromada KDP ČR 11. 11. 2022 ... 13
Aktuálně ze zpráv CFE ... 20
Aktuálně ze světa ... 43
Po dvou letech se opět sešli tajemníci komor daňových proradců (Radek Neužil) ... 49

Judikatura

DPH a opce zdanění (Alena Wágner Dugová) ... 4
Získání neoprávněné výhody nemusí být jediným cílem zneužití práva ... 6
Výdaje na výzkum a vývoj musí odrážet skutečný stav umožňující účinnou kontrolu ... 7
NSS se zabýval prokázáním jednotlivých druhů činností v rámci hlavní činnosti veřejně prospěšného poplatníka ... 8

Téma vydání

Windfall tax

Windfall tax: Podle odborníků nesystémový zásah do daňového systému. Podle vlády by státu vynesla až vyšší desítky miliard korun ... 14
Aktuální vývoj řešení energetické krize ukazuje, že situace je velmi komplikovaná (Aleš Rod) ... 16

Pracovní právo

Možné dopady výkonu home office ze zahraničí z pohledu daní a odvodů na sociální a zdravotní pojištění (Jiří Matzner) ... 18
Elektronické podpisy nejen optikou pracovního práva (Lenka Gomez Tomčalová) ... 22

Ostatní

AML zákon jako ochranná norma? (Pavel Géci) ... 21
Novinky z oblasti české a evropské regulace finančních institucí (Ondřej Havlíček, Matěj Šarapatka) ... 40

Komentář

Zdanit lze cokoliv. Navrhuji mokrou a suchou daň (Karel Havlíček) ... 26

Daň z příjmů

Zdanění nízkoemisního manažerského vozidla (Ivan Macháček) ... 28

Kyberbezpečnost

Kyberbezpečnost a daňoví poradci – anketa ... 33
Téma kybernetické bezpečnosti je důležité pro všechny, nejen pro daňové poradce – rozhovor s Milanem Vodičkou, členem Prezidia KDP ČR ... 36

IT v daňové praxi

Přihlašování cizinců do DIS+ (Milan Vodička) ... 45

Osobní rozvoj

A je po prázdninách... (Peter Chrenko) ... 52

Elektronický měsíčník
Komora daňových poradců České republiky
Kozí 4, 602 00 Brno, tel.: +420 542 422 311
IČO: 44995059
moje.kdpcr.cz
www.kdpcr.cz
e-mail: kdp@kdpcr.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod číslem E 22060
ISSN 1211-9946
Toto číslo vyšlo **7. 9. 2022**,
datum uzávěrky: **5. 9. 2022**.
Nakladatelsky a redakčně zajišťuje společnost impax, spol. s r. o.

Vedoucí redaktor: Mgr. Jaroslav Kramer
Redakce: Eliška Voplakalová, David Mařík, Sára Labajová
Články neprocházejí recenzním řízením. Články obsahují názory autorů, které se nemusejí shodovat se stanovisky KDP ČR.
Udělení souhlasu: Autor poskytnutím rukopisu dává redakci souhlas s rozmnožováním, rozšiřováním a sdělováním příspěvku na webových stránkách KDP ČR, v právních informačních systémech a na internetových portálech spolupracujících s KDP ČR.

Ilustrační fotografie Shutterstock.com a Pixabay.com, není-li uvedeno jinak.
Objednávky inzerce na inzerce@impax.cz nebo tel. +420 244 404 555, +420 606 404 953.
Mediakit a další informace na www.impax.cz.

Měsíc v kostce

První návrh rozpočtu 2023 počítá se schodkem 270 miliard

Ministerstvo financí připravilo první návrh státního rozpočtu na rok 2023 s příjmy 1 749,5 mld. Kč a výdaji 2 019,5 mld. Kč. Odhadovaný schodek státního rozpočtu by tak příští rok mohl dosáhnout 270 mld. Kč. Ve střednědobém výhledu MF navrhuje schodek rozpočtu ve výši 250 mld. Kč pro rok 2024 a 230 mld. Kč v roce 2025. Vláda se bude návrhem zabývat na svých zářijových jednáních a konečné parametry rozpočtu se tak ještě mohou změnit. Schválit a odeslat do sněmovny ho kabinet musí do 30. září. Resort financí současně očekává, že letos vybere více peněz než dříve na většině daní, nikoli však na všech. Výjimkou budou spotřební daň z minerálních olejů a silniční daň. Ty vláda snížila jako jedno z opatření proti růstu cen. V příštích třech letech již stát počítá s vyššími příjmy ze všech daní i z pojistného na sociální zabezpečení.

Milostivé léto pokračuje

Od začátku září až do 30. listopadu se někteří dlužníci mohou zbavit za zvýhodněných podmínek exekucí u veřejnoprávních institucí. Začíná totiž druhé milostivé léto, jež s mírnými úpravami navazuje na to první z přelomu loňského a letošního roku. Na pokračování tzv. milostivého léta reaguje Finanční správa s tím, že se vztahuje pouze na veřejnoprávní dluhy vymáhané v soudní exekuci a netýká se daňových a správních exekucí, kterými finanční úřady vymáhají daňové pohledávky. U závazků vůči Finanční správě mohou dlužníci z důvodu tíživé sociální či ekonomické situace požádat správce daně o posečkání úhrady daně nebo její rozložení na splátky. Stačí podat příslušnému finančnímu úřadu vyplněnou žádost a zdůvodnit, proč o odklad nebo rozložení poplatník žádá. Nově lze žádost jednoduše vytvořit i prostřednictvím webové aplikace.

Průměrná inflace letos dosáhne podle Ministerstva financí 16,2 %

Ministerstvo financí vydalo srpnovou makroekonomickou predikci, která bude sloužit jako východisko pro státní rozpočet pro rok 2023. Zatímco v 1. polovině letošního roku česká ekonomika navzdory nepříznivým okolnostem rostla, ve 2. pololetí by měla projít mírnou recesí. Přesto by se HDP za celý rok 2022 mohl zvýšit o 2,2 %. Růst by měl být tažen investicemi do fixního kapitálu a zesílenou akumulací zásob. Výdaje domácností na spotřebu bude tlumit razantní nárůst životních nákladů, zejména cen energií, a zpřísnění měnové politiky. Saldo zahraničního obchodu by z růstové dynamiky mělo ubrat 1 procentní bod. V roce 2023 by hospodářský růst mohl dále zpomalit na 1,1 %. Domácnosti se i v příštím roce budou potýkat s dopady vysoké inflace, dynamika jejich spotřeby by tak měla zůstat velmi nízká. Investice ale budou nadále působit prorůstově, meziročně slabší akumulace zásob však ekonomiku citelně zpomalí. Při slabé domácí poptávce by tak tahounem růstu mělo být saldo zahraničního obchodu. Vysoká inflace zpomaluje ekonomický růst a snižuje životní úroveň obyvatel. Meziroční inflace by ve 2. polovině roku měla dále zrychlit a přiblížit se 20 %. Průměrná míra inflace by tak letos měla dosáhnout 16,2 %. Více informací o predikci je zde.

Smuteční oznámení

S lítostí Vám oznamujeme, že zemřeli paní Mgr. Eva Lauko Hrtoňová, daňová poradkyně č. 2511, ve věku nedožitých 52 let; pan Karel Muláček, daňový poradce č. 2671, ve věku 58 let; pan Norbert Novotný, daňový poradce č. 2290, ve věku 49 let; pan Jan Vondráček, daňový poradce č. 710, ve věku 85 let. Dovolujeme si tímto vyjádřit všem pozůstalým a přátelům upřímnou soustrast. /

Za Komoru daňových poradců ČR Radek Neužil, tajemník

DPH a opce zdanění

Aktuální rozhodnutí Soudního dvora EU potvrzuje, že pro aplikaci DPH při opci zdanění u nemovité věcí musí být dané podmínky stanovené zákonem o DPH naplněny, jinak bude plnění překlasifikováno na plnění osvobozené od DPH bez nároku na odpočet DPH se všemi důsledky.

Alena Wágner Dugová

Daňová poradkyně, Deloitte

Podle rozsudku Soudního dvora EU (dále též jen „SDEU") musí být články 135 a 137 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která podmiňuje možnost volby osoby povinné k dani zdanit prodej nemovitosti daní z přidané hodnoty (DPH) tím, že tato nemovitost musí být převedena osobě povinné k dani, která byla již v okamžiku uzavření transakce registrována jako plátce DPH.

Ustanovení směrnice 2006/112, jakož i zásady daňové neutrality, efektivity a proporcionality musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům a praxi, podle kterých je prodávající nemovitosti povinen opravit odpočet DPH zaplacené na vstupu za tuto nemovitost v důsledku odmítnutí přiznat mu možnost volby zdanění tohoto prodeje z důvodu, že pořizovatel k datu prodeje nesplňoval podmínky stanovené pro využití této možnosti volby zdanění ze strany prodávajícího. I když je skutečné užívání dotčené nemovitosti pořizovatelem v rámci činností podléhajících DPH v tomto ohledu irelevantní, jsou příslušné orgány nicméně povinny ověřit případnou existenci daňového úniku nebo zneužití u osoby povinné k dani, která měla v úmyslu využít možnosti zvolit si zdanění předmětného plnění.

V českém zákoně o DPH máme u nemovitých věcí v podstatě dva případy volby zdanění. Jednak podle § 56 odst. 6 zákona o DPH se plátce může rozhodnout, že se u dodání vymezeného pozemku nebo u dodání vybrané nemovité věci po uplynutí pětileté lhůty uplatňuje daň, přičemž pokud je příjemce plnění plátcem, tak lze opci zdanění učinit pouze po jeho předchozím souhlasu. Dále jde o § 56a odst. 3 zákona o DPH, na základě kterého se plátce může rozhodnout, že se uplatní DPH u nájmu vybrané nemovité věci jinému plátci pro účely uskutečňování jeho ekonomické činnosti.

Případ posuzovaný SDEU tak může být de facto potvrzením skutečnosti, že pro aplikaci DPH při opci zdanění musí být skutečně

dané podmínky stanovené zákonem o DPH naplněny, jinak bude plnění překlasifikováno na plnění osvobozené od DPH bez nároku na odpočet DPH se všemi důsledky, jako je například nemožnost nárokovat odpočet DPH, změna výše kráceného koeficientu, nutnost provedení úpravy odpočtu apod.

V posuzovaném případě daňový subjekt Arvi podle názoru litevského správce daně neprávem uplatnil DPH na výstupu v rámci prodeje nemovité věci společnosti Investicijų ir inovacijų fondas (dále jen „Fondas"), a to protože společnost Fondas nebyla v okamžiku uvedeného prodeje ještě registrovaným plátcem DPH. Proto si nemohla podle správce daně společnost Arvi zvolit režim zdanění tohoto plnění, a v důsledku toho ani vyúčtovat příslušnou DPH na výstupu, takže měla ve svém přiznání k DPH opravit částku odpočtu DPH na vstupu.

V daném případě šlo tedy o posouzení souladu litevského pravidla se směrnicí o DPH 2006/112/E ohledně opce zdanění u prodeje nemovité věci. Na základě litevské úpravy je opce zdanění navázána na podmínku, že je kupující plátcem DPH (obdobně máme stanovenu podmínku v českém zákoně o DPH u nájmu nemovité věci). SDEU tedy posuzoval slučitelnost opce zdanění navázanou na podmínku plátcovství kupujícího s články 135 a 137 směrnice o DPH a se zásadami daňové neutrality a efektivity.

SDEU v tomto ohledu připomněl starší judikaturu, kde již judikoval, že „článek 137 směrnice o DPH tak členským státům přiznává nejen oprávnění poskytnout osobám povinným k dani možnost volby zdanění plnění, na která se toto ustanovení vztahuje, ale rovněž pravomoc omezit dosah této možnosti nebo ji vyloučit. Členské státy požívají v rámci tohoto článku širokého prostoru pro uvážení, neboť jim přísluší posoudit, zda je třeba možnost volby zavést, či nikoliv, podle toho, zda to považují za vhodné vzhledem ke stávající situaci v jejich zemi v daném okamžiku (Turn- nd Sportunion Waldburg, C-246/04)". Proto lze dle SDEU uzavřít, že články 135 a 137 směrnice o DPH nebrání vnitrostátní právní úpravě stanovit úpravu, která podmiňuje možnost volby zdanit prodej nemovité věci DPH tím, že tato nemovitá věc musí být převedena osobě povinné k dani, která byla již v okamžiku uzavření transakce registrována jako plátce DPH.

SDEU také uzavřel, že nejsou porušeny žádné zásady DPH, jako je neutralita, efektivita či proporcionalita a je nutné také adekvátně opravit odpočet DPH. SDEU uvedl, že „ustanovení směrnice o DPH, jakož i zásady daňové neutrality, efektivity a proporcionality musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům a praxi, podle kterých je prodávající nemovitosti povinen opravit odpočet DPH zaplacené na vstupu za tuto nemovitost v důsledku odmítnutí přiznat mu možnost volby zdanění tohoto prodeje z důvodu, že pořizovatel k datu prodeje nesplňoval podmínky stanovené pro využití této možnosti volby zdanění ze strany prodávajícího. I když je skutečné užívání dotčené nemovitosti pořizovatelem v rámci činností podléhajících DPH v tomto ohledu irelevantní, jsou příslušné orgány nicméně povinny ověřit případnou existenci daňového úniku nebo zneužití u osoby povinné k dani, která měla v úmyslu využít možnosti zvolit si zdanění předmětného plnění".

Opci zdanění není možné aplikovat, pokud nejsou splněny zákonné podmínky a plátce musí uplatnit osvobození od DPH bez nároku na odpočet se všemi důsledky.

Proč stojí za to tento rozsudek přečíst a brát v potaz? Aplikace DPH nemusí být vždy namístě, protože pokud má být daná transakce podle zákona o DPH osvobozena (a to nejen v situaci opce zdanění a naplnění podmínek), tak je uplatnění osvobození povinné se všemi důsledky, jako je například nemožnost nárokovat odpočet DPH, dopad do výše kráceného koeficientu, nutnost provedení úpravy odpočtu apod.

Rozsudek Soudního dvora EU (dále též jen „SDEU") ze dne 30. června 2022 ve věci C-56/21 UAB „ARVI" ir ko (dále jen „Arvi") http://eur-lex.europa.eu, generální advokátka J. Kokott.

„Řízení o předběžné otázce – Daně – Společný systém daně z přidané hodnoty (DPH) – Směrnice 2006/112/ES – Článek 137 – Volitelný režim zdanění – Podmínky – Vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje možnost volby osoby povinné k dani zdanit prodej nemovitosti DPH tím, aby tato nemovitost byla převedena osobě povinné k dani, která je již registrovým plátcem DPH – Povinnost opravit odpočty DPH v případě nedodržení této podmínky – Zásady daňové neutrality, efektivity a proporcionality.

Související ustanovení:

- § 56a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH")

Související rozhodnutí:

- C-246/04 – Turn-und Sportunion Waldburg
- C-269/03 – Vermietungsgesellschaft Objekt Kirchberg
- C-97/09 – Schmelz

Judikatura krátce

Získání neoprávněné výhody nemusí být jediným cílem zneužití práva

Daňovému subjektu byla doměřena daň z příjmů právnických osob včetně penále z důvodu zneužití práva, kterého se měl dopustit účelovou emisí dluhopisů pro dosažení daňové výhody. Podle finančního úřadu díky uplatněným úrokům účelově snížil svůj základ daně a neodvedl tak daň převyšující 2 miliony korun. Emise a následné upsání dluhopisů bylo vyhodnoceno jako účelové také proto, že se jednalo o komplexní jednání mezi spojenými osobami a transakce představovaly umělou finanční operaci, v rámci níž protekly prostředky holdingu, aniž by plnila nějaký ekonomický účel. Tyto závěry potvrdil následně také krajský soud.

V projednávaném případě představenstvo akciové společnosti za přítomnosti vybraných akcionářů rozhodlo o emisi dluhopisů z důvodu financování nové akvizice. Společnost nejdříve snížila základní kapitál vzetím svých akcií z oběhu a vyplacením akcionářů a poté schválila poskytnutí bezúročných půjček, které zamířily k vybraným akcionářům. Tyto půjčky pak byly obratem použity na úhradu dluhopisů emitovaných společností.

Daňový subjekt se bránil tím, že nebyla splněna ani jedna ze dvou kumulativních podmínek pro zneužití práva, a sice že nedošlo k aplikaci normy v rozporu s cílem zamýšleným zákonodárcem a hlavním cílem nebylo získání daňové výhody umělým vytvořením podmínek pro její získání. Financování formou dluhopisů emitovaných spřízněným osobám je za splnění podmínek a za tržní úrokovou sazbu zcela v souladu s právem a úrokové náklady jsou podle subjektu bezpochyby daňově uznatelné i v této situaci. Daňový subjekt tak považoval emisi za ekonomicky zcela racionální, a pokud správní orgány nerozporovaly uznatelnost úroků z původního krátkodobého financování ve formě cash poolingu, je podle něj absurdní, aby změna financování byla považována za okolnost prokazující zneužití práva. Nahrazením stávajícího financování emisí dluhopisů došlo dle něj pouze o volbu alternativy, která lépe vyhovuje potřebám společnosti.

Odvolací finanční ředitelství oponovalo, že primárním smyslem emise dluhopisů zpravidla bývá zajištění určitého externího zdroje financování, v tomto případě ale došlo pouze k přesunu vlastních prostředků v rámci koncernu a daňový subjekt tím žádné nové finanční prostředky nezískal.

Nejvyšší správní soud v kasační stížnosti poukázal na dřívější judikaturu, která nevyžaduje, aby získání neoprávněné výhody bylo jediným cílem a výsledkem zneužití práva. Postačí, když jde

o hlavní cíl, který zjevně převažuje. Při testování, zda-li se jedná o zneužití práva, je třeba hodnotit jednotlivé úkony a transakce daňového subjektu jednotlivě i v souvislosti. Pokud po celkovém zhodnocení objektivních okolností z úkonů vyplývá, že postrádají ekonomický smysl a jejich hlavním účelem bylo získání daňového zvýhodnění, jedná se o naplnění objektivního kritéria zneužití práva. Od posouzení objektivního prvku, zde například zjištění okolností transakcí, lze pak odvodit posouzení subjektivního prvku v podobě záměru daňového subjektu. Krajský soud podle NSS okolnosti případu správně posuzoval jako celek, i když výslovně nerozlišoval objektivní a subjektivní kritéria zneužití práva. V posuzovaném případě došlo k naplnění obou druhů kritérií, a tedy k zneužití práva, protože se jednalo o uzavřený kruh vzájemně časově a finančně bezprostředně souvisejících transakcí, při kterém se v podstatě jednalo o uměle vytvořený koloběh vlastních finančních prostředků koncernu ve snaze získat daňovou výhodu v podobě snížení daňové povinnosti formou nákladových úroků z emitovaných dluhopisů. NSS také poukázal na to, že o transakcích rozhodovaly stejné osoby, které v nich vystupovaly jednou v pozici statutárních orgánů, podruhé jako příjemci půjček a nakonec jako upisovatelé dluhopisů. Dodal také, že nutnost nahradit krátkodobé financování společnosti dlouhodobým lze sice racionálně obhajovat, ale zajištění dlouhodobého financování ve své podstatě opět financemi od mateřské společnosti nelze podle soudu považovat za racionální ani ekonomicky odůvodnitelné. Poukázal také na své dřívější vyjádření, kde *„formální splnění příslušných podmínek ještě automaticky nezakládá nárok na osvobození od daně, pokud splnění podmínek bylo dosaženo postupem zjevně se příčícím účelu daného ustanovení. Jinými slovy, jestliže daňový subjekt zcela uměle (…) nastolí takovou situaci, jíž formálně zákonu vyhoví, nelze takový postup označit za legitimní“*.

Námitku daňového subjektu, že pokud nebyla rozporována uznatelnost úroků u původního krátkodobého financování, je absurdní, aby změna za jiný instrument s tržními parametry byla považována za okolnost prokazující jednu z podmínek zneužití práva, nepovažoval NSS za důvodnou. Podle něj původní způsob představoval jiný druh financování a nenastaly u něj okolnosti, které by souvisely se zneužitím práva.

VÍCE:
Rozsudek Nejvyššího správního soudu 4 Afs 376/2021, dostupné na www.nssoud.cz

Výdaje na výzkum a vývoj musí odrážet skutečný stav umožňující účinnou kontrolu

Finanční úřad neuznal odpočet výdajů na výzkum a vývoj a doměřil daňovému subjektu daň z příjmů právnických osob, protože dle něj nebyly splněny formální a další zákonné podmínky. Daňový subjekt totiž neuvedl konkrétní den ukončení projektu výzkumu a vývoje a zaznamenal pouze to, že projekt „trvá“. Dále neprokázal, že projekt zpracoval před samotným zahájením výzkumu a vývoje a také řádně neoddělil jednotlivé výdaje.

Daňový subjekt se poté v rámci kasační stížnosti bránil tím, že konec projektu nebyl zatím znám, jak je to u podobných projektů běžné, a proto uvedl, že projekt „trvá“. Projekt také podle jeho názoru vypracoval ještě před zahájením výzkumu. Některé projekty byly schváleny elektronicky ještě před vznikem společnosti a až písemná verze byla vyhotovena později. Oddělení výdajů subjekt považoval také za dostatečné, neboť většinu z nich vynakládal na výzkum a vývoj a samostatně evidoval pouze ty, které s projekty nesouvisely. Výdaje poté rozdělil v poměru jednotlivých projektů.

NSS kasační stížnost daňového subjektu zamítl a připomněl, že neuvedení konkrétního data ukončení projektu je nesplněním formálních podmínek pro daňový odpočet. Z termínu „trvá“ nelze zjistit den, kdy bude projekt ukončen. V průběhu daňového řízení totiž projekt nelze libovolně doplňovat či měnit. Pokud by tomu tak nebylo, institut odpočtu výdajů na výzkum a vývoj by bylo možné snadno zneužít. Znění některých projektů, u kterých bylo neznámé datum ukončení projektů či jejich údajné schválení ještě před vznikem daňového subjektu, mohlo vyvolat

pochybnosti správce daně, jestli projekty byly skutečně vypracovány ještě před zahájením výzkumu a vývoje. V opačném případě by nebylo možné související odpočet uplatnit a správce daně tak podle soudu vyjádřil odůvodněné a zcela konkrétní pochybnosti, které daňový subjekt nevyvrátil.

Ke správnému oddělení výdajů pak NSS uvedl, že daňové subjekty mají povinnost vést oddělenou evidenci výdajů na vědu a výzkum, ze které bude patrná návaznost konkrétních výdajů. Daňový subjekt tak měl jednotlivé výdaje přiřadit ke konkrétním souvisejícím projektům. Namísto toho oddělil pouze nesouvisející výdaje od společných výdajů na celkový výzkum a vývoj a ty dále rozdělil poměrně mezi jednotlivé projekty. Takový postup ale neodráží skutečný stav, nýbrž pouze fikci podle matematického výpočtu a neumožňuje následnou kontrolu. NSS připustil, že je takto pečlivá evidence sice administrativně náročnější, ale pro odpočet výdajů, jako významné daňové zvýhodnění, nutná. Pokud o něj mají daňové subjekty zájem, musí splnit všechny zákonné podmínky.

VÍCE:
Rozsudek Nejvyššího správního soudu 10 Afs 242/2020, dostupné na www.nssoud.cz

NSS se zabýval prokázáním jednotlivých druhů činností v rámci hlavní činnosti veřejně prospěšného poplatníka

Další doměřená daň se týkala klastru, kterému správce daně doměřil daň z příjmů právnických osob kvůli nedostatečnému vykázání výnosů a nákladů podle hlavní a vedlejší činnosti. Správce daně daňový subjekt totiž vyzval k předložení daňové analýzy, kde budou rozděleny výnosy a náklady dle jednotlivých druhů činností, aby bylo zřejmé, které výnosy mohou být od daně osvobozeny. I přes součinnost daňového subjektu podle správce daně nedošlo k předložení klíčového dokumentu. Ze stanov daňového subjektu přitom byly zřejmé různé druhy činností a jejich rozdělení bylo vhodné i pro daňové účely.

Daňový subjekt v žalobě uvedl, že je spolkem, který nebyl zřízen za účelem podnikání a jeho veškerá činnost souvisela s hospodařením s prostředky dotačního programu. Toto hospodaření vyžadovalo dodržování pravidel stanovené Ministerstvem průmyslu a obchodu, která ale byla v rozporu se zákonem o účetnictví. Ministerstvo později uznalo své pochybení ohledně vyžadovaného způsobu vedení účetnictví a daňový subjekt se tak bránil tím, že nebyl z výše uvedených důvodů schopen vyhovět požadavku správce daně a doložit, které výnosy a náklady souvisí se kterou činností. Uvedl také, že veškeré jeho činnosti souvisely s využíváním dotačních prostředků a vykonával tedy pouze hlavní osvobozenou činnost. Správce daně však během kontroly posuzoval výnosy nikoliv podle skutečného obsahu, jak jej subjekt vedl, ale podle názvu činností, a v důsledku toho vyčlenil a dodatečně zdanil příjmy z dotačního programu, aniž by k nim přiznal jakékoliv náklady. Dodatečné zdanění pro něj mělo likvidační účinky, byl porušen princip právní jistoty a došlo podle něj i k dvojímu zdanění výnosů bez uznání jakýchkoli, ani esenciálních, nákladů.

Krajský soud žalobu zamítl a konstatoval, že daňový subjekt neunesl důkazní břemeno ohledně rozdělení výnosů a nákladů vůči dílčím činnostem, protože nestačí pouze konstatovat, že vykonával jen tzv. hlavní činnost, která má být osvobozena. Čerpání dotace bylo jedním ze zdrojů financování výzkumu a vývoje členů klastru, vedle toho však vznikaly příjmy další, které sice mohly vyplývat z předchozích výsledků výzkumu a vývoje,

nicméně tyto příjmy i jejich uplatňování na další výdaje již podle soudu nelze považovat za činnost přímo související s čerpáním dotace. Krajský soud také připomněl, že koncepce zdanění neziskových subjektů vychází z toho, že každý druh činnosti je posuzován zvlášť, přičemž ztrátová činnost není předmětem daně a zisková činnost naopak předmětem je. Jednotlivé náklady pak nelze libovolně přiřazovat jednotlivým činnostem, protože mezi výnosy a náklady musí existovat přímá souvislost. Správné rozdělení je na daňovém subjektu a v projednávaném případu se mu to dle soudu nepodařilo a správci daně nelze vyčítat, pokud nezohlednil ani tzv. esenciální náklady, protože daňový subjekt žádné konkrétní neoznačil. Nedošlo zde ani ke dvojímu zdanění, mimo jiné kvůli tomu, že náklady hrazené z dotace nelze uplatnit vůči jiným zdanitelným příjmům.

Daňový subjekt se poté v kasační stížnosti bránil tím, že krajský soud nepochopil účel vzniku klastru a přistupoval k němu jako k běžné neziskové organizaci, která sice může využívat dotace, ale jinak je ekonomicky soběstačná. Klastr naproti tomu vznikl pouze za účelem čerpání dotace a kromě realizace dotačních programů nevykonává žádnou ekonomickou činnost a je občanským sdružením, které nebylo zřízeno za účelem podnikání. I když měl na vedlejší a doplňkové činnosti vyřízená živnostenská oprávnění, ve skutečnosti vykonával pouze hlavní aktivity a žádnou vedlejší činnost. Toto však Odvolací finanční ředitelství ani soud nezohlednily. Během realizace dotačního programu nevykonával žádnou vedlejší výdělečnou činnost, která by nebyla součástí programu. Činnosti, které svou povahou odpovídaly vedlejší činnosti, daňový subjekt, podle svého vyjádření, v žádném případě nevykonával pro nezávislé odběratele. Protože podle správce daně podmínky pro čerpání dotace nemohly mít vliv na povinnost respektovat zákon o účetnictví, dostal se daňový subjekt do neřešitelné situace, kdy mu hrozil postih buď ze strany správce daně, nebo ministerstva.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost daňového subjektu zamítl. Poukázal na to, že správce daně požadoval doložení rozčlenění výnosů a nákladů daňovou analýzou, a ne nutně účetnictvím. S tím souhlasil i krajský soud, protože účetnictví je jen jedním ze způsobů, jakým může daňový subjekt výnosy a náklady pro daňové účely členit a prokazovat. Daňový subjekt nijak nevysvětlil, proč by mu podmínky dotace měly jakkoliv bránit v tom, aby provedl jejich dodatečné rozčlenění pro účely daně. Daň nebyla doměřena proto, že by účtoval s přihlédnutím k pravidlům stanoveným daným dotačním programem, ale že nedoložil účtování v rozložení, jaké správce daně požadoval. Není tak trestán za porušení zákona o daních z příjmů stanovujícího požadavky na vedení účetnictví. Předmětem řízení bylo prokázání jeho daňového tvrzení.

K argumentu, že krajský soud nezohlednil jeho specifické postavení, NSS připomněl, že správní orgány vyšly z právní úpravy, podle které, v případě poplatníků, kteří nejsou založeni za účelem podnikání, *„... nejsou předmětem daně příjmy z činností vyplývajících z jejich poslání za podmínky, že náklady vynaložené (…) v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší. Činnosti, které jsou posláním těchto poplatníků, jsou stanoveny zvláštními předpisy, statutem, stanovami, zřizovacími a zakladatelskými listinami.*“ Upozornil také na to, že předmětem daně naopak jsou vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájmu. Splnění podmínek se posuzuje za celé období podle jednotlivých druhů činností. Pokud je jednotlivá činnost v rámci téhož druhu činnosti prováděna jak za ceny, kdy jsou příjmy nižší než související náklady, a současně za ceny, kdy je tomu naopak, jsou předmětem daně příjmy, které související náklady převyšují. Poplatníci jsou současně povinni vést účetnictví tak, aby byly nejpozději k datu účetní závěrky odděleně vedeny příjmy, které jsou předmětem daně, od příjmů, které nejsou předmětem daně a nebo jsou od ní osvobozené. Toto platí i pro náklady. Současně náklady související s osvobozenými příjmy nelze přičítat k nákladům, které patří ke zdanitelným příjmům a nejsou od daně osvobozeny.

NSS došel k závěru, že krajský soud jasně a srozumitelně odůvodnil, proč správce daně správně považoval dotčené příjmy za zdanitelné. Označení fakturovaných služeb nesvědčilo o tom, že by daňový subjekt provozoval jedinou činnost. Ani obsah těchto služeb nesouvisel s realizací dotačních programů zcela samozřejmě a dostatečně úzce, aby nebylo třeba další dokazování ze strany daňového subjektu. Uzavřel, že požadavek, aby poplatníci, kteří nebyli založeni za účelem podnikání, rozlišovali v účetnictví jednotlivé činnosti, se odvíjí minimálně od toho, že sám zákon rozlišuje mezi příjmy, které jsou předmětem daně vždy a které až po splnění určitých podmínek. /

VÍCE:
Rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 Afs 196/2019, dostupné na www.nssoud.cz

Zdroj: www.nssoud.cz

Linkedin Sledujte Komoru daňových poradců ČR na sociální síti Linkedin

Aktuálně z Finanční správy a účetnictví

Generální finanční ředitelství se zaměřilo na kryptoměny

Sekce daňové kontroly a analytiky GFŘ se zaměřila na analýzu dat u vybraných subjektů za zdaňovací období 2019 a 2020, kteří realizovali obchody s kryptoměnami. Podařilo se identifikovat subjekty, které neodvedly daň v řádu stovek milionů korun. Finanční správa podle GFŘ postupovala cestou minimálního zatížení daňových subjektů umožňující jim dodatečně přiznat daňovou povinnost. Některé subjekty na základě výzev podaly daňová přiznání také za období, která v této fázi prověřována nebyla. Ředitelství upozornilo také na případy, kdy existovalo podezření na nepřiznání příjmů u kolektivního investování fyzických osob do kryptoměn, při jejichž odprodeji byly zhodnocené peněžní prostředky vyplaceny na bankovní účet zástupce investujících osob, který je následně převedl na účty jednotlivých investorů, z nichž většina nesplnila svou povinnost přiznat a zaplatit daň.

Na kryptoměny by měla být pozornost kontrolních orgánu zaměřena i v budoucnu. GFŘ připomíná, že *„na základě tuzemské i mezinárodní spolupráce v oblasti daní probíhá výměna informací např. s orgány, které dohlíží na regulaci v oblasti boje proti praní špinavých peněz, či se zahraničními daňovými správami, jež během své činnosti detekují subjekty, kterým plynou příjmy v souvislosti s kryptoměnami a jedná se o rezidenty České republiky. Předmětem zájmu jsou i kryptosměnárny, kryptoburzy, subjekty provozující těžbu kryptoměn a rovněž poskytovatelé vybraných typů služeb specificky vázaných na kryptoměny“*.

Finanční správa má, podle svého vyjádření, současně snahu poskytovat veřejnosti relevantní informace s cílem seznámit daňové subjekty s danou problematikou v kontextu souvisejících daňových povinností, aby byly schopny samy řádně plnit své povinnosti bez nutnosti zásahu kontrolních útvarů finančních úřadů.

Poskytnutí nízkoemisních vozidel zaměstnanci umožňuje nepeněžitý příjem ve výši 0,5% ze vstupní ceny vozidla

Finanční správa připomíná nově stanovený způsob výpočtu nepeněžitého příjmu zaměstnance při bezplatném poskytnutí vozidla zaměstnavatelem v důsledku novely zákona, která nabyla účinnosti 1. července tohoto roku. Podle novely se částka nepeněžitého příjmu, vedle stávajícího 1 %, stanoví také ve výši 0,5 % ze vstupní ceny, pokud se jedná o nízkoemisní motorové vozidlo podle

zákona upravujícího podporu nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících. Nízkoemisním motorovým vozidlem se zde rozumí vozidlo kategorie M1, M2 nebo N1, které nepřesahuje emisní limit CO2 ve výši 50 g/km a 80 % emisních limitů pro látky znečišťující ovzduší v reálném provozu podle přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007. Přestože novela nabývá účinnosti až v průběhu roku, snížení procentuální částky se týká celého zdaňovacího období roku 2022. V rámci ročního zúčtování záloh tak zaměstnanci vznikne přeplatek na dani vzhledem k tomu, že při výpočtu zálohy za kalendářní měsíce skončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona byly zohledňovány dosavadní vyšší částky. Zaměstnancům, kteří nemají možnost využít ročního zúčtování záloh, se nižší částka projeví až na základě podaného daňového přiznání za rok 2022. V obou případech tedy nebude plátce daně provádět úpravy zpětně v jednotlivých kalendářních měsících za první polovinu roku, ale promítne je až po skončení zdaňovacího období do výpočtu ročního zúčtování záloh nebo provede úpravu na řádcích 1 a 2 v Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti při jeho vydání poplatníkovi. Další podrobnosti včetně položek formulářů lze nalézt přímo na stránkách Finanční správy.

Veřejně prospěšní poplatníci v daňových přiznáních častěji chybují

Generální finanční ředitelství vydalo v reakci na zvýšený počet chyb v daňových přiznáních veřejně prospěšných poplatníků informaci o správném postupu. Nedostatky se nejvíce objevují u poplatníků s tzv. úzkým základem daně. U těchto poplatníků se nezdaňují příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud jsou ztrátové, tzn. v případě, kdy výdaje na tyto činnosti převyšují související příjmy. Kromě příjmů ze ztrátové nepodnikatelské činnosti nezdaňují tito poplatníci například příjmy z dotací, příspěvků a jiných podpor z veřejných rozpočtů atd. Zdaňují se naopak příjmy z reklamy, z členského příspěvku, úroků z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku a obecně příjmy z činností vykazujících znaky podnikání, tedy typicky jejich vedlejší či jiné doplňkové činnosti.

Nejčastější bylo chybné vyloučení příjmů na řádku č. 101 v DAP DPPO, které nejsou předmětem daně s opomenutím současně vyloučit veškeré související výdaje, a ponechání jich v přiznání jako daňově účinných. V důsledku toho je z nepodnikatelské činnosti vykázána daňová ztráta. To však není v souladu se zákonem a tento postup pak může vést k nesprávně vyčíslené dani a pro poplatníka znamená riziko kontroly ze strany správce daně. Na závěr GFŘ upozorňuje na fakt, že přestože je obec považována za příjemce své daně z příjmů, v případě, kdy dojde k odlišnému stanovení daně správcem, je obec povinna uhradit tento rozdíl včetně možného penále.

Okamžik uskutečnění účetního případu v souvislosti se Sberbank

Ministerstvo financí zveřejnilo stanovisko k účetnímu a rozpočtovému zachycení některých skutečností souvisejících se vstupem Sberbank CZ, a.s., do likvidace a odebráním její bankovní licence. V této souvislosti je nutné určit okamžik uskutečnění účetního případu podle Českých účetních standardů č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech, ke kterému dojde k odúčtování prostředků vykázaných na položkách krátkodobého finančního majetku v rozvaze vybrané účetní jednotky a souvztažnému vzniku pohledávky. K tomuto okamžiku dojde také k případnému rozpočtovému dopadu. Ministerstvo financí se domnívá, že okamžikem uskutečnění by mělo být v tomto případě datum nabytí právní moci rozhodnutí o odejmutí bankovní licence, tedy 30. 4. 2022. Pokud však je dle názoru anebo dostupných informací účetní jednotky okamžikem účetního případu až vstup do likvidace, tedy 2. 5. 2022, nezpůsobí to podle ministerstva žádné zkreslení věrného zobrazení finanční situace. Rozhodnutí vybrané účetní jednotky o tom, který okamžik použije, však doporučuje popsat v příslušné části Přílohy v účetní závěrce.

V případě územních samosprávných celků, případně dobrovolných svazků obcí, se pro potřeby zatřídění příjmů a výdajů podle vyhlášky o rozpočtové skladbě jedná u bankovních účtů (podléhajících rozpočtové skladbě) o „výdaj“, který bude zatříděn na položku 5909 – Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené a paragraf 6409 – Ostatní činnosti jinde nezařazené. Změny rozpočtu se provádí opatřením, které se provádí před rozpočtově nezajištěným výdajem. V tomto případě se jedná o mimořádnou situaci, takže mohou být provedena zejména následující opatření a jejich kombinace: přesun rozpočtových prostředků, použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů nebo zapojení úspor jednotlivých let. Přesné podmínky jednotlivých opatření lze nalézt v informaci Ministerstva financí, zveřejněné na jeho stránkách. Opatření lze provést až po provedení rozpočtově nezajištěného výdaje pouze v případě mimořádných událostí, které nejsou předem plánované, a odejmutí bankovní licence, podle názoru ministerstva, mezi tyto události patří.

V případě účtování o pohledávce doporučuje skutečnost vykázat prostřednictvím položky rozvahy „B.II.33 Ostatní krátkodobé pohledávky“. K této položce je následně možné tvořit opravnou položku. Prostřednictvím této položky je doporučeno také vykázat případné výnosy z úroků, které by byly připsány po přeúčtování prostředků z krátkodobého finančního majetku na položku. Úroky

jsou v tomto případě výnosem vykázaným prostřednictvím položky výkazu zisku a ztrát „B.II. Úroky“. Případný příjem získaný v průběhu likvidace nebo insolvenčního řízení pak ministerstvo doporučuje zatřídit na položku 2329 – Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené a paragraf 6409 – Ostatní činnosti jinde nezařazené.

MF k principu jednotného auditu v rámci kontrol

Ministerstvo financí zodpovědělo dotaz, jestli může kontrolní orgán využívat a převzít výsledky finanční kontroly jiného kontrolního orgánu, a pokud ano, zda-li tak učinit musí. Centrální harmonizační jednotka MF vydala stanovisko, že kontrolní úřad může využívat a převzít výsledky finanční kontroly od jiného orgánu a tento postup je součástí praktické aplikace principu jednotného auditu. Tento princip může přispět ke snižování administrativního zatížení na straně jak kontrolujících osob, tak na straně toho, kdo je kontrolován. Využívání principu jednotného auditu v rámci výkonu kontrolní činnosti je podle ministerstva dobrou praxí a projevem zásady dobré správy a zásady spolupráce. Posouzení rozsahu a způsobu využití zjištěných výsledků je pak v kompetenci odpovědného kontrolního orgánu.

Princip jednotného auditu je zachycen v obecném nařízení Evropské komise v čl. 128 a upravuje spolupráci Evropské komise s auditními orgány členských států. V českém právním řádu sice není tento princip výslovně stanoven, ovšem požadavek na jeho aplikaci vyplývá z obecných zásad činnosti správních orgánů. Mezi ně patří zásada dobré správy a zásada spolupráce správních orgánů. Podle Kontrolního řádu zjišťují příslušné orgány u kontrolované osoby stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a vše dokládá potřebnými podklady. Tyto podklady však nemusí vzniknout pouze z vlastní činnosti kontrolujícího a není vyloučeno jejich převzetí od jiného kontrolního orgánu. Kontrolní řád přímo umožňuje požádat jiný orgán o poskytnutí údajů, informací nebo podkladů a dále ukládá povinnost zpracovávat plán kontrol a jeho koordinaci s ostatními kontrolními orgány.

Uvedené podmínky pro praktickou aplikaci jednotného auditu nicméně podle stanoviska nezakládají automaticky povinnost přebírat výsledky jiného kontrolního orgánu bez dalšího. Ministerstvo financí shrnulo, že kontrolní orgán má možnost využít výsledky orgánu jiného, přičemž předpokladem je funkční systém řízení kvality kontrolních výstupů a přiměřená míra harmonizace postupů uvnitř jednotlivých orgánů a mezi nimi. Výsledky finanční kontroly lze využít také v rámci správy odvodu za porušení rozpočtové kázně. /

Zdroj: www.financnisprava.cz, www.mfcr.cz

Komora daňových poradců ČR pořádá
Dlouhodobý kurz ve dvou úrovních pokročilosti

KOMORA DAŇOVÝCH PORADCŮ ČR

ANGLIČTINA V DANÍCH A ÚČETNICTVÍ

ŘÍJEN 2022 — ČERVEN 2023
ON-LINE

» **Zkušení lektoři:**
Ing. Vladimír Zdražil / profesní blok
Mgr. Marcela Svatková / blok Use of English

» **Přihlášky a další podrobnosti:**
pokročilost B1 — www.kdpcr.cz/adu
pokročilost B2 — www.kdpcr.cz/adu2

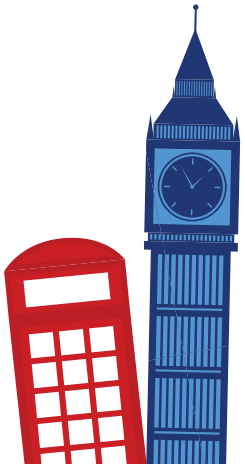

16
půldenních lekcí

Valná hromada KDP ČR 11. 11. 2022

Vážení daňoví poradci,

Valná hromada Komory daňových poradců ČR se letos uskuteční 11. listopadu elektronickou formou na webových stránkách Komory moje.kdpcr.cz.

Prezidium Komory rozhodlo o elektronické formě především z důvodu vyzkoušet průběh a fungování Valné hromady plně v on-line podobě, aby tento formát byl dobře připraven a odzkoušen a aby případně byly odstraněny možné problémy pro případ, kdyby v budoucnosti bylo nutné či povinné takto uskutečnit jednání Valné hromady.

Pozvánku na jednání Valné hromady, vč. podkladových materiálů, naleznete od 12. září na internetových stránkách Komory moje.kdpcr.cz.

Pro tuto Valnou hromadu obdržíte do své datové schránky daňového poradce individuální kód pro prezenci, hlasování a volby.

Pomocí tohoto kódu se buď můžete přihlásit k účasti na Valné hromadě, nebo oznámíte svoji neúčast, nebo jej můžete využít pro udělení plné moci některému ze svých kolegů. V tomto případě je však vhodné si udělení plné moci s kolegou předem dohodnout, jelikož je pro platnost zplnomocnění důležitá i jeho akceptace.

Evidenci účasti či zplnomocnění můžete provádět od 12. září až do konání Valné hromady, a to prostřednictvím webových stránek Komory moje.kdpcr.cz, kam se přihlásíte pomocí svého jména a hesla pro vstup na tyto stránky, které vám byly v minulosti přiděleny. Následně pro další úkony budete potřebovat výše zmíněný individuální kód. Rádi bychom upozornili, že podporované internetové prohlížeče jsou Edge a Chrome. Využijte tedy prosím pro přihlašování jeden z těchto prohlížečů. V případě technických obtíží kontaktujte prosím kancelář Komory.

Individuální kód pro Valnou hromadu budete kromě evidence účasti či udělení plné moci využívat také pro hlasování a volby v průběhu Valné hromady, na které se bude hlasovat i volit pomocí SMS zpráv. Pro komfortnější hlasování a volby lze také využít jednoduchou mobilní aplikaci dostupnou v Google Play, App Store, Microsoft Store pod názvem „KDP SMS Volby". Kdo se bude tedy Valné hromady účastnit, připravte si prosím na jednání svůj mobilní telefon. Letos je opět nutné telefonní číslo pro hlasování a volby předem registrovat (prostřednictvím webových stránek Komory při přihlášení k účasti na Valné hromadě). Z jiného než registrovaného čísla nebude hlasování a volby možné.

V den konání pak bude na webových stránkách Komory moje.kdpcr.cz zpřístupněn odkaz na on-line jednání VH. Předpokládá se využití prostředí MS Teams, které Komora využívá pro svá on-line školení a jednání a které tedy daňoví poradci znají. Odkaz bude přístupný pouze přihlášeným daňovým poradcům. Bez prvotního přihlášení přes webové stránky se tedy nebude možné Valné hromady zúčastnit.

Jednání Valné hromady bude probíhat v prostředí MS Teams, ale přihlášky do diskuse se budou podávat přes webový formulář na moje.kdpcr.cz, opět dostupný pouze přihlášeným účastníkům. Stejně tak pro posílání návrhů usnesení návrhové komisi, podnětů mandátové komisi či návrhů volební komisi bude využito rozhraní webových stránek Komory.

Podrobné návody a manuály naleznete na webových stránkách Komory u materiálů pro letošní Valnou hromadu. /

Jaromír Papírník

kancelář KDP ČR, manažer pro organizaci Valné hromady

WINDFALL TAX:
Podle odborníků nesystémový zásah do daňového systému. Podle vlády by státu vynesla až vyšší desítky miliard korun

Zavedení speciální daně, zvané windfall tax nebo také daně z mimořádných zisků, je nejvíce probírané téma v posledních měsících nejen v daňové oblasti. Podle vlády by se jednalo o další fiskální příjem do státní pokladny, který by mohla záhy využít na nutná opatření pro řešení aktuálních dopadů energetické krize či inflace. O zavedení musí kabinet rozhodnout do poloviny září. Zavedení daně se pak nejspíše bude týkat tří sektorů. Dopadnout by měla na energetické firmy, banky a prodejce pohonných hmot.

Windfall tax je časově omezená daň na dodatečné zisky firem, které vznikly v důsledku mimořádného externího šoku. V současné době by tak mohla částečně pokrýt mimořádné výdaje spojené s rostoucími cenami energií. Finální parametry, celková podoba i rozsah speciální daně a její realizace jsou stále předmětem dalších politických jednání.

Potenciálními kandidáty cílových sektorů jsou energetika a bankovnictví. V průběhu projednávání se jako třetí sektor nejvíce zvažuje oblast prodeje, zpracování a výroby pohonných hmot. Tyto sektory budou podle materiálu Národní ekonomické rady vlády NERV pravděpodobně generovat vysoké dodatečné zisky, a to nikoliv z důvodu inovací či poskytování kvalitnějších služeb zákazníkům, nýbrž v důsledku rychlého růstu úrokových sazeb a cen energií.

Zmíněné sektory mají podle ministra financí Zbyňka Stanjury mimořádné zisky v důsledku toho, jak roste cena ropy a zemního plynu. „Dnes sledujeme poměrně neobvyklý jev, kdy některé firmy mají velmi vysoké zisky v důsledku současné ekonomické situace. Podotýkám, že pro mě není zisk nic sprostého. Naopak, podniká se s cílem dosáhnout ho. To, co ale vidíme v těchto sektorech, je, že mají vysoké zisky díky vnějším okolnostem," říká v rozhovoru pro týdeník Ekonom Zbyněk Stanjura.

Naopak podle skupiny NERV například není vhodné uvažovat v případě windfall tax o zbrojním průmyslu, ve kterém dochází k nárůstu zisků, ale mohlo by dojít k nežádoucímu zastavení investic do rozšíření výrobních kapacit. „Dalším nevhodným příkladem může být také sektor telekomunikací, kde je ziskovost dlouhodobě důsledkem oligopolní struktury a hrozí zde přesun daně na konečného spotřebitele," stojí v pracovním a diskusním podkladovém materiálu pro jednání Národní ekonomické rady vlády (NERV) a její debatu s vládou.

Základem daně by měl být pouze dodatečný zisk – windfall. Klíčem k jejímu určení je ale stanovit „normální" úroveň zisku každého poplatníka. „Možností je výpočet průměrného zisku za několik období před šokem. Komplikací je situace, kdy během

posledních let rostl zisk např. z důvodu fúze nebo nové investice," stojí v dokumentu skupiny NERV.

Daň z neočekávaných zisků by se sice firem ze zmíněných oblastí mohla dotknout, ovšem ne všech. „Přesné parametry této nové sektorové daně dosud nejsou známé. Národní rozpočtová rada (NRR) zatím připravila jediný relevantní model. Ten kalkuluje se třemi pásmy takzvané windfall tax ve výši 40, 50 a 60 procent po odečtení průměrného ročního zisku daněných firem za posledních pět let. Podle tohoto modelu by se výnos pouze u energetických společností pohyboval mezi 27 a 40 miliardami korun," stojí v analýze deníku E15. Mluvčí Ministerstva financí Michaela Lagronová se k otázce, jakého procenta by daň mohla dosahovat, zatím nevyjádřila. Ministr financí Zbyněk Stanjura pouze uvedl, že potenciální výnos pro rozpočet by mohl dosáhnout vyšších desítek miliard korun.

Řada odborníků je vůči zavedení speciální daně skeptická. V několika případech ji označují za takzvaný nesystémový zásah do daňového systému, který by motivoval dotčené firmy k daňovým optimalizacím. Tedy postupy, kterými si podnik může různými způsoby snižovat daně nebo přimět firmy k vyvádění zisků do zahraničí. Ekonomové také zdůrazňují, že může dojít ke snížení či ztrátě důvěry zahraničních i tuzemských investorů k stabilitě českého podnikatelského prostředí a daňového systému. /

anketa

Dominik Stroukal

Hlavní ekonom Platební instituce Roger

Jaký je váš názor na windfall tax (daň z neočekávaných zisků) a její možné pojetí v Česku?
Politicky tomu hledání příjmů rozumím, doba je zlá, ale ekonomicky a filozoficky mi smysl nedává. Energetice nerozumím a netroufám si trousit moudra, ale v bankovnictví přece nejde o žádný „neočekávaný zisk". Pokud se někdo pojistil proti inflaci a diverzifikoval investicí do akcií bank, máme mu tuto investici zčásti sebrat, protože nemohl čekat vyšší sazby? Opravdu tu nebyli lidé, kteří čekali inflaci anebo válku? Jiří Rusnok nezmáčkl tlačítko s vyššími sazbami na počítači omylem, protože zakopnul. To by byly neočekávané zisky. On dělal jen to, co mu říká ústava, zákon a učebnicová ekonomická teorie.

Je podle vás vhodné řešit podobné situace zásahem do daňové oblasti?
Není to řešení problému, je to hledání peněz, které by se daly použít na řešení problému. A nejen napřímo, že by se tyto peníze rozdaly lidem a firmám, ale třeba i nepřímo a téměř neviditelně snížením deficitu státního rozpočtu. I takový krok může být významně protiinflační. Pokud je to ale o snižování schodku a hledání peněz, pak je možné, že jiná cesta není, ale skutečně jsme ji prozkoumali? Vážně není, kde jinde brát, ani částečně? Máme rekordní počty policistů, stejně celníků jako před vstupem do EU a schengenského prostoru, za miliardy podporujeme z daní tržní finanční produkty, máme přeplněné věznice... Jsou to všechno drobné, ale dá se z nich seskládat objem windfall tax. Pokud by to bylo málo, teprve potom ať hledá vláda příjmy. Vždyť i s tím šla nejsilnější vládní strana do voleb.

Radim Dohnal

Zakladatel Capitalinked

Jaký je váš názor na windfall tax (daň z neočekávaných zisků) a její možné pojetí v Česku?
Ač jsem byl jedním z prvních, kdo už v květnu naznačil možnost sektorové či mimořádné daně pro energetiku a banky, nyní si myslím, že řešením má být strop na ceny elektřiny v EU a na národní úrovni vysoká mimořádná daň z ČEZ a prostředky z ní na kompenzace potřebným. Její problém je i to, že nová daň (či změna sazby stávající) musí projít standardním legislativním procesem, a nikoliv retroaktivně. Tedy účinnost bude nejdříve od 1. 1. 2023 a reálný přínos do rozpočtu (ve formě záloh na takovou daň) na jaře 2023. Extra dividenda může být na účtu státu do dvou měsíců. Pokud se cena elektřiny podaří držet blízko 500 eur, pak se i zlepší likvidní pozice ČEZ a dividendu bude schopen vyplatit bez dalšího většího zadlužení.

Je podle vás vhodné řešit podobné situace zásahem do daňové oblasti?
Nadále věřím, že energetickou krizi přečkáme a poté budeme vcelku silnější ohledně energetického mixu a úspor. Všechny kroky ke zmírnění je třeba dělat jako dočasné, parametrické či s možností zrušení. Navyšování daní se může stát trvalým jako sazba snížené DPH od 2012, což mělo financovat penzijní reformu. Penzijní reformu socialisté zrušili, ale sazbu DPH nevrátili. Solidární přirážka k dani z příjmů byla zavedena s platností do konce roku 2015. Vláda socialisty Babiše tuto daň potichu protáhla dále.

Aktuální vývoj řešení energetické krize ukazuje, že situace je velmi komplikovaná

„Situace je mimořádná, osobně si proto dokážu představit, že ke změnám dojde na výdajové i příjmové straně rozpočtu," říká Aleš Rod, ekonom a ředitel výzkumu v Centru ekonomických a tržních analýz. „Strukturální deficit přesahuje 200 miliard korun, takže windfall tax problém veřejných financí nevyřeší," dodává v rozhovoru pro e-Bulletin Komory daňových poradců.

Vláda zvažuje zavedení daně „z nadměrných zisků", známé i jako „windfall tax". Jaký je na ni váš názor? Je podle vás její zavedení z teorie do praxe reálné?

Osobně jsem se stavěl k debatě o windfall tax zdrženlivě, protože mám především pocit, že by mohla být u méně rozpočtově odpovědné vlády, než je tato, nebezpečným fiskálním nástrojem. Například pro populistickou vládu ve střetu zájmů. Vždy jsem ale říkal, že naprosto chápu debatu, která se o dani vede – je to legitimní diskuse, která se nevede jen v ČR, ale ve velkém počtu zemí EU, a v některých byla daň dokonce zavedena. Aktuální vývoj řešení energetické krize ukazuje, že situace je velmi komplikovaná.

Jaké negativní důsledky podle vás jako ekonoma mohou po implementaci nastat?

Negativní důsledky jsou u každého zavedení daně spojené s procesem implementace, který v tomto případě ještě nenastal, takže těžko soudit. Dle teoretického přístupu se jedná především o věci jako definice daňového základu, riziko optimalizace nebo riziko přenosu daňového břemene na koncové spotřebitele. Ale tím, že bylo možné otevřeně na NERV o těchto rizicích diskutovat, může být zase snazší tato rizika eliminovat.

Speciální daň by se měla týkat bank, energetických firem i prodeje pohonných hmot. Dopadne podle vás konstrukce daně na finální zákazníky?

To bude záviset na mechanismu implementace. Stát se to může, ale nemusí – bude záležet na tom, jaká bude ekonomická situace, navíc nezapomeňme, že v těchto sektorech je konkurence a sektory budou před drobnohledem.

Předpokládá se, že daň vejde v platnost začátkem roku 2023, není to na řešení současného problému pozdě?

Otázka legislativní přípravy nebo účinnosti je otázka spíše na právníky, ale z pohledu přípravy daňové regulace pozdě není – není to neobvyklé ani ve standardních časech, situace ze zahraničí ukazuje, že je tento daňový nástroj přijímán velmi rychle.

Vyřeší speciální daň problém českých veřejných financí? Existuje podle vás jiné alternativní řešení?

Strukturální deficit přesahuje 200 miliard Kč, takže windfall tax problém veřejných financí nevyřeší. Korektně, to ale nikdo nikdy netvrdil ani netvrdí. Jedná se z definice o přerozdělení prostředků do státního rozpočtu tak, aby bylo možné pokrývat některé neočekávané výdaje.

Nejpostiženějšími osobami budou investoři, převážně retailoví čeští investoři. Jak to stát vyřeší se zahraničními investory?

Volatilita na trzích je velká, vidíme, jak trhy překotně reagují na jednotlivé informace, takže kvantifikovat efekt jednoho vlivu dopředu je složité. Záleží především na strategii investorů, jestli je dlouhodobá, nebo krátkodobá, a ukazatelích, které používají ve svém rozhodování a kdy k němu došlo. V případě, že je daňové opatření dobře vysvětleno a že se tak jako v případě windfall tax jedná o jednorázové nebo krátkodobé opatření, tak to investoři zkrátka zabudují do svých očekávání.

Existují podle vás nějaká rizika?

Samozřejmě rizika spojená s očekáváním investorů existují, ale investory zajímá jediná věc – jak se firmám daří a jestli je potenciál na to, aby se jim dařilo v budoucnu.

Je obecně daňová oblast vhodná k řešení aktuálních ekonomických problémů?

Začnu zeširoka: Osobně se mi líbí přístup ministra financí a vlády, kteří mohli hned na jaře jednoduše říci – situace se změnila, je válka, předěláváme programové prohlášení, budeme zvyšovat daně. Ale situaci si neusnadňují, tlačí především na snižování výdajů a úspory státu, což bylo i zadání formulované na pracovní skupině NERV. Situace ale opravdu mimořádná je, osobně si proto dokážu představit, že ke změnám dojde i na příjmové straně rozpočtu.

Aleš Rod

Aleš Rod je ředitelem výzkumu v Centru ekonomických a tržních analýz (CETA). Doktorát v oboru ekonomická teorie získal na Vysoké škole ekonomické v Praze a nadále se věnuje akademické činnosti. Jeho výzkumný zájem se týká ekonomie regulace s aplikacemi v energetice a odpadovém hospodářství, veřejných financích a bankovnictví. Dále se zabývá ekonomií luxusu a analýzou stínové ekonomiky. V současnosti konzultuje projekty z digitální ekonomiky pro veřejný i soukromý sektor v ČR i v zahraničí a je členem správní rady Spotřebitelského fóra.

odborná konference

VYUŽITÍ TECHNOLOGIÍ VE SPRÁVĚ DANÍ A PROFESNÍ ETIKA V DANÍCH

IFA CZECH REPUBLIC / International Fiscal Association

KOMORA DAŇOVÝCH PORADCŮ ČR

Jedinečná debata za účasti tuzemských i zahraničních expertů se uskuteční na půdě Nejvyššího správního soudu.

16. ZÁŘÍ 2022 V BRNĚ

www.kdpcr.cz/dane-a-etika

Možné dopady výkonu home office ze zahraničí z pohledu daní a odvodů na sociální a zdravotní pojištění

Výkon práce na dálku v režimu tzv. home office v uplynulých letech výrazně vzrostl na oblíbenosti, přičemž častým požadavkem zaměstnanců bývá umožnění výkonu práce na dálku ze zahraničí tak, aby mohli z této možnosti co nejvíce profitovat i po osobní stránce. Umožnění výkonu home office „z pláže" ovšem skýtá celou řadu daňových rizik, a to především pro zaměstnavatele, kteří by si měli vždy předem dobře rozmyslet a zvážit, zda výkon home office svým zaměstnancům v takovémto režimu umožní.

Jiří Matzner

Zakladatel advokátní kanceláře MATZNER Legal

Výkon práce na dálku ze zahraničí bývá pro zaměstnance bezesporu velice atraktivním pracovním benefitem. Jaké jsou však daňové dopady výkonu práce za zahraničí, zejména pokud zaměstnanec pobývá v zahraničí delší dobu? V prvé řadě je při výkonu home office z ciziny třeba si dát pozor na to, aby se zaměstnanec v zahraničí nestal daňovým rezidentem. Otázka daňového rezidentství zaměstnance je nicméně v řadě případů posuzována nejen podle místa bydliště zaměstnance, ale také podle délky pobytu na území daného státu, přičemž není výjimkou, že časový test pro určení délky pobytu a obvyklého zdržování se na území

cizího státu určuje lokální právo daného státu, což činí odpověď na tuto otázku poněkud nepředvídatelnou.

Podle tuzemského práva je kritériem pro určení daňového rezidenství bydliště zaměstnance (jakožto daňového poplatníka) na území České republiky a místo, kde se zaměstnanec obvykle zdržuje, přičemž osobou obvykle se zdržující na území České republiky se rozumí osoba pobývající zde alespoň po dobu 183 dní v příslušném kalendářním roce. Pro počítání času není důležité, zda se zaměstnanec na území České republiky zdržuje souvislou dobu nebo v několika obdobích, přičemž do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu a každý den strávený v České republice, včetně víkendů, státních svátků, prázdnin a dovolených.

Z toho by mohlo dojít k nabytí dojmu, že pokud zaměstnanec splní zákonné podmínky určující daňové rezidentství podle tuzemského práva, neměl by být výkon home office z ciziny až tak velkým rizikem. Jakkoliv tomu tak opravdu může být, nelze nikdy vyloučit potenciální dopady práva cizího státu, ve kterém zaměstnanec bude home office vykonávat, na jeho daňové rezidentství. Z pohledu daňové rezidentury by tedy bylo vždy vhodné, aby si zaměstnavatel ještě před umožněním zaměstnanci výkon práce z ciziny, nejprve ověřil dle lokálního práva daného státu, že zaměstnancův pobyt na území tohoto státu nebude mít na zaměstnance a potažmo i zaměstnavatele negativní daňové dopady. Především pak v případech, kdy zaměstnanec zamýšlí pracovat ze zahraničí delší dobu (např. déle než jeden měsíc) nebo se jedná o výkon home office z exotických destinací, jejichž právní řád může být diametrálně odlišný od tuzemského.

Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel není ze zákona povinen zaměstnanci výkon práce na dálku z ciziny umožnit, jeví se jako poněkud naivní představa, že by zaměstnavatelé měli vůli i prostředky k tomu prověřovat, do jaké míry pro ně bude dlouhodobější výkon práce zaměstnance v zahraničí rizikový či nikoliv. V daném směru se tedy dá očekávat spíše rezervovanější přístup zaměstnavatelů k poskytnutí podobného „benefitu" svým zaměstnancům – samozřejmě nepůjde-li o nadnárodní korporace s pobočkami po celém světě, pro které bude prověření a případné nastavení podmínek pro výkon home office v zahraničí výrazně jednodušší.

Odvody na sociální a zdravotní pojištění

Při dlouhodobějším výkonu práce v zahraničí je nutné vzít v potaz také problematiku odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Pokud by zaměstnanec sice pracoval ze zahraničí, ale nacházel by se stále na území jiného státu Evropské unie, uplatnilo by s v takovém případě tzv. pravidlo státu skutečného místa výkonu práce (lex loci laboris). Jedná se o místo, kde je práce zaměstnancem fakticky (fyzicky) vykonávána, bez ohledu na to, pro koho je vykonávána nebo kdo za její výkon platí. Podle zmíněného pravidla by tedy zaměstnanec podléhal právním předpisům sociálního zabezpečení toho členského státu, na jehož území fyzicky pracuje, přestože bydlí nebo jeho zaměstnavatel má sídlo na území jiného členského státu. Jedna z výjimek z obecného pravidla místa výkonu práce zahrnuje provozování souběžných činností ve dvou nebo více členských státech najednou. Zaměstnanec v takových případech zůstává pojištěn v zemi svého bydliště, pokud v této zemi vykonává více než 25 % všech činností – pokud jde o odpracovanou dobu, odměnu nebo příjem z pracovních činností.

V případě dlouhodobého výkonu práce ze zahraničí, zejména pak na území jiného členského státu Evropské unie, je tedy rovněž nutné počítat s placením odvodů na pojistné v zemi, kde zaměstnanec práci fyzicky vykonává. Na tuto povinnost zpravidla nemá vliv ani skutečnost, kde a v jaké měně je zaměstnanci vyplácena mzda, kde jsou odváděny daně nebo jaká je státní příslušnost zaměstnance. Pokud by nicméně zaměstnanec vykonával práci ve státě, který není členským státem Evropské unie, musela by být problematika odvodů opět posuzována individuálně s ohledem na právo daného státu.

Dalším nezanedbatelným rizikem, které může při dlouhodobějším výkonu práce ze zahraničí hrozit, je vznik tzv. stálé provozovny zaměstnavatele pro účely daně z příjmů právnických osob.

Závěrem

V neposlední řadě je třeba upozornit, že dalším nezanedbatelným rizikem, které může při dlouhodobějším výkonu práce ze zahraničí hrozit, je vznik tzv. stálé provozovny zaměstnavatele pro účely daně z příjmů právnických osob. Za stálou provozovnu se považuje trvalé místo pro podnikání, ve kterém podnik vykonává zcela nebo zčásti svoji činnost. Stálou provozovnou ovšem může být i kancelář nebo dílna, tedy konkrétní umístění v určité lokalitě. Vznik stálé provozovny se také zpravidla posuzuje dle lokální legislativy v daném státě. Při vzniku stálé provozovny by ovšem byl zaměstnavatel povinen v zahraničí stálou provozovnu registrovat k daním z příjmů, podávat přiznání k dani z příjmů atd., což by pro něho mohlo představovat další nežádoucí administrativní zátěž. /

Aktuálně ze zpráv CFE

Tomáš Půček
Právní oddělení KDP ČR

CFE zveřejnila opinion statement ve věci směrnice DEBRA

Organizace CFE Tax Advisers Europe zveřejnila na svém webu názorové stanovisko (tzv. opinion statement) týkající se návrhu Evropské komise – tzv. směrnice DEBRA (zkratka pro debt-equity bias reduction allowance). Návrh směrnice si klade za cíl zmírnit daňové nevýhody financování kapitálem v porovnání s dluhovým financováním. Pro poplatníky chce Komise dosáhnout prostřednictvím nové legislativy cíle spočívajícího ve vyrovnání výhodnosti způsobů financování tím, že umožní odečíst domnělý úrok z nově vloženého kapitálu od základu daně. Obsahem návrhu směrnice je také omezení odečitatelnosti úroků pro účely korporátní daně. CFE Tax Advisers Europe obecně tuto iniciativu Evropské komise vítá a věří, že jednotný trh Evropské unie bude z těchto snah těžit jak v oblasti investic, tak i v oblasti růstu, jelikož dojde k podpoře dlouhodobého a udržitelného korporátního financování. Celé znění názorového stanoviska CFE si můžete přečíst na tomto odkaze.

Evropská komise zveřejnila infringement package

Rovnou několik formálních výzev a rozhodnutí o porušování právních závazků v rámci práva Evropské unie zveřejnila Evropská komise v červencovém vydání tzv. infringement package. Lze upozornit zejména na odůvodněná stanoviska týkající se Španělska a Řecka ve vztahu k implementaci směrnice ATAD3, kdy Komise upozorňuje na hybridní nesoulady vůči třetím zemím (mimo Evropskou unii), kde zmíněné státy nedokázaly poskytnout detailní znění pravidel, která by zabránila poplatníkům zneužít rozdílné daňové systémy. Další porušení se týkají zejména harmonizace v oblasti spotřebních daní a zeměmi, vůči nimž kritika Evropské komise míří, jsou Řecko, Lotyšsko a Portugalsko.

České předsednictví si klade za cíl říjnové přijetí druhého pilíře a v Chorvatsku se bude platit eurem

Ministr financí ČR, Zbyněk Stanjura, se v rámci svého projevu v Evropském parlamentu nechal slyšet, že práce na odstranění zbývajících třecích ploch a rozdílů mezi členskými státy, co se sazby globální korporátní daně týče, zintenzivní na podzim tohoto roku s cílem dosáhnout jednomyslné unijní dohody do 4. října letošního roku, kdy se v Lucembursku koná summit ECOFIN (Rada Evropské unie pro hospodářské a finanční záležitosti). Krom výše uvedeného si české předsednictví klade mimo jiné také obecné cíle v oblasti daňové politiky, a sice posílení daňové transparentnosti, aktualizaci evropského seznamu nespolupracujících státních správ nebo zaměření se na neopodstatněné daňové výjimky. Dále samozřejmě bude pokračovat v nastolených snahách týkajících se mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích nebo problematiky předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML).

V rámci českého předsednictví Radě Evropské unie již jedno zasedání ECOFIN proběhlo, a sice 12. července 2022, kdy bylo definitivně stanoveno, že oblíbená letní destinace českých turistů, Chorvatsko, přejde na společnou evropskou měnu. Eurem se bude v Chorvatsku platit od 1. ledna 2023 a země se tak stane již dvacátým členským státem, který bude členem eurozóny. Rada na svém zasedání přijala tři poslední nutné právní předpisy, které mimo jiné stanovily převodní kurz mezi eurem (EUR) a chorvatskou kunou (HRK) na 7,5345 kuny za 1 euro. /

AML zákon jako ochranná norma?

Odpovídají banky třetím osobám, pokud v rozporu se zákonem číslo 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon), zřídí svému klientovi účet a ten jej následně využije vůči této třetí osobě k podvodu? Nejvyšší soud vydal před časem dvě související rozhodnutí spisové značky (i) 23 Cdo 3320/2020 a (ii) 25 Cdo 418/2022, která vnášejí do této problematiky jasno.

Pavel Géci

Junior Associate, JŠK, advokátní kancelář

Banka v obou výše uvedených případech zřídila svému klientovi účet, ačkoliv jí byly předloženy nevěrohodné dokumenty, čímž postupovala v rozporu s AML zákonem. Žalobce pak na základě podvodného e-mailu obsahujícího falešnou fakturu převedl na tento účet peníze, odkud byly tyto prostředky přeposlány na účet v Nigérii.

Na základě tohoto skutkového stavu se Nejvyšší soud zabýval nárokem podvedených žalobců, jejž dovozovali z ustanovení § 2910 zákona číslo 89/2012 Sb., občanský zákoník (***občanský zákoník***).

§ 2910

Porušení zákona

Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.

Aby byli žalobci se svými nároky vůči bance úspěšní na základě citovaného ustanovení, musela jim vzniknout újma buď zásahem do jejich absolutního práva (věta první), či do práva relativní povahy za předpokladu, že by tak současně došlo k porušení ochranné normy, tj. předpisu, jehož účelem je ochrana individuálních zájmů poškozeného (věta druhá).

Již v rozhodnutí zveřejněném pod spisovou značkou 23 Cdo 3320/2020 vyloučil Nejvyšší soud odpovědnost banky podle věty první ustanovení § 2910 občanského zákoníku, když správně uzavřel, že pohledávka je relativním právem a nepožívá tudíž ochrany jako práva absolutní. Případnou aplikaci druhé věty předmětného ustanovení však ponechal bez odpovědi, když tato otázka nebyla předmětem dovolacího přezkumu. Bylo tedy jen otázkou času, kdy se Nejvyšší soud vysloví i k této záležitosti. A tak před nedávnem spatřil světlo světa rozsudek uveřejněný pod spisovou značkou 25 Cdo 418/2022.

Nejvyšší soud zde nejprve odkazem na své dřívější rozhodnutí (tj. 23 Cdo 3320/2020) potvrdil své závěry ohledně obligačního charakteru pohledávky a následně se zaměřil na otázku, zda má AML zákon povahu ochranné normy či nikoliv. Povinnost k náhradě újmy na relativních právech přitom podle Nejvyššího soudu vznikne pouze tehdy, pokud předmětná norma:

1. chrání zájmy poškozeného (*tzv. osobní oblast ochrany*);
2. chrání před újmou, která poškozenému vznikla (*tzv. věcná oblast ochrany*); a
3. k újmě dojde způsobem předvídaným danou normou (*tzv. modální oblast ochrany*).

Na základě těchto kritérií a s odkazem na ustanovení § 1 AML zákona, který stanoví, že účelem této normy je „*zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu a vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání.*“ pak Nejvyšší soud uzavřel, že AML zákon nechrání individuální zájmy poškozených trestnou činností a nemá tudíž charakter ochranné normy. Žalobcům, kteří se stali obětí podvodu, tak vůči bance, jež zřídila účet v rozporu s AML zákonem, právo na náhradu škody nevzniklo. /

Elektronické podpisy nejen optikou pracovního práva

Důvodem strmého nárůstu využívání elektronických podpisů v praxi je bezesporu i finanční, časová a logistická úspora v porovnání s vlastnoručním podpisem na listině. Dokumenty lze totiž elektronicky podepsat odkudkoliv, což se v rámci praktického fungování pracovněprávních vztahů osvědčilo zejména v době pandemie a režimu práce z domova.

Lenka Gomez Tomčalová

Partnerka a advokátka advokátní kanceláře Z/C/H Legal

V případě „vyšších" elektronických podpisů je další výhodou jistota zachování integrity a nepopiratelnosti dokumentu díky možnostem ověření, že dokument od jeho podpisu nebyl změněn, jakož i zajištění nenapodobitelnosti elektronického podpisu. Nevýhodou může být nutnost zřízení kvalifikovaného certifikátu pro elektronické podpisy, s tím spojené náklady, výběr konkrétního technického řešení a také časově omezená platnost certifikátu.

Existují různé druhy elektronických podpisů. Základním typem je prostý (jednoduchý) elektronický podpis například ve formě vloženého obrázku se skenem vlastnoručního podpisu, podpisového razítka či „nakreslení" podpisu myší na dokumentu. Dalším druhem je elektronický podpis uznávaný. Jedná se o zaručený elektronický podpis, který je založen na kvalifikovaném certifikátu. Při jeho vydání dochází ze strany poskytovatelů certifikačních služeb k ověření totožnosti podepisující osoby. Tento typ elektronického podpisu lze použít v případě podpisu dokumentů, jejichž prostřednictvím zamýšlím právně jednat vůči subjektům veřejného práva nebo jiným osobám v souvislosti s výkonem jejich působnosti. V souladu s evropským nařízením eIDAS je takový podpis jednoznačně spojen s podepisující osobou, umožňuje její identifikaci,

je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů s vysokou úrovní důvěry (tzn. kvalifikovaný certifikát) a je k podepsaným datům připojen takovým způsobem, že lze zjistit jakoukoliv následnou změnu dat. Pomyslnou „star" v rámci elektronického podepisování, tedy nejjistější a nejbezpečnější způsob elektronického podepisování, představuje kvalifikovaný elektronický podpis, protože jej lze vytvořit pouze prostřednictvím kvalifikovaného prostředku na samostatném nepřenositelném nosiči, kterým jsou například speciální USB tokeny. I v případě tohoto podpisu je ze strany poskytovatelů certifikačních služeb při jeho vydání ověřována totožnost podepisující osoby. Tento typ elektronického podpisu je vyžadován u veřejnoprávních podepisujících. V případě těchto osob jsou navíc dány další požadavky, jako je připojení kvalifikované elektronické pečeti a kvalifikovaného elektronického razítka. Kvalifikovaný elektronický podpis tak plně nahrazuje vlastnoruční podpis.

Pracovněprávní otazníky elektronického podepisování

Zaměříme-li se na HR agendu a pracovněprávní vztahy jako takové, je důležité mít na paměti, že pracovní právo rozlišuje zvláštní kategorii dokumentů, u nichž zákoník práce požaduje, aby byly zaměstnanci doručeny do vlastních rukou. Jedná se o písemnosti týkající se vzniku, změn a skončení pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, důležité písemnosti týkající se odměňování a záznam o porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce. Tyto druhy dokumentů mají pro zaměstnavatele i zaměstnance naprosto zásadní význam. Mohou být platně podepsány uznaným elektronickým podpisem, tedy zaručeným podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu, nebo kvalifikovaným podpisem, to vše za předpokladu, že budou zaměstnanci správně doručeny.

Jak dokumenty v elektronické podobě zaměstnanci doručit? Lze uvažovat pouze o dvou způsobech doručení, které jsou v souladu se zákoníkem práce, a to buď doručení prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací (jedná se například o klasický e-mail), nebo doručování prostřednictvím datové schránky. Předpokladem pro úspěšné doručení písemnosti prostřednictvím služby elektronických komunikací je splnění všech následujících podmínek: (i) písemný souhlas zaměstnance s tímto způsobem doručování udělený předem, (ii) zaměstnanec poskytne zaměstnavateli elektronickou adresu pro doručování, (iii) zaměstnavatel písemnost podepíše uznávaným elektronickým podpisem, (iv) zaměstnanec potvrdí převzetí písemnosti datovou zprávou a rovněž připojí svůj uznávaný elektronický podpis.

Předpokladem pro úspěšné doručení písemnosti prostřednictvím datové schránky je, aby zaměstnanec s doručováním pracovněprávní dokumentace prostřednictvím datové schránky předem udělil písemný souhlas. Písemnost v tomto případě nemusí být opatřena uznaným elektronickým podpisem a zaměstnanec nemusí její doručení potvrzovat, což vyplývá z povahy datové schránky. Písemnost se z právního hlediska považuje za doručenou v okamžiku, kdy se zaměstnanec do datové schránky přihlásí. I kdyby tak neučinil, je písemnost považována za doručenou 10. dnem po dodání do datové schránky.

Pracovní právo rozlišuje zvláštní kategorii dokumentů, u nichž zákoník práce požaduje, aby byly zaměstnanci doručeny do vlastních rukou.

Mnozí zaměstnavatelé přistupují v praxi k tomu, že dávají dokumenty podepsat svým zaměstnancům ve formě kliknutí na tlačítko „souhlasím" či „potvrzuji", případně prostřednictvím vložení vzoru uloženého podpisu zaměstnance do dokumentu, popřípadě zaměstnanec přímo vepíše svůj podpis například pomocí tabletu. Veškeré tyto formy podepisování mají z právního hlediska účinky prostého elektronického podpisu. Ani v případě tzv. dynamického biometrického podpisu tomu přitom není jinak. Dynamický biometrický podpis pomocí speciálního tabletu či jiné podpisové destičky je poměrně hojně využívaným způsobem podepisování, jelikož je založen na tom, že snímá jedinečná biometrická data podepisující se osoby a tuto lze tedy na jejich základě identifikovat. Ačkoliv jde z tohoto úhlu pohledu nepochybně o jistější propojení podpisu s osobou než v případě pouhého kliknutí na tlačítko, tento typ podpisu je z právního hlediska rovněž považován za prostý elektronický podpis. Prostým elektronickým podpisem nelze platně podepsat dokumenty, u nichž zákoník práce vyžaduje, aby byly

zaměstnanci doručeny do vlastních rukou. Ostatní dokumenty v podobě například předávacích protokolů či vnitřních předpisů tímto způsobem podepsat lze.

Jak je to s archivací

Co se týče otázky archivace elektronických dokumentů, platí pro ni stejné lhůty jako u archivace dokumentů v listinné podobě. Je však zapotřebí rozlišovat, zda se skutečně jedná o elektronický dokument, tzn. dokument, který od počátku vznikl digitálně, byl podepsán elektronickým podpisem a bude také elektronicky archivován. Při archivaci je zásadní dodržet požadavky na věrohodnost původu, neporušitelnost obsahu a čitelnost. Elektronické dokumenty pro účely archivace musí obsahovat časové razítko a elektronickou pečeť a musí být uchovány ve formátu určeném pro archivaci, který zajistí čitelnost – například PDF/A. Dále platí, že elektronické dokumenty mohou být uchovávány pouze elektronicky a není třeba je uchovávat i v listinné podobě. Na trhu v současné době existuje několik různých poskytovatelů nabízejících softwary pro řešení elektronických archivů. Jiným případem jsou ovšem dokumenty, které vznikly jako listinné. Tyto je potřeba uchovávat v jejich originální podobě a nestačí je například naskenovat, vložit na úložiště a v kanceláři skartovat. Takový způsob archivace by byl z právního hlediska nedostatečný.

Jak začít

Společnostem, které chtějí začít využívat elektronické podpisy (ať už v rámci HR či ryze obchodní rovině), nelze než doporučit, aby nejprve vyhodnotily, jakou agendu má společnost v úmyslu prostřednictvím elektronického podpisu podepisovat. Je vhodné zvážit jak limity nastavené ve vztahu k pracovněprávní dokumentaci zákoníkem práce, tak i důkazní sílu podpisu na dokumentu v případném soudním řízení. Ze soudní praxe jednoznačně vyplývá, že mnohdy není vhodné spoléhat se na prostý elektronický podpis a v případě zájmu o elektronické podepisování je za účelem zajištění právní jistoty a lepší důkazní pozice v případném soudním řízení potřeba zřídit certifikát pro kvalifikovaný, nebo dle potřeby alespoň uznávaný elektronický podpis.

Má-li společnost v úmyslu využívat zaručený elektronický podpis, je třeba získat certifikát od jednoho z poskytovatelů certifikačních služeb. Obvykle se ale jedná o vyplnění elektronické žádosti s osobními údaji, poté návštěvu pobočky (u České pošty jde o Czech POINT) a následnou instalaci certifikátu. Za účelem získání kvalifikovaného elektronického podpisu bude potřeba navíc instalovat například USB token či certifikovanou čipovou kartu včetně elektronické pečeti a razítka. Platnost certifikátu je 12 měsíců, poté je potřeba ho obnovit, za tím účelem už ovšem není zapotřebí navštívit pobočku. Navíc kromě tří oficiálních certifikačních autorit existují rovněž tzv. externí registrační autority, které jsou jejich partnery. Jedná se například o elektronickypodpis.cz. Tato autorita je partnerem České pošty a nabízí kompletní zařízení certifikátu přímo v kanceláři zájemce, včetně nastavení všeho potřebného na počítači.

Podcast NADANĚ

Podcast můžete sledovat nejen na komorovém YouTube kanále, ale také na svých oblíbených platformách Apple Podcast, Spotify nebo Google Podcast.

Využijte možnosti doplnit si svoji odbornou knihovnu za zvýhodněné ceny pro daňové poradce.* Nakupujte v e-shopu KDP ČR.

Z novinek vybíráme:

zvýhodněná cena pro DP 314 Kč
běžná cena 349 Kč

Daně v účetnictví
v teorii i praxi: vč. vlivu cizích měn v účetnictví, daňových souvislostí prodeje a vkladu obchodního závodu, daňového posuzování fúzí nebo rozdělení

zvýhodněná cena pro DP 683 Kč
běžná cena 759 Kč

Daně v podnikání
základní přehled o daňových povinnostech malého podnikatelského subjektu (FO i s.r.o.), zahrnuje DzP, DPH, sociální pojištění, sil. daň i daň z nem. věcí

zvýhodněná cena pro DP 341 Kč
běžná cena 379 Kč

Svěřenské fondy
řešení pro komplikované rodinné vztahy, právní nástroj vhodný k ochraně majetku

zvýhodněná cena pro DP 405 Kč
běžná cena 450 Kč

Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu
řešení konkrétních případů z praxe s. r. o. od založení po zánik, 225 dotazů čtenářů

zvýhodněná cena pro DP 535 Kč
běžná cena 595 Kč

Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu
Opět v prodeji! Problematika dvojího zdanění, daňové dopady přeshraničních uspořádání, pro české i zahraniční společnosti

zvýhodněná cena pro DP 1251 Kč
běžná cena 1390 Kč

Vzory podání a smluv s vysvětlivkami
331 vzorů (i elektronicky) z oblasti věcných práv, nájemního bydlení, spoluvlastnictví či závazků, vzory smluv příkazního typu, dokumentů korporací, žalob aj.

zvýhodněná cena pro DP 179 Kč
běžná cena 199 Kč

Vymazlené vraždy 2
Je možné spáchat dokonalý zločin? Na tuhle otázku se ptaly povídky knihy Vymazlené vraždy. A nejinak je tomu v případě pokračování. Milan Skála se vrací se třemi novými povídkami

zvýhodněná cena pro DP 445 Kč
běžná cena 495 Kč

Zaměstnanecké benefity a daně
Opět v prodeji! Benefity z pohledu zaměstnance i zaměstnavatele, nově zaměřeno také na současnou preferenci zdravotních benefitů a na využívání práce z domova

zvýhodněná cena pro DP 441 Kč
běžná cena 490 Kč

Zákon o právu na digitální služby
jak činit snadno digitální úkony, zjednodušení způsobu podepisování elektronických dokumentů, využívání údajů v informačních systémech

*** zvýhodněné ceny jsou podmíněny přihlášením do profilu daňového poradce**
kontakt: publikace@kdpcr.cz, tel. 542 422 318

Zdanit lze cokoliv. Navrhuji mokrou a suchou daň

Mám z první srpnové dekády takový pocit, že se nic neděje, že je okurková sezona. Pravda je spíš taková, že všechno, co se děje, už nás otravuje, obtěžuje a nudí, ať by to bylo fakticky sebevýznamnější. Je to ten známý princip, kdy kapky vody dopadají po věky na stejné místo na kameni – změnu postřehneme po tisíciletích: měkká voda vyhloubila v tvrdém balvanu nezacelitelnou prohlubeň.

Karel Havlíček

Zakladatel Stálé konference českého práva, zabývá se filozofií práva a právnickým nakladatelstvím

Takže tu máme válku na Ukrajině, ale replikované záběry zkázy a spouště už v nás nevyvolávají stejný pocit děsu jako zpočátku. Máme tu migrační vlnu, vlnu vracejícího se covidu, vlnku opičích neštovic, dorážejí na nás vlny sucha a vlny požárů, kolem nás se vlní inflace a ceny (hladina stoupá), vlny, kam se podíváte. Ale my už jsme si nějak zvykli. Otupěli jsme. Rozjeli jsme se na dovolené. Vždyť ono je to stejně jedno. My s tím nic nenaděláme a ti, kteří by s tím (aspoň podle našich představ) něco mohli nadělat, si ostatně také vzali prázdniny. A když oni, tak proč ne my? Do voleb jsme relativně v bezpečí. A pak... ono se to nějak vyřeší.

Řešení: Stát natiskne pár dalších peněz, deficit se prohloubí: státní deficit je přesně ta věc, kterou nikdy nikdo nesplatí. Natištěné prachy se použijí ke kompenzacím. Čím nejasnější bude jejich smysl a struktura, tím lépe: kompenzace jsou přesně ta věc, která nic nekompenzuje. Na co nebude, na to se použijí dotace. Čím zbytečnější budou, tedy čím více dalších cyklostezek, akvaparků a jiných nezbytností za ně pořídíme, tím lépe. Potřebujeme jich co nejvíce, protože co nejvíce dotací znamená co největší míru přerozdělování. Čím vyšší míra přerozdělování, tím více bohatství lze odebrat tam, kde se tvoří, a přesunout je tam, kde se vypaří.

Když už tyhle počty nevycházejí, jsou tu daně. Na počátku se s klidem zavážeme, že se v žádném případě zvyšovat nebudou. Samozřejmě víme, že když chceme více přerozdělovat, musíme více vybírat. Zdánlivě neřešitelné dilema je v naší realitě ovšem pouhou jazykovou hříčkou. To je přece – ví každý politik – jedno, jestli se to jmenuje daň, nebo jestli tomu dáme jméno zcela jiné (poplatky, veřejné pojistné, cla, odvody, příspěvky et cetera). Shakespearovská poznámka „co po jménu" by se měla stát sloganem roku.

Může ale být, že řeč dojde i jazykozpytcům. Že jaksi jednoho krásného dne přijdou poradci za ministrem a řeknou: „Excelence, nedá se svítit, my prostě do těch daní přece jen budeme muset. Pokud bychom tedy nechtěli trochu méně přerozdělovat." To nechají vyznít do neurčita, jako by to byli ani neřekli, a dobře dělají, neboť ministr se rozohní: „Méně přerozdělovat? Zbláznili jste se? A jak bychom vládli?" Načež oni špitnou: „My jsme si to mysleli. Tak musíme ty daně zvýšit." „Zvýšit?" zahromuje ministr. „To snad špatně slyším. Nic se zvyšovat nebude!" A potom zahuhlá: „Leda ceny!" Poradci řeknou: „Ale pro zvýšení cen už jsme udělali, co se dalo. Takže zbývá jediná cesta. Vymyslíme nové daně. Zvyšovat se nic nebude, jen jim víc sebereme." Ministrovi se rozzáří očka a dodá: „A budeme mít víc na přerozdělování!"

A tak se objeví válečná daň. To je konečně novátorské řešení. Lze pod ně skrýt to, co by neprošlo, kdyby se použily názvy již zprofanované a neustále kritizované nějakými otravnými oponenty (sektorová daň, windfall tax nebo něco podobného). Ale nejen to. Tento objevitelský nápad je možno posléze zavést jako sériový lék. Jde jen o výběr vhodných katastrofických pojmů: suchá daň by například mohla být odvozena z počtu dní, po které neprší, mokrá vice versa – tím by se docílilo naplnění hesla „ani den bez daně". Nechci být zbytečně

ironický a nechci ani opakovaně připomínat římskou daň ze záchodků. Chci jen konstatovat, že odpověď na otázku, co všechno lze podrobit dani, se hledá snadno a je varovná: prakticky cokoliv.

Zároveň nechci být ani školometský. Existuje nicméně cosi, co se označuje jako teorie daňového práva a daní. Ta se celkem shoduje, že „daně jsou nenávratná, nedobrovolná, neekvivalentní a nesankční peněžitá plnění ukládaná na základě zákona a spravovaná státem nebo jinými osobami vykonávajícími finanční veřejnou správu, která jsou zpravidla neúčelovými, řádnými, pravidelnými a plánovanými veřejnými příjmy veřejných rozpočtů“ (Karfíková, M. a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, str. 150). To je systémová věc. Jakmile do systému vrazíte, cokoliv vás právě napadne, mění se systém v chaos. Chaos přináší krizi. Jako bychom jich měli málo! Tak jen si klidně k té válečné, migrační, pandemické, klimatické, cenové, nemovitostní, hypoteční atd. přidejme daňovou. V tom všeobecném zmatku se to už ztratí!

Jakmile do systému vrazíte, cokoliv vás právě napadne, mění se systém v chaos. Chaos přináší krizi. Jako bychom jich měli málo!

KOMORA DAŇOVÝCH PORADCŮ ČR

Komora daňových poradců České republiky a Komora auditorů České republiky pořádají setkání s osobností

KOMORA AUDITORŮ ČESKÉ REPUBLIKY KA ČR

předseda Nejvyššího správního soudu

JUDr. PhDr. KAREL ŠIMKA, Ph.D., LL.M.

Cílem setkání je zprostředkovat daňovým poradcům a auditorům názory osobností, které ovlivňují daňové prostředí v České republice. Koncept akce je postaven na moderované diskusi, kterou vede Ing. Martin Tuček, daňový poradce a auditor a současně bývalý prezident Komory daňových poradců ČR. Debata se přitom dotýká odborných témat s neformálním přesahem k názorům a životním zkušenostem pozvané osobnosti. Formát akce předpokládá aktivní zapojení účastníků do diskuse, součástí je i společenská část a neformální setkání účastníků u sklenky vína na závěr.

NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD

» **Přihláška a další podrobnosti:**
www.kdpcr.cz/simka

» **Termín:**
6. října 2022

» **Místo konání:**
zasedací místnost
Ernst & Young, s.r.o.,
Na Florenci 2116/15, 110 00, Praha 1

» **Cena:**
890 Kč

» **Pro koho:**
setkání je určeno výhradně členům KDP ČR a KA ČR

» **KPV:** 2 hodiny

Zdanění nízkoemisního manažerského vozidla

Bezplatné poskytnutí motorového vozidla zaměstnavatele jeho zaměstnancům k používání pro služební i soukromé účely (tzv. manažerské vozidlo) patří i v současné době k významným a žádaným zaměstnaneckým benefitům. Daňové řešení tohoto benefitu u zaměstnance vyplývá ze znění § 6 odst. 6 ZDP a u zaměstnavatele ze znění § 24 odst. 2 ZDP a dále z pokynu GFŘ č. D-22. Ukážeme si, k jakým změnám došlo při poskytnutí motorového vozidla zaměstnanci v roce 2022, a to ve vazbě na zákon č. 142/2022 Sb.

Ivan Macháček
Daňový poradce

Základní principy poskytnutí služebního vozidla k soukromým účelům

Možnosti bezplatného používání poskytnutého motorového vozidla zaměstnavatelem pro služební i soukromé účely mohou využít fyzické osoby, které mají příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP a jsou považovány podle § 6 odst. 2 ZDP za zaměstnance.

Pro vlastní užívání služebního vozidla zaměstnancem (s využitím i pro soukromé účely) je vhodné, aby zaměstnavatel ve vnitřním předpise stanovil zásadní pravidla o užívání služebního vozidla a současně aby zaměstnavatel uzavřel se zaměstnancem dohodu o užívání bezplatně poskytnutého motorového vozidla pro služební i soukromé účely, ve které jsou stanoveny práva a povinnosti zaměstnance v souvislosti s konkrétním svěřeným motorovým vozidlem. Ve vnitřním předpise by měla být mimo jiné stanovena i metoda výpočtu poměrné úhrady pohonných hmot zaměstnancem související s ujetými kilometry pro soukromé účely.

K základním principům bezplatného poskytnutí motorového vozidla zaměstnavatelem pro služební i soukromé účely zaměstnance patří:

- služební vozidlo může zaměstnanci poskytnout pro soukromé účely každý zaměstnavatel, ať se jedná o právnickou osobu, nebo o fyzickou osobu – podnikatele,
- poskytnout lze jakékoliv motorové vozidlo – osobní automobil, dodávkový automobil, nákladní automobil, motocykl; k používání motorového vozidla pro služební i soukromé účely může zaměstnavatel poskytnout jak vozidlo zahrnuté v obchodním majetku, tak vozidlo pořízené zaměstnavatelem formou nájmu dopravního prostředku (operativního leasingu) nebo pořízené v rámci finančního leasingu,
- bezplatné používání poskytnutého služebního vozidla pro soukromé účely nemá charakter smlouvy o výpůjčce dle § 2193 až 2200 ObčZ a s ohledem na bezplatnost poskytnutí vozidla nemá ani charakter nájmu dopravního prostředku dle § 2321 až 2325 ObčZ,
- zaměstnanec může používat služební vozidlo i pro soukromé účely na základě smluvního vztahu uzavřeného mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem,
- o použití služebního vozidla pro svou soukromou potřebu rozhoduje zaměstnanec, k jednotlivým soukromým jízdám není třeba žádného souhlasu zaměstnavatele.

Daňové řešení manažerského vozidla u zaměstnance

Zákonem č. 142/2022 Sb. došlo s účinností od 1. 7. 2022 k novelizaci § 6 odst. 6 ZDP v souvislosti s poskytováním nízkoemisních motorových vozidel. Z nového znění tohoto ustanovení vyplývá:

- Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, **považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla nebo ve výši 0,5 % vstupní ceny**,

jedná-li se o nízkoemisní motorové vozidlo podle zákona upravujícího podporu nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících, **za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla (jedná se o nepeněžní příjem);**

- Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla; je-li motorové vozidlo s nejvyšší vstupní cenou nízkoemisním motorovým vozidlem, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 0,5 % ze vstupní ceny tohoto motorového vozidla;
- Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel s výjimkou nízkoemisních poskytnutých pro služební i soukromé účely a ve výši 0,5 % z úhrnu vstupních cen všech nízkoemisních motorových vozidel poskytnutých pro služební i soukromé účely.

Z § 6 odst. 6 ZDP dále vyplývá:

- Nepeněžní příjem 1 % (0,5 %) se počítá ve stejné výši ze vstupní ceny, ať se jedná o zcela nové vozidlo, nebo starší vozidlo, resp. vozidlo již zcela odepsané;
- Výpočet nepeněžního příjmu zaměstnance **nezávisí na skutečném rozsahu užívání vozidla pro služební a soukromé účely,** směrodatná je skutečnost poskytnutí možnosti využívání vozidla pro soukromé účely (výše 1 %, resp. 0,5 % z pořizovací ceny vozidla se připočte k základu daně pro stanovení měsíční zálohy na daň i v případě, že vozidlo je poskytnuto až poslední den v měsíci); to znamená, že v daném případě není rozhodující skutečnost, zda je toto vozidlo zaměstnancem pro soukromé účely v daném kalendářním měsíci skutečně použito, a pro účely zdanění u zaměstnance zaměstnavatel tuto skutečnost nezkoumá;
- Jde-li o vozidlo najaté (operativní leasing) nebo pořízené na finanční leasing, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka (pronajímatele), a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. V tomto případě je povinností zaměstnavatele zjistit si od leasingové společnosti (vlastníka, pronajímatele) výši vstupní ceny motorového vozidla evidované leasingovou společností (vlastníkem, pronajímatelem) a v případě daňové kontroly doložit správci daně tento doklad;
- Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta DPH, pro účely výpočtu nepeněžního příjmu zaměstnance se vstupní cena o tuto daň zvýší;
- Je-li částka, která se posuzuje jako nepeněžní příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla nižší než 1 000 Kč, považuje se **za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč;**

Finanční správa dne 26. 8. 2022 na svých webových stránkách uvádí Informaci k „identifikaci" nízkoemisního vozidla pro účely § 6 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 142/2022 Sb.

- Vstupní cenou vozidla se pro účely tohoto ustanovení rozumí vstupní cena uvedená v § 29 odst. 1 až 9 ZDP;
- Nepeněžní příjem zaměstnance ve výši 1 %, resp. 0,5 % vstupní ceny motorového vozidla se **zahrnuje do vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění.**

Z přechodných ustanovení k zákonu č. 142/2022 Sb. vyplývá:

1. Ustanovení § 6 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti zákona č. 142/2022 Sb., se použije již pro zdaňovací období roku 2022. Při zúčtování mzdy a výpočtu zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za kalendářní měsíce roku 2022 skončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije § 6 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. S ohledem na výše uvedené nová právní úprava má z pohledu daně z příjmů retroaktivní účinky a bude uplatňována za celé zdaňovací období roku 2022, což po jeho skončení bude v případě dotčených zaměstnanců představovat vznik přeplatku na dani z příjmů fyzických osob.

2. Nízkoemisním motorovým vozidlem se pro účely daní z příjmů do dne nabytí účinnosti zákona upravujícího podporu nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících (sněmovní tisk

č. 160) rozumí silniční vozidlo kategorie M1, M2 nebo N1, které nepřesahuje emisní limit CO2 ve výši 50 g/km a 80 % emisních limitů pro látky znečišťující ovzduší v reálném provozu podle přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 ze dne 20. června 2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel a z užitkových vozidel (Euro 5 a Euro 6), v platném znění.

K aplikaci nového znění § 6 odst. 6 ZDP a přechodných ustanovení zákona č. 142/2022 Sb. vydalo GFŘ pro plátce daně z příjmů ze závislé činnosti informaci ze dne 30. 6. 2022. V této informaci se mimo jiné uvádí:

- Zákon stanoví, že při zúčtování mzdy a výpočtu zálohy na daň z příjmů fyzických osob za kalendářní měsíce, které skončily před nabytím účinnosti tohoto zákona, se postupuje podle dosavadní právní úpravy, avšak od kalendářního měsíce, ve kterém tento zákon nabývá účinnosti (1. 7. 2022), se již při zúčtování mzdy a výpočtu zálohy postupuje podle nové právní úpravy. To znamená, že za tyto kalendářní měsíce (po nabytí účinnosti tohoto zákona) již bude při zúčtování mzdy a výpočtu zálohy na daň z příjmů fyzických osob zohledněna nová právní úprava pro určení příjmu z důvodu bezplatného poskytnutí nízkoemisních motorových vozidel zaměstnavatele zaměstnanci ke služebním i soukromým účelům zaměstnance (resp. příjem bude v těchto případech nižší, než by byl podle dosavadní právní úpravy).
- V rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění potom bude zohledněn nižší základ daně z příjmů ze závislé činnosti též ve vztahu ke kalendářním měsícům skončeným před nabytím účinnosti nové právní úpravy; zaměstnanci tak vznikne přeplatek na dani vzhledem k tomu, že při výpočtu zálohy za kalendářní měsíce skončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona byly zohledňovány dosavadní vyšší částky příjmů ze závislé činnosti v souvislosti s bezplatným poskytnutím nízkoemisního motorového vozidla zaměstnavatele zaměstnanci ke služebním i soukromým účelům zaměstnance. V případě zaměstnanců, kteří nemají možnost využít ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, se nižší částka příjmů ze závislé činnosti za kalendářní měsíce skončené přede dnem nabytí účinnosti projeví na základě podaného daňového přiznání za rok 2022.

Na základě písemného požadavku Komory daňových poradců ČR k otázce zpětné opravy vykázaného a odvedeného pojistného v důsledku přijetí zákona č. 142/2022 Sb. v souvislosti s poskytnutým nízkoemisním motorovým vozidlem zaměstnanci v roce 2022 se vyjádřila ČSSZ a VZP následovně:

Stanovisko ČSSZ ze dne 1. 8. 2022:

Přechodné ustanovení zákona č. 142/2022 Sb. upravuje pouze problematiku zdaňování příjmu v souvislosti s poskytnutím nízkoemisního motorového vozidla zaměstnanci pro služební i pro soukromé účely, který byl zúčtován zaměstnavatelem do ledna až června 2022, tj. do období před účinností tohoto zákona. Není nově stanovena výše tohoto příjmu v jednotlivých měsících, ale to, že až při ročním zúčtování záloh na daň (v rámci daňového přiznání) se přihlédne k výši příjmu 0,5 % vstupní ceny vozidla, pokud zaměstnanci bylo v uvedeném období poskytováno nízkoemisní motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely zaměstnavatelem. Do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve smyslu ustanovení § 5 a 5a zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se započítávají příjmy, které zúčtoval zaměstnavatel zaměstnanci do kalendářního měsíce. V důsledku přijetí zákona č. 142/2022 Sb. nedošlo ke změně, pokud jde o určení zúčtovaného příjmu a jeho výše za období kalendářních měsíců ledna–června 2022 (do dne nabytí tohoto zákona). Do vyměřovacího základu zaměstnance i zaměstnavatele tak bude za uvedené období vstupovat částka ve výši 1 % vstupní ceny motorového vozidla, tedy bez zohlednění toho, že některému zaměstnanci mohlo být v tomto období poskytnuto nízkoemisní motorové vozidlo. Postup zaměstnavatelů, kteří při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti zahrnuli do vyměřovacího základu zaměstnance i zaměstnavatele v uvedeném období 1 % vstupní ceny motorového vozidla, byl tak souladný s právní úpravou a přijetí citované právní úpravy nemá dopad, který by si vyžádal zpětně řešení jak ze strany zaměstnavatelů, tak okresních správ sociálního zabezpečení.

Stanovisko VZP ze dne 20. 7. 2022:

Pro účely zdravotního pojištění lze zvýhodnění v souvislosti s novelou § 6 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, uplatnit až ode dne nabytí účinnosti zákona, tj. od 1. 7. 2022, a nikoliv zpětně pro období prvního pololetí 2022.

U zdravotního pojištění je dle § 4 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ zaměstnance, kalendářní měsíc, za který se pojistné platí, nikoliv kalendářní rok. Z tohoto důvodu byly měsíční vyměřovací základy pro výpočet odvodu na zdravotní pojištění za období leden až červen 2022 stanoveny správně a dle platné legislativy. Přechodná ustanovení novely zákona č. 142/2022 Sb., uvedená v Čl. II odst. 1, na ně nelze aplikovat a nebudou tedy v souvislosti s výše uvedeným zvýhodněním zpětně přepočítávány ani opravovány.

Daňové řešení manažerského vozidla u zaměstnavatele

Postupem zaměstnavatele z hlediska možného uplatnění nákladů na provoz služebního vozidla poskytnutého k bezplatnému využívání zaměstnancem i pro soukromé účely se zabývá

bod 26 pokynu GFŘ č. D-22 k § 24 odst. 2 ZDP. **Při využívání motorového vozidla,** které je zahrnuto v obchodním majetku poplatníka nebo v nájmu, **jak pro služební, tak i pro soukromé účely zaměstnanců,** a u kterého proto nemůže být uplatněn paušální výdaj na dopravu, **se neuplatňuje režim poměrné výše výdajů** např. podle § 28 odst. 6 ZDP, neboť tento režim není uplatňován ani pro poměrnou výši pořizovací ceny motorového vozidla zahrnované podle § 6 odst. 6 ZDP do základu daně zaměstnance (společníka), která rovněž není závislá na skutečném fyzickém opotřebení, resp. na počtu ujetých kilometrů. Přitom výdaje za pohonné hmoty jsou daňovým výdajem pouze při použití vozidla pro služební účely.

Z výše uvedeného vyplývá, že odpisy, náklady na opravy a udržování vozidla, silniční daň, pojištění odpovědnosti a havarijní pojištění, náklady na garážování vozidla apod. jsou u zaměstnavatele daňově uznatelné v plné výši a nedochází k jejich daňovému krácení v poměru ujetých kilometrů pro podnikatelské účely k celkovému počtu ujetých kilometrů včetně soukromých jízd. Zaměstnavatel nemůže požadovat po zaměstnanci dílčí poměrnou úhradu za provedené opravy a údržbu vozidla z titulu bezplatného poskytnutí vozidla zaměstnanci k používání i pro soukromé účely.

Náklady na spotřebované pohonné hmoty pro soukromé účely si hradí zaměstnanec a nejsou daňově uznatelné u zaměstnavatele. Pokud by však zaměstnanec náklady na spotřebované pohonné hmoty pro soukromé účely neuhradil a zaměstnavatel by považoval jejich úhradu zaměstnavatelem za benefit vycházející ze znění § 24 odst. 2 písm. j) bod 5 ZDP, jednalo by se u zaměstnavatele o daňový náklad. Tento benefit by však musel být sjednán buď v kolektivní smlouvě, vnitřním předpisu, pracovní nebo jiné smlouvě. Pokud by tato zaměstnanecká výhoda nebyla sjednána v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpisu, v pracovní, nebo jiné smlouvě, a přesto by zaměstnavatel netrval na úhradě spotřebovaných PHM pro soukromé účely po zaměstnanci, pak by u zaměstnavatele nešlo o daňový náklad. V obou případech půjde o zdanitelný nepeněžní příjem zaměstnance.

Příklady zdanění manažerského vozidla

Příklad 1

Manažer společnosti má uzavřenou smlouvu na bezplatné poskytnutí služebního vozidla k soukromým účelům o vstupní ceně 650 000 Kč. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka a slevu na dani na manželku. Jiné příjmy nemá. Manažer má v roce 2022 měsíční příjmy ze závislé činnosti v rozmezí 130 000 až 152 000 Kč.

Uvedeme si zdanění manažera v roce 2022 pro jeho maximální měsíční příjem 152 000 Kč. Pokud by manažer neměl k dispozici bezplatně poskytnuté manažerské vozidlo, byla by u něho uplatněna pro stanovení měsíční zálohy na daň sazba daně ve výši 15 %. Protože je nutno k příjmům připočítat 1 % vstupní ceny poskytnutého vozidla, činí v tomto měsíci zdanitelný příjem 152 000 Kč + 6 500 Kč = 158 500 Kč. Zdanitelný měsíční příjem přesáhne hranici 155 644 Kč, a proto je nutno uplatnit v tomto měsíci z částky převyšující tuto hranici pro výpočet měsíční zálohy na daň sazbu daně 23 % dle § 16 odst. 1 písm. b) ZDP.

Dle tohoto ustanovení je totiž nutno uplatnit sazbu daně 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy, která pro rok 2022 činí 38 911 Kč na základě nařízení vlády č. 356/2021 Sb. Do částky základu daně 48 x 38 911 Kč = 1 867 728 Kč se použije sazba daně ve výši 15 %, nad tuto výši základu daně se použije sazba daně 23 %. U příjmů zaměstnance v přepočtu na 1 měsíc, půjde v roce 2022 o hraniční částku měsíční hrubé mzdy 155 644 Kč. Nad tuto výši je nutno počítat měsíční zálohu na daň se sazbou daně 23 %.

Obdobně bude zaměstnavatel postupovat v dalších měsících dle výše hrubé mzdy zaměstnance. S ohledem na rozmezí příjmů od 130 000 Kč do 152 000 Kč lze předpokládat, že u zaměstnance nedojde k situaci, že by celkový příjem zaměstnance za rok 2022 v rámci ročního zúčtování záloh na daň přesáhl hranici 1 867 728 Kč, od které by bylo nutno rozdíl zdanit sazbou daně 23 %.

Příklad 2

Manažer společnosti má bezplatně poskytnuto služební vozidlo o vstupní ceně 760 000 Kč k používání pro služební i soukromé účely. Společnost současně hradí manažerovi veškeré výdaje na pohonné hmoty, tedy nejen za pracovní cesty pro služební účely, ale i na jeho soukromé cesty poskytnutým vozidlem.

Nepeněžním příjmem zaměstnance je částka 7 600 Kč měsíčně, která vstupuje do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Nepeněžním příjmem zaměstnance je rovněž částka za spotřebované pohonné hmoty na soukromé cesty, která podléhá zdanění daní z příjmů ze závislé činnosti, a rovněž tato částka vstupuje do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Zaměstnavatel pak musí o hodnotu spotřebovaných PHM na cesty poskytnutým vozidlem pro soukromé účely zaměstnance snížit daňově uznatelné náklady.

V případě, že úhrada výdajů za pohonné hmoty zaměstnavatelem při použití poskytnutého vozidla zaměstnancem pro soukromé účely je sjednána buď v kolektivní smlouvě, vnitřním předpisu, pracovní smlouvě, nebo jiné smlouvě ve smyslu § 24 odst. 2 písm. j) bod 5 ZDP, pak by přicházelo v úvahu zahrnutí těchto výdajů za PHM zaměstnavatelem do jeho daňově uznatelných výdajů.

Příklad 3

Manažer dceřiné společnosti nadnárodní firmy má bezplatně poskytnuté služební vozidlo k používání pro služební i soukromé účely. Vstupní cena automobilu činí 790 000 Kč.

Od 3. 9. 2022 je zaměstnanec firmou vyslán na tříměsíční stáž do USA k mateřské společnosti.

Pokud není smlouva o bezplatném poskytnutí služebního vozidla k používání i pro soukromé účely ukončena před nástupem na stáž, je nepeněžním příjmem zaměstnance v měsících září až listopad 2022 nadále částka 7 900 Kč, i když vozidlo zaměstnanec nevyužívá.

Příklad 4

Podnikatel – OSVČ pořídil v rámci smlouvy o finančním leasingu osobní automobil, který v průběhu trvání leasingové smlouvy bezplatně poskytnul svému zaměstnanci k používání pro služební i soukromé účely. Pořizovací cena vozidla u leasingové společnosti činí 540 000 Kč včetně DPH, úhrnná hodnota úplaty dle leasingové smlouvy činí 590 000 Kč. Po ukončení leasingové smlouvy podnikatel vozidlo odkoupí za kupní cenu 1 000 Kč.

U zaměstnance, kterému je bezplatně poskytnuto vozidlo pořízené formou finančního leasingu k používání i pro soukromé účely, je nepeněžním příjmem částka 5 400 Kč měsíčně, a to jak po dobu trvání finančního leasingu vozidla, tak po odkoupení automobilu za 1 000 Kč podnikatelem. Při stanovení výše nepeněžního příjmu se vychází ze vstupní ceny vozidla u leasingové společnosti, a nikoliv z celkové hodnoty leasingové smlouvy.

Příklad 5

Podnikatel provozuje stavební firmu, přičemž zaměstnává 8 zaměstnanců (vede daňovou evidenci). Poskytne svému zaměstnanci bezplatně vozidlo zaměstnavatele k používání pro služební i soukromé účely v pořizovací ceně 380 000 Kč, a to od počátku srpna 2022. Vozidlo bylo zakoupeno z autobazaru v květnu 2022 a ještě před předáním vozidla zaměstnanci byla na vozidle provedena klimatizace za 35 200 Kč a zabudování střešního okénka za 16 500 Kč – ceny jsou uvedeny vč. DPH.

Vzhledem k tomu, že zákonem č. 609/2020 Sb. došlo v § 33 ZDP ke zvýšení hranice technického zhodnocení s účinností od 1. 1. 2021 z částky 40 000 Kč na 80 000 Kč, nedochází k uplatnění § 29 odst. 1 ZDP, dle kterého se zvyšuje vstupní cena o technické zhodnocení provedené v 1. roce odpisování. Nepeněžním příjmem zaměstnance je tedy od srpna 2022 částka 1% z pořizovací ceny vozidla 380 000 Kč, tedy částka 3 800 Kč měsíčně.

Příklad 6

Manažer společnosti má bezplatně poskytnut osobní automobil o vstupní ceně 980 000 Kč (vč. DPH) od roku 2019 k používání pro služební i soukromé účely. V roce 2022 vozidlo společnost prodá do AAA autobazaru a zpětně jej odkoupí za cenu 480 000 Kč (vč. DPH) a následně bezplatně poskytne toto vozidlo zaměstnanci k používání pro služební i soukromé účely.

Příslušná operace je jednoznačně uskutečněna za účelem snížení nepeněžního příjmu ve výši 1% ze vstupní ceny vozidla u zaměstnance, přesto není v rozporu se ZDP. V našem případě dojde k následujícím úsporám u zaměstnance:

- *snížení měsíčního základu daně o 5 000 Kč*
- *snížení měsíční zálohy na daň o 5 000 Kč x 0,15 = 750 Kč*
- *snížení odvodu měsíčního pojistného zaměstnancem o 5 000 Kč x 0,11 = 550 Kč*

Rovněž dojde ke snížení odvodu měsíčního povinného pojistného na zdravotní a sociální pojištění u zaměstnavatele o 5 000 Kč x 0,338 = 1 690 Kč.

Příklad 7

Zaměstnanec měl postupně bezplatně poskytnuto za měsíc září 2022 do 15. 9. běžné vozidlo se vstupní cenou 500 000 Kč a od 18. 9. nízkoemisní vozidlo se vstupní cenou 700 000 Kč k používání pro služební i soukromé účely.

V případech, kdy je zaměstnanci bezplatně poskytnuto pro služební i soukromé účely v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel zaměstnavatele, z nichž pouze některá jsou nízkoemisní, pak se při určení příjmu ze závislé činnosti za daný kalendářní měsíc použije sazba ve výši 0,5 %, a to pokud je vozidlo s nejvyšší vstupní cenou nízkoemisním motorovým vozidlem. Měsíčním příjmem zaměstnance z titulu užívání motorového vozidla pro soukromé i služební účely bude v našem případě částka ve výši 0,5 % ze 700 000 Kč, tj. 3 500 Kč.

Příklad 8

Zaměstnanci byla poskytnuta současně za srpen 2022 dvě běžná vozidla se vstupní cenou 500 000 Kč a 350 000 Kč a dvě nízkoemisní vozidla se vstupní cenou 1 000 000 Kč a 700 000 Kč *(Převzato z důvodové zprávy k zákonu č. 142/2022 Sb. s úpravou měsíce výpočtu).*

V případech, kdy je zaměstnanci bezplatně poskytnuto pro služební i soukromé účely v průběhu kalendářního měsíce současně více motorových vozidel zaměstnavatele, z nichž pouze některá jsou nízkoemisní, se příjem ze závislé činnosti z tohoto užívání zjistí ve dvou krocích. V prvním z těchto kroků se zvlášť vypočte příjem ze závislé činnosti související s užíváním běžných motorových vozidel (nikoli nízkoemisních) a zvlášť se vypočte příjem související s užíváním nízkoemisních motorových vozidel. Výpočet se provede tak, že se vždy úhrn vstupních cen jedné či druhé kategorie vozidel vynásobí sazbou ve výši 1 % (v případě běžných motorových vozidel) nebo sazbou ve výši 0,5 % (v případě nízkoemisních vozidel). Tímto způsobem získá poplatník dvě částky, které následně sečte, a tím zjistí výši příjmu ze závislé činnosti za daný kalendářní měsíc.

Příjem zaměstnance bude v našem případě ve výši součtu 1 % z částek 500 000 Kč a 350 000 Kč a 0,5 % z částek 1 000 000 Kč a 700 000 Kč, tj. 8 500 Kč + 8 500 Kč = 17 000 Kč.

Kyberbezpečnost a daňoví poradci

anketa

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité? A jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomuto předcházet? Na to odpovídají v anketě e-Bulletinu Komory daňových poradců experti zaměřující se na téma kyberbezpečnosti.

Roman Šuman

Vedoucí výzkumného oddělení společnosti ESET

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Počítače daňových poradců a obecně účetních pracují s citlivými daty, často klíčovými pro chod firmy. Útočníci se cíleně zaměřují na tyto počítače v lokální síti firmy a přednostně na ně útočí, kryptují jim disky a podobně. Zároveň jsou tato PC i zajímavá v běžné ekonomické špionáži (zajímavé číselníky partnerů, odběratelů a tak dále).

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomuto předcházet?

Slabá hesla, špatné schéma zálohování dat, otvírání nevyžádaných příloh v e-mailech. Nikdy nemůžeme zabezpečit PC na sto procent, ale můžeme snížit útočnou plochu, například školením, obezřetností nebo vícestupňovým zálohováním dat. Přestože je důležitější prevence, tak je důležité mít i krizové scénáře v případě úspěšného útoku.

Pavel Marťák

Cyber & Privacy, PwC Česká republika

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Do kybernetické bezpečnosti nepatří jen podniková architektura, procesy a nástroje. Součástí je dennodenní činnost včetně práce se systémy nebo osobního počítače, kde se zpracovávají důležitá data. Proto je nutné mít jistotu o odpovídající důvěrnosti a integritě prostředí. Základní znalost hrozeb a jak jim předcházet může zabránit kontaminaci nebo ztrátě dat jak firemních, tak zákaznických. Neopatrnost a uvolněný přístup k bezpečnostním pravidlům nebo „správnému“ chování otevírá okno možností, kdy se prostřednictvím třeba škodlivého softwaru může znepřístupnit i celá firma a podobně.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomu předcházet?

Často se objevují případy, kdy lidé komunikují velmi volně důležité informace s neověřenými falešnými subjekty a mohou se stát cílem phishingu nebo jiného sociálního inženýrství. Dále je velmi časté používání softwaru, který pochází z neověřených a potenciálně škodlivých zdrojů. Takový software pak může být pouze lákadlo na třeba zajímavý nástroj pro pracovní činnost, ale ve skutečnosti může obsahovat viry, trojany nebo ransomware.

Jiří Kubašta

Ředitel IT oddělení BDO Česká republika

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Téma kybernetické bezpečnosti se týká každého uživatele počítačů či internetu. Daňoví poradci při své činnosti pracují s velmi důvěrnými informacemi svých klientů. Ztráta, zneužití klientských dat nebo neschopnost poskytovat klientovi službu v důsledku kybernetické bezpečnostní události, znamená ohrožení činnosti klienta, které může mít vážné důsledky. Poradci pak hrozí poškození dobrého jména, narušení vzájemných vztahů s klientem, potažmo může utrpět finanční ztráty. Proto daňoví poradci musí věnovat dostatečnou pozornost a potřebnou péči zabezpečení svého IT prostředí proti kybernetickým hrozbám.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomu předcházet?

Sami uživatelé jsou mnohdy velmi slabým místem v celém řetězci kybernetické bezpečnosti. Nejčastější porušování pravidel je v oblasti nedokonalých hesel, používání stejných hesel pro více různých služeb včetně např. účtů na sociálních sítích, sdílení účtů mezi více uživateli, neopatrného chování k podezřelým e-mailům, telefonátům nebo k neznámým USB diskům. Vysokou míru rizika přináší i sdílení citlivých dat na nechráněných veřejných službách, instalace neprověřených aplikací do počítače či mobilního telefonu. Těmto prohřeškům proti bezpečnosti se dá předcházet na straně IT prostředí: vynucení vícefaktorového přihlášení, nastavení a kontrola uživatelských oprávnění, monitoring podezřelého chování, správné zabezpečení e-mailové komunikace, pravidelné testování robustnosti prostředí a neméně důležitá je důkladná edukace uživatelů prostřednictvím opakovaných školení, testů a upozorňováním na aktuálně se vyskytující hrozby.

Ladislav Mejzlík

Proděkan Fakulty financí a účetnictví VŠE

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Na kybernetickou bezpečnost se z hlediska daňového poradce můžeme dívat ze dvou stran. Na jedné straně z hlediska rizik jeho klientů, kterým poskytuje své služby, protože i když poskytuje daňové poradenství, nemohou mu být lhostejné důsledky kybernetického útoku na jeho klienta, protože jsou jeho služby s informačními a komunikačními technologiemi spojeny a jsou na nich závislé (účetnictví je v počítači klienta, jeho daňová podání jsou v elektronické podobě apod.). V konečném důsledku mohou ovlivňovat problémy klienta i daňového poradce. V případě OSVČ nebo malých firem navíc daňový poradce funguje pro svého klienta i jako „rádce“ nebo konzultant v jiných oblastech, než jsou jen daně, a může jej na rizika kybernetické bezpečnosti upozornit, pokud si je sám uvědomuje. Druhý pohled je na kybernetickou bezpečnost daňového poradce jako takového a jeho daňové kanceláře, která nepochybně využívá počítačové technologie k vedení spisů svých klientů, ve kterých jsou velmi citlivé údaje, k vedení vlastního účetnictví apod. Kybernetický útok na daňového poradce přímo ohrožuje jeho reputaci, fungování, jím spravované a zpracovávané údaje klientů a tím celé jeho podnikání včetně případné hrozby, pokut, vymáhání škod nebo jiných forem odpovědnosti.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomuto předcházet?

Systematický výčet chyb uživatelů v oblasti kybernetické bezpečnosti a jejich podrobnější popis by zabral hodně času a místa, ale pokud se o to pokusím jen velmi stručně, pak to jsou následující chyby. Například rizikové chování uživatelů – například stahování nelegálního softwaru, návštěva rizikových www stránek, sdílení uživatelského účtu s jinými osobami, nezabezpečené ukládání hesel, PIN kódů, citlivých údajů apod. Dále používání slabých hesel a absence dvoufázového ověřování – někteří uživatelé používají stejné jednoduché heslo do více svých systémů bez dalšího stupně ověření kódem, SMS zprávou a podobně. Chybou může také být nerozpoznání podvodných e-mailů, takzvaný phishing – většina kybernetických útoků začne tím, že „někdo klikne, na co nemá“. V poslední řadě například nízká ochrana počítačových systémů uživatele proti malwaru a jiným formám útoků (nefunkční antivir, či firewall, neaktualizovaný nebo špatně nastavený software či server a tak dále). Hlavní dva způsoby, jak tomu předcházet, jsou opakovaně školit uživatele i IT specialisty a následně osoby i systémy testovat například penetračními testy (tzv. ethical hacking) a podobně.

Pavla Jelečková

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, vedoucí oddělení, oddělení kontroly 2

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Kybernetická bezpečnost je v dnešní době, kdy jsou trendy mimo jiné digitalizace a práce z domova, nezbytností. Dotýká se tedy téměř každého pracovníka nebo organizace. Ve vztahu k daňovým poradcům spatřuji její důležitost především při zpracování informací poskytnutých klienty. Nikdo z klientů si jistě nepřeje, aby se informace o jejich finanční situaci a další citlivé informace objevily veřejně na internetu.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomu předcházet?

Dle mého názoru mezi nejčastěji porušovaná pravidla patří nedostatečně silné heslo, sdělování hesla jiným osobám, bezmyšlenkovité klikání na hypertextové odkazy či povolování maker v dokumentech. Řada uživatelů však mnohdy tato pravidla porušuje nevědomky, protože o nich nebyli poučeni, resp. nebyli proškoleni o základech kybernetické bezpečnosti. Velké množství takovýchto porušování je možno vyřešit technicky, např. zakázat spouštění maker, avšak to nestačí a je zcela klíčové se zaměřit na vzdělávání uživatelů v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Jan Bárta

Advokát a partner AK Jan Bárta

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Daňoví poradci pracují často s extrémně důležitými daty svých klientů, kdy jejich únik nebo nedostupnost může mít pro klienta nedozírné následky. V současné době si nelze představit, že by poskytování služeb daňového poradce probíhalo mimo informační technologie. Alespoň základní znalosti o bezpečnosti tedy nutně musí mít každý poradce. Minimálně v rozsahu, že jde o věc, kterou musí řešit.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomuto předcházet?

Největší slabinou všech opatření jsou uživatelé samotní. Komplexní zabezpečení je často torpédováno několika nešťastnými kliky na podezřelé přílohy, přihlašování do pochybných služeb a využívání neschválených nástrojů a postupů. Navíc často v systémech, kdy každý uživatel má přístup ke všem datům, a tedy jeho chyba může kompromitovat celou organizaci. Základem je tedy školit, školit a zase školit. Samozřejmě, ruku v ruce se zavedením technických a organizačních opatření. /

Zdroj foto: Archiv respondentů / Jiří Kubašta – foto-Formánková

Média Komory daňových poradců ČR

Bulletin: DO HLOUBKY TÉMATU

- Tematické zaměření každého čísla
- Vysoce odborné články
- Recenzovaný obsah
- Odborný garant každého čísla
- Stavovská společenská rubrika

čtvrtletně tištěná a elektronická verze

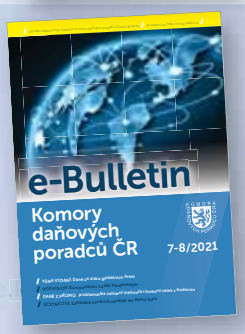

e-Bulletin: CO BYSTE NEMĚLI PŘEHLÉDNOUT

- Zpravodajství ze světa daní a účetnictví
- Aktuální daňová legislativa a praxe
- Informace z dění v Komoře
- Lifestylová témata a zajímavosti
- Osobní rozvoj

@ každý měsíc elektronicky

rozhovor

Téma kybernetické bezpečnosti je důležité pro všechny, nejen pro daňové poradce

Česká republika v oblasti digitalizace zaostává, je na veliké křižovatce a musí se rozhodnout, jakým směrem dál, říká **člen Prezidia KDP ČR Milan Vodička**, vedoucí Sekce pro informační technologie při odborném kolegiu KDP ČR. Musíme se oprostit od resortismu, největší problém je veškerá doporučení převést do praxe, dodává.

Daňovým poradcem jste od roku 1995. Co vás přivedlo k daním?

Jsem takový dobrý ilustrativní příklad toho, že počátkem devadesátých let se mohl každý víceméně svobodně rozhodnout, co vlastně chce a bude dělat. Takže jsem z různých důvodů změnil povolání veterinárního lékaře a začal prodávat nejdříve počítače, pak i zahraniční lokalizovaný software, včetně podnikových systémů pro účetnictví a daně. Abychom dokázali správně nastavit a implementovat softwary, musel jsem se za pochodu doučit účetní i daňovou legislativu, včetně DPH jako úplné novinky. A poté jsem se rozhodl složit zkoušky daňového poradce, což se mi na začátku roku 1995 povedlo. Kombinoval jsem pak ještě více než deset let daňové poradenství s pozicí vrcholového manažera v nadnárodní softwarové firmě, ale od roku 2009 jsem se rozhodl věnovat už jenom daním a účetnictví jako daňový poradce.

V současné době zastáváte pozici vedoucího Sekce pro informační technologie KDP ČR. Působil jste několik let jako manažer nadnárodních softwarových firem. Jaká byla vaše cesta k IT?

K informačním technologiím jsem se dostal už koncem sedmdesátých let během studia na gymnáziu. V rámci takzvané blokové výuky jsem se učil programovat sálové počítače prostřednictvím děrných štítků, z pohledu dnešního IT úplný středověk. Mojí první aplikací byl rozdělovník služeb pro donášku svačin personálu výpočetního centra. Programování osobního počítače Commodore byl vstup do úplně jiného světa, další přelom přišel po sametové revoluci a zrušení embarga na PC, i když to jsem už více tíhnul k činnosti analytika, tedy někoho, kdo software vymýšlí a pak zadává vývojářům k naprogramování.

Jste i členem Sekce pro daně a pojištění Svazu průmyslu a členem Technology Tax Committee CFE Tax Advisers Europe. V minulosti jste byl i členem Prezidia KDP. Co vás na vaší práci nejvíce baví?

Do Prezidia KDP ČR mne zvolili kolegové také na poslední Valné hromadě, takže jsem členem tohoto prestižního orgánu i v tomto volebním období a asi poměrně nepřekvapivě mám na starosti oblast informačních technologií, což je téma aktuální stále víc a víc. V neposlední řadě i díky novému zákonu o právu na digitální služby, který zavazuje orgány veřejné moci, aby v maximální možné míře digitalizovaly svoje agendy a veškeré úkony umožnily provádět distančně v elektronické podobě.

V každé instituci, kde jste členem, máte pohled na digitalizaci z jiného úhlu. Jak se liší?

Ve Svazu průmyslu se setkávám s pohledem na digitalizaci z hlediska hlavně velkých podniků a jejich problémů s narůstající byrokracií a množstvím reportů a podobných povinností, které jsou po nich vyžadovány. V evropské komisi TTC si vyměňujeme informace o průběhu i komplikacích digitalizace veřejné správy a daní v jednotlivých členských zemích EU, stejně jako na úrovni OECD. Všechno je to nesmírně zajímavé, ale je nutné si na to vyhradit dost času, těch změn a novinek je opravdu hodně a dá práci je sledovat. K tomu se snažím zvládat relativně široké portfolio klientů a skoro všech daní i oblasti pojistného, i když nutno říci, že třeba na komplikovanější případy s DPH nebo podnikové kombinace si raději rovnou sjednám pomoc znalejších kolegů. Ale praktické zkušenosti s používáním technologií při výkonu daňového poradenství jsou důležité pro moji činnost ve výše uvedených orgánech Komory, Svazu i CFE. Každopádně mi určitě nehrozí, že bych neměl co nového se učit nebo v čem si doplňovat znalosti.

Pokud vám hacknou špatně zabezpečený server a zveřejní daňová přiznání nebo majetkové poměry klientů, je to dvojnásobný průšvih.

Proč je téma kybernetické bezpečnosti pro daňové poradce důležité?

Tohle téma je důležité pro všechny, nejen pro daňové poradce, s výpočetní technikou se potkává téměř každý a bezpečnostní incident vás může potkat i na Facebooku nebo v internetovém bankovnictví. U daňových poradců je to umocněno povinnou mlčenlivostí ze zákona a ochranou údajů, včetně osobních, našich klientů. Pokud vám hacknou špatně zabezpečený server a zveřejní daňová přiznání nebo majetkové poměry klientů, je to dvojnásobný průšvih a odpovědnosti za něj se nezbavíte tím, že si najmete externího „ajťáka“. A taky se vám může stát, že bude nedostupně zašifrován archiv dokladů a písemností, včetně všech přiznání či podání, a jeho znovuotevření vás bude stát několik set tisíc korun nebo pár bitcoinů. A opravdu si nemyslím, že správce daně to přijme jako omluvitelný důvod, proč nejste schopni doložit klientův nárok na odpočet DPH nebo výdaje uplatněné při stanovení základu daně z příjmů. Ty škody, které případně

hrozí, se prostě zdaleka netýkají jen vlastních dat a archivů, ale i všech osob, pro které vykonáváme činnost, a zákon nám v té souvislosti klade nějaké povinnosti. Valná většina veškeré komunikace i písemností už je přitom digitalizována a s tím souvisí i naprosto nezbytná starost o řádné kybernetické zabezpečení.

Ke svému časovému vytížení připojujete i přednášky a píšete různé publikace, často spojené s tématem digitalizace. Jak si podle vás vede Česká republika v rozvoji digitalizace?

To je téma na hodně dlouhý článek a detailní rozbor. Existují studie a průzkumy, které provádějí mezinárodní srovnávání, z poslední doby třeba evropský DESI (Digital Economy and Society Index) nebo nedávná studie Světové banky Doing Business (Paying Taxes). V nich se pohybujeme, řečeno sportovní terminologií, někde v polovině pelotonu.

Jak to myslíte?

V komerční sféře jsme na tom ještě poměrně slušně, máme třeba nejvyšší počet e-shopů na obyvatele v Evropě a některé z nich jako Kiwi nebo Alza patří k evropské špičce. Ale nelze nevidět, že postupně zaostáváme ve veřejné správě, v eGovernmentu, a i v oblastech, kde jsme byli hodně v popředí, se propadáme níž.

Proč?

Od spuštění datových schránek a vzniku základních registrů se tu vlastně ve státní správě nepodařilo zrealizovat opravdu přelomový IT projekt, většinou se jednalo o drobné krůčky k digitalizaci v rámci jednotlivých resortů, širší záběr má až v poslední době portál Identita občana. Uvidíme, jestli přinese nějaký zásadnější posun nabytí účinnosti zákona o právu na digitální služby a vznik státem zřizované centrální Digitální a informační agentury.

A jak by podle vás mohl vypadat budoucí vývoj české digitalizace? Například i v regulaci a legislativě.

Myslím, že jsme na veliké křižovatce, kde se musíme rozhodnout, jakým směrem dál. Sílí snaha regulovat a kontrolovat svět informačních technologií, včetně mobilních sítí a internetu, je to asi i lákavé, ale myslím, že to nemůže skončit úspěchem. Čím dál častěji sleduji, jak lékem na nefungující kontroly a regulace má být nová legislativa, další regulace a vyšší stupeň kontroly. Zasahuje a zatěžuje to ale všechny a vývoj IT je tak rychlý a někdy překvapivý, že reagovat na něj stále novými zákony a směrnicemi nemůže být dlouhodobě funkční.

Můžete uvést nějaký příklad?

Vezměme si třeba jen fakt, že ani po více než deseti letech stále ještě nemáme jasná pravidla pro zdaňování těžby a obchodování s kryptoměnami a tady se už překotně rozvíjí trh s NFT tokeny. Domnívám se, že je nutné vrátit se k definici základních pravidel a norem a rezignovat na snahu postihnout vše zákonem nebo směrnicí. Když jsem připomínkoval nový zákon o účetnictví, navrhl jsem omezit se na stanovení kruciálních požadavků, jako je autenticita a integrita záznamů, ale neřešit, jakým typem elektronického podpisu tento požadavek naplnit. Nikdo podle mého názoru neumí předpovědět, co může být za sedm nebo deset let věrohodným prostředkem k prokázání původu účetního dokladu.

Jaký nástroj z digitálního světa považujete za nejvíc věrohodný a spolehlivý?

Obecně řečeno takový, který úplně vyloučí riziko lidské chyby nebo omylu, nejčastější příčina problémů se totiž nachází v prostoru mezi monitorem a opěradlem židle. Ale kdybych měl jmenovat něco konkrétního, tak informační systém datových schránek. Prošlo jím už skoro jeden a půl miliardy zpráv, a pokud je mi známo, nedošlo k jediné chybě nebo selhání, to je unikátní výsledek.

Jak si nejlépe pohlídat kybernetickou bezpečnost z pohledu dodavatelů IT řešení?

Za současné situace je myslím nezbytné spolehnout se na specialisty v dané oblasti, takže v dodavatelském týmu by měl figurovat odborník na problematiku kybernetické bezpečnosti. Vyplatí se také sledovat informační weby výrobců zabezpečovacích softwarů anebo organizací, jako jsou americká CISA, evropská ENISA či český NÚKIB, mohou se tu objevit včasná varování nebo naopak aktuální tipy pro metodiku prevence a podobně. Spustit počítač a používat jej umí skoro každý, dobře ho zabezpečit ale málokdo.

Jaká bezpečnostní pravidla uživatelé nejčastěji porušují a jak tomuto předcházet?

Pravidla jsou porušována vlastně pořád ta samá, nesprávné zacházení s hesly, včetně jejich sdílení, stahování nelegálního obsahu, otevírání příloh v neznámých e-mailech, nulová nebo mizivá obezřetnost na internetu a při používání mobilních zařízení. Každý si může na webové stránce kybertest.cz vyzkoušet, zda je dostatečně opatrný a všímavý ve světě internetového bankovnictví a mobilních aplikací. Myslím, že se nikomu nepovede projít „bez ztráty kytičky“ a získat 100 procent. Jiné dobře zapamatovatelné pravidlo říká, že pokud je na internetu něco zadarmo, zbožím jste vy a vaše údaje a je dobré si to uvědomit.

Lze tomu nějakým způsobem předcházet?

Ano, jedině neustálou edukací, opakováním základních pravidel a kontrolou jejich dodržování. Technologicky pak lze využívat stále sofistikovanější systémy zaměřené na včasnou detekci nestandardních procesů, jevů nebo chování, ale pro jejich instalaci, nastavení a řádné vyhodnocování potřebujete specifické znalosti a jsme zpátky u zmíněných specialistů.

V říjnu letošního roku KDP pořádá odbornou konferenci na téma kybernetické bezpečnosti. Jaký digitální trend podle vás bude nejdiskutovanější?

Určitě bude řeč o starých známých virech a červech nebo ransomwaru, ale měly by zaznít i rostoucí incidence zneužívání údajů ze sociálních sítí (scrapping), podvodné telefonáty někdy spojené se snahou propašovat do zařízení oběti nežádoucí software (scam call a vishing) a myslím, že nemůže chybět otázka cloudových úložišť a jejich bezpečnosti. Sám jsem zvědavý, čím nás pozvaní odborníci s dlouholetou praxí překvapí.

A jaký trend je nejsympatičtější vám?

Asi to, že pokud chci, mohu prostřednictvím internetu vyřídit čím dál více věcí, vlastně skoro všechno. Umím navíc ocenit, když je nějaká aplikace dobře odladěná, dostatečně jednoduchá na ovládání a má to, čemu se říká user friendly. U komerčních softwarů je to už poměrně běžný standard.

V čem sám vidíte velký potenciál?

Ve využívání bankovní identity a myslím, že se brzy rozšíří i do dalších soukromoprávních oblastí. Fascinující je také rychlý rozvoj umělé inteligence, s napětím čekám, co vypadne ze spojení AI využívající tzv. big data, ale třeba i chatboty byly ještě nedávno novinkou a dnes si s nimi povídáte na kdejakém komerčním webu.

Jaké novinky čekají v systémech veřejné správy?

Například rychlé zprovoznění a velmi dobré fungování mobilního klíče eGovernmentu, systém včasných upozornění na portálu MOJE daně nebo správa plných mocí na ePortálu ČSSZ.

Jde Česko něčím ostatním státům příkladem?

Těch oblastí ubývá, ale některé státy se stále ještě marně pokoušejí zavést doručovací systém podobný našim datovým schránkám, jiné teprve dokončují konsolidaci datových fondů do podoby, jakou mají české základní registry. Ale to uvádím systémy starší deseti let, takže by Česká republika mohla bohužel sloužit i jako příklad, jak rychle lze v digitálním světě náskok ztratit.

Co byste do budoucna doporučil českému eGovernmentu?

To jsou poměrně dobře známé a v minulosti už mnohokrát popsané věci – oprostit se od resortismu, zbavit se nezdravých případů vendor lock-in, důsledně dodržovat a naplňovat strategie, třeba v té podobě, jak byly stanoveny v rámci programu Digitální Česko. Takže doporučení jsou jasná, horší je přijít na to, jak je v praxi realizovat. V řadě případů to totiž přesahuje horizont jednoho volebního období a to je prostě problém, na který neznám jednoduchý recept.

> *Zajímejte se o to, jak vlastně systémy fungují. Čím více o nich budete vědět, tím lépe se vypořádáte s problémy, které se prostě čas od času vyskytnou.*

Co byste poradil nastávajícím daňovým poradcům?

Trochu se obávám, že řada z nich to třeba s mobilními telefony umí lépe než já, takže jim toho moc poradit nemohu. Ale možná bych jim doporučil, aby se nespoléhali na technologie víc než na vlastní znalosti a úsudek. A také, aby se zajímali o to, jak vlastně systémy fungují, čím více o nich budou vědět, tím lépe se vypořádají s problémy, které se prostě čas od času vyskytnou. A konečně, aby si občas naordinovali digitální abstinenci, vypnuli všechny přístroje a několik hodin nebo dnů se bez nich úplně obešli, je to velmi osvěžující. /

Milan Vodička

Daňovým poradcem je od roku 1995, praxi provozuje jako OSVČ v rozsahu základních služeb zpracování účetnictví, daňových přiznání i zastupování před správcem daně a jinými orgány veřejné moci. Dříve působil v manažerských pozicích nadnárodních IT firem, specializuje se nejvíce na problematiku využívání informačních technologií a elektronickou komunikaci. Kromě daňově poradenské činnosti také často přednáší a své zkušenosti publikuje. Původně vystudoval Veterinární a farmaceutickou univerzitu v Brně.

Novinky z oblasti české a evropské regulace finančních institucí

Přinášíme výběr z červencového regulatorního žurnálu, který připravili experti z advokátní kanceláře Schönherr. Popisuje kromě novinek relevantních pro finanční sektor také aktuální vývoj sankcí uplatňovaných v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu a další postup ve věci pádu Sberbank CZ.

Ondřej Havlíček
Schönherr

Matěj Šarapatka
Schönherr

Novinky v souvislosti se sankcemi uvalenými vůči Rusku a Bělorusku v souvislosti s válkou na Ukrajině

S ohledem na trvající válečný konflikt na Ukrajině přijala EK společný návrh nového balíčku opatření k zachování a posílení účinnosti aplikovaných sankčních balíčků, připravený ve spolupráci s vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Cílem balíčku je především vyjasnit řadu sankčních ustanovení a harmonizovat sankce EU se sankcemi jejích spojenců a partnerů. Balíček je doprovázen souborem souvisejících otázek a odpovědí vypracovaných EK.

V souvislosti s výše zmíněným přijala Rada EU soubor opatření ke zpřísnění a lepšímu uplatňování stávajících hospodářských sankcí vůči Rusku. Soubor opatření rozšiřuje rozsah zákazu přijímat vklady s tím, že nově bude zahrnovat vklady od právnických osob, subjektů nebo orgánů, které jsou usazeny ve třetích zemích a které jsou ve většinovém vlastnictví ruských státních příslušníků nebo fyzických osob s bydlištěm v Rusku, přičemž přijímání vkladů v případě nezakázaného přeshraničního obchodu bude podmíněno předchozím povolením vydaným příslušným vnitrostátním orgánem.

Dojde též ke zpřísnění sankcí vůči největší ruské bance Sberbank. Již v minulosti byla ruská Sberbank odstřihnuta od mezinárodního platebního systému SWIFT, přičemž nyní budou zmražena i její aktiva nacházející se v západních zemích. Sberbank zároveň nebude moci provádět transakce mimo Rusko s výjimkou těch, které se týkají potravin či hnojiv.

Rada EU rozhodla o prodloužení uplatňovaných sankcí, a to prozatím do 31/01/2023. Pokud bude Ruská federace i nadále pokračovat v agresi proti Ukrajině, lze předpokládat i další prodloužení a zpřísnění stávajících sankcí.

Novinky v souvislosti se selháním banky Sberbank CZ

Oproti relativně poklidnému červnu došlo koncem července v situaci okolo Sberbank CZ k poměrně zásadnímu vývoji. Již dříve jsme vás informovali o tom, že několik bank projevilo zájem o koupi celé Sberbank CZ nebo alespoň části jejích aktiv. V rámci probíhajících jednání o potenciální koupi však nakonec žádný ze zájemců nepodal závaznou nabídku a ti, kteří již dříve nabídku učinili, ji stáhli. Likvidátorka Sberbank CZ současně rozhodla, že nebude vyhlášeno nové kolo výběrového řízení pro podávání dalších nabídek, a tak dne 29/07/2022 podala Sberbank CZ návrh k Městskému soudu v Praze na zahájení insolvenčního řízení z důvodu, že se nachází v úpadku, a to v obou jeho formách, tedy jak platební neschopnosti, tak i předlužení. Městský soud v Praze vzápětí zveřejnil vyhlášku,

v níž oznámil zahájení insolvenčního řízení, a vyzval věřitele Sberbank CZ, aby podali u tohoto soudu přihlášku svých pohledávek ve lhůtě do rozhodnutí soudu o úpadku.

Regulace s působností napříč sektory

- 12/07: EP – Ochrana spotřebitelů při žádání o úvěry online – Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů při EP vypracoval návrh pravidel, která by měla zajistit lepší ochranu spotřebitelů v případech, kdy žádají online o úvěr, který je v rozporu s jejich finanční situací. Cílem předloženého návrhu je především představit nové požadavky k posouzení úvěruschopnosti osob, které si berou úvěr, a to před jeho poskytnutím, včetně požadavku na informace o současných závazcích spotřebitele nebo jeho životních nákladech. Spotřebitelé by dále měli vždy předem získávat standardní informace ve srozumitelné podobě, aby mohli porovnat různé nabídky a pochopit právní a finanční důsledky půjček a úvěrových nákladů. V neposlední řadě by měla reklama na úvěry vždy obsahovat jasné a zřetelné upozornění, že půjčování peněz stojí peníze, a neměla by podněcovat předlužené spotřebitele k dalšímu zadlužování.

Kapitálový trh

- 29/07: EBA – Finální pokyny ke kritériím pro udělení výjimky investičním podnikům z požadavků na likviditu podle nařízení o investičních podnicích (IFR) – EBA vydala finální zprávu k pokynům ohledně kritérií pro udělení výjimky malým a nepropojeným investičním podnikům ve smyslu článku 12 nařízení IFR z požadavků na likviditu, jež mají zajistit stejný harmonizovaný přístup příslušných orgánů při udělování této výjimky. Za tímto účelem pokyny blíže rozvádí:
  1. soubor investičních služeb a činností, které činí investiční podnik způsobilý pro udělení výjimky; a
  2. soubor kritérií a pokynů, které by měl příslušný vnitrostátní orgán posoudit před udělením a případně odnětím této výjimky.
- 21/07: ESMA/EBA – Pokyny ke společným postupům a metodikám k procesu dohledu a hodnocení podle směrnice IFD – ESMA a EBA společně vypracovaly pokyny ke společným postupům a metodikám k procesu dohledu a hodnocení (SREP) investičních podniků podle směrnice IFD. Společný rámec pro SREP představený těmito pokyny spočívá v:
  1. analýze obchodního modelu;
  2. hodnocení vnitřního řízení a kontrolních opatření v rámci investičního podniku;
  3. hodnocení rizik pro kapitál a přiměřenost kapitálu ke krytí těchto rizik a
  4. hodnocení rizik pro likviditu a financování a přiměřenost zdrojů likvidity ke krytí těchto rizik.
- 20/07: ESMA – Článek o indikátorech klíčových retailových rizik – ESMA publikovala článek, ve kterém se věnuje indikátorům klíčových retailových rizik (IKR) v rámci jednotného trhu EU. ESMA zde navrhuje koncepční rámec, který definuje klíčové pojmy, analyzuje, jak prakticky rizika měřit, a identifikuje zdroje rizik pro spotřebitele. Tento článek představuje první výběr možných IKR na základě regulatorních dat, která upozorňují na rizika spojená s nezkušenými investory, používáním digitálních nástrojů ze strany mladších investorů a s nárůsty celkového obchodování v obdobích napětí na trhu.
- 19/07: ESMA – Aktualizace seznamů Q&As – ESMA aktualizovala následující seznamy Q&As:
  1. hlášení údajů podle MiFIR – aktualizace otázek a odpovědí v sekci Podávání zpráv o emisních povolenkách (*Reporting of Emission Allowances*);
  2. problematika struktury trhu podle MiFIDII/MiFIR – aktualizace otázek v sekci Přímý elektronický přístup a algoritmické obchodování (*Direct Electronic Access and algorithmic trading*) a
  3. hlášení údajů podle SFTR – přidána otázka č. 13 (*Construction of Trade State Report*) a otázka č. 14 (*Reporting of valuation and collateral on the last day of an SFT*).
- 12/07: ESMA – Identifikace poskytovatelů služeb hlášení údajů (DRSP) podléhajících dohledu orgánu ESMA – V souvislosti s přijetím nařízení EK v přenesené pravomoci ohledně vymezení kritérií odchylky od zásady, že DRSP podléhají dohledu orgánu ESMA, identifikovala ESMA ty DRSP, kteří přímo podléhají jejímu dohledu, a současně ty, kteří naopak zůstávají pod dohledem příslušných národních orgánů z důvodu jejich nízké relevance pro unijní trh. Na základě příslušného posouzení je ESMA orgánem dohledu nad DRSP, kteří představují téměř 99 % transakcí oznamovaných autorizovanými mechanismy pro oznamování (ARM) a více než 99 % transakcí zveřejňovaných autorizovanými mechanismy pro zveřejňování (APA). Úplný seznam příslušných entit je přístupný v registru orgánu ESMA.
- 12/07: ESMA – Stanovisko ke klasifikaci ústředních protistran (CCP) ze třetích zemí – ESMA vypracovala stanovisko, ve kterém se zabývá, jakým způsobem mají být klasifikovány finanční subjekty ze třetích zemí v týdenních zprávách o pozicích v komoditních derivátech a derivátech emisních povolenek podle směrnice MiFID II. ESMA se domnívá, že finanční subjekty ze třetích zemí by měly být kategorizovány podle povahy své hlavní činnosti stejným způsobem, jakým by byly kategorizovány, kdyby byly usazeny v EU a podléhaly právu EU, tj. do kategorií (a), (b) nebo (c) podle čl. 58 odst. 4 směrnice MiFID II.
- 08/07: ESMA – Aktualizace ohledně žádostí o uznání ústředních protistran (CCP) ze třetích zemí – ESMA vydala prohlášení týkající se CCP ze třetích zemí, jejichž žádosti o uznání podle nařízení EMIR byly pozastaveny do 28/06/2022. V případě CCP ze třetích zemí, které jsou usazeny v jurisdikcích, pro něž

EK nedávno přijala rozhodnutí o rovnocennosti (tedy Chile, Čína, Indonésie, Izrael a Malajsie), zahájila ESMA zpracování jejich žádostí o uznání podle čl. 25 nařízení EMIR s tím, že přijme rozhodnutí o uznání, jakmile budou splněny příslušné podmínky. Pokud jde o CCP usazené v jurisdikcích, pro které EK nepřijala rozhodnutí o rovnocennosti do 28/06/2022 (Argentina, Kolumbie, Rusko, Tchaj-wan, Thajsko a Turecko), zahájí ESMA proces odmítnutí uznání z důvodu chybějícího rozhodnutí o rovnocennosti. ESMA je však připravena žádosti znovu posoudit, pokud během období zpracovávání dojde k novému vývoji v příslušných rozhodnutích o rovnocennosti.

- 08/07: ESMA – Revize pokynů k požadavkům na řízení produktů podle směrnice MiFID II – ESMA publikovala konzultační dokument k revizi pokynů k požadavkům na řízení produktů podle směrnice MiFID II, v rámci které navrhuje změny v reakci na vývoj v oblasti regulatoriky a dohledu, včetně reakce na výsledky společné dohledové akce (*common supervisory action*) ohledně řízení produktů. Hlavní navrhované změny se týkají:
  1. specifikace cílů ve vztahu k udržitelnosti, se kterými je příslušný produkt slučitelný;
  2. postupu pro identifikaci cílového trhu na základě skupiny produktů, nikoliv individuálních produktů (*clustering approach*);
  3. určení slučitelné distribuční strategie, pokud se distributor domnívá, že složitější produkt může být distribuován v rámci prodeje bez poradenství; a
  4. pravidelné revize produktů, včetně aplikace principu proporcionality.
- 07/07: ESMA – Stanovisko k implementaci požadavků na kód LEI (*Legal Entity Identifier*) emitenty ze třetích zemích podle nařízení SFTR – ESMA vypracovala již třetí stanovisko týkající se implementace požadavků na kód LEI emitenty ze třetích zemí podle reportingu dle nařízení SFTR, v rámci kterého adresuje možný problém s reportingem v souvislosti s obchody spočívajícími ve financování cenných papírů (SFT), které investoři z EU uzavírají ve vztahu k cenným papírům emitentů ze třetích zemí. ESMA zachovává svůj postoj k podávání zpráv o kódu LEI emitentů ze třetích zemí, který byl obsažen již v předešlých stanoviscích orgánu ESMA, přičemž očekává, že registry obchodních údajů nebudou odmítat hlášení SFT o cenných papírech bez kódu LEI emitenta ze třetí země, které jsou půjčovány, vypůjčovány nebo poskytovány jako kolaterál v rámci SFT.

Platební služby

- 01/07: EBA – Rozhodnutí o reportingu údajů o podvodech v oblasti platebního styku – EBA přijala rozhodnutí k reportingu údajů o podvodech v oblasti platebního styku podle směrnice PSD2, na základě kterého by měly příslušné orgány vykazovat údaje o platebních podvodech podle směrnice PSD2 skrze EUCLID (*European Centralised Infrastructure of Date*) v souladu s DPM (*Data Point Model*) orgánu EBA. Rozhodnutí obsahuje, mimo jiné, informace o údajích, které mají být vykazovány, včetně jejich kvality a termínů pro jejich vykázání.

Pojišťovny

- 20/07: EIOPA – Pokyny k zohlednění preferencí zákazníka týkajících se udržitelnosti do posouzení vhodnosti – EIOPA publikovala pokyny k zohlednění preferencí zákazníků týkajících se udržitelnosti do posouzení vhodnosti podle směrnice IDD vypracované na základě nařízení EK v přenesené pravomoci č. 2021/1257, jejichž cílem je usnadnit provádění výše zmíněného nařízení příslušnými vnitrostátními orgány, pojišťovnami a pojišťovacími zprostředkovateli poskytujícími poradenství ve vztahu k investičním pojistným produktům (IBIP). EIOPA se v rámci pokynů zabývá následujícím:
  1. jaké informace by měly být zákazníkům poskytnuty s ohledem na posouzení vhodnosti v souvislosti s preferencemi týkajícími se udržitelnosti;
  2. jak tyto informace od zákazníků získávat;
  3. jak provádět pravidelné posouzení zákazníků;
  4. jak získávat informace ohledně IBIP, a co je třeba k zajištění jejich udržitelnosti;
  5. jak dodržet požadavky na uchovávání údajů v situacích, kdy zákazník změní své preference; a
  6. jaké kompetence jsou třeba k posouzení zákazníkových preferencí.

AML

- 20/07: FATF – Zpráva ohledně ochrany dat, technologií a sdílení informací v soukromém sektoru – FATF vypracoval zprávu o ochraně dat, technologií a sdílení informací v soukromém sektoru, jejímž cílem je pomoci jednotlivým jurisdikcím podpořit výměnu informací v rámci soukromého sektoru. Zpráva by měla státům pomoci s tím, mimo jiné, jak odpovědně posílit, navrhnout a realizovat iniciativy spolupráce v oblasti informací mezi subjekty soukromého sektoru v souladu s pravidly ochrany údajů a soukromí (DPP) tak, aby byla náležitě zohledněna rizika spojená se zvýšeným sdílením osobních údajů. Kromě analýzy požadavků, rizik a klíčových doporučení obsahuje zpráva také případové studie vycházející ze zkušeností různých jurisdikcí se sdílením informací v soukromém sektoru na základě požadavků kladených jejich právními řády.

Červnové novinky z oblasti české a evropské regulace finančních institucí, které nebyly součástí e-Bulletinu Komory daňových poradců, naleznete například zde. /

Aktuálně ze světa

Německo plánuje daň z mimořádných zisků. Chystá další balík inflačních úlev

Německo chystá podle agentury Reuters další balík opatření, která mají ochránit spotřebitele a podniky před dopady prudce rostoucí inflace. Opatření zahrnují návrhy na rozšíření slev na veřejnou dopravu a daňové úlevy ve výši 1,7 miliardy eur (41,7 miliardy korun) pro 9000 energeticky náročných podniků. Balíček pomoci podle Reuters zahrnuje také šek pro studenty a důchodce a zvýšení příspěvku na bydlení. Ke snížení cen plynu, ropy a uhlí pro zákazníky pak použije Německo daň z neočekávaných zisků. Doposud Německo kvůli vysokým cenám energií a rostoucím životním nákladům přijalo řadu opatření včetně jednorázových příspěvků, například dočasné snížení daně z pohonných hmot či zavedení měsíční celoněmecké jízdenky pro regionální a městskou dopravu za devět eur (220 Kč).

Americký klimatický balík cílí na méně emisí a vyšší daně korporacím

Americká Sněmovna reprezentantů schválila balík sociálních a klimatických opatření, který připravila administrativa prezidenta Joea Bidena. Balík počítá s výdaji kolem 430 miliard dolarů, z nichž více než 370 by mělo putovat do klimatických a energetických programů. Vláda chce podle Seznam Zpráv s pomocí této finanční injekce do konce dekády snížit emise skleníkových plynů odhadem o 40 % v porovnání s rokem 2005. Schválené normy dále umožní snížení nákladů léků na předpis a každý Američan by tak ze svého mohl za léky zaplatit maximálně dva tisíce dolarů ročně. Vládní program zdravotního pojištění Medicare bude navíc poprvé moci vyjednávat s farmaceutickými společnostmi o cenách léků, což by mohlo vést k výrazným všeobecným úsporám. Legislativa dále znamená zvýšení daní pro korporace, které mají roční zisk nad jednu miliardu dolarů. Minimální korporátní daň bude tvořit 15 procent a vznikne také nová daň na zpětné odkupy akcií společností. Dodatečné příjmy či úspory by v příštích deseti letech měly přesáhnout hranici 700 miliard dolarů.

Kalifornská daňová laboratoř: Daňové úlevy pro ty, kdo nevlastní auto

Demokratičtí politici v Kalifornii přišli s novým nápadem, jak co nejrychleji omezit emise a zkrotit nekonečné dopravní zácpy. Podle portálu Idnes.cz budou mít občané s nižšími příjmy, kteří nevlastní automobil, nárok na slevu na dani ve výši tisíc dolarů. Slevu na dani bude moci uplatit každý, kdo nevlastní automobil a ročně nevydělá víc než 40 000 dolarů. Společně danící manželé nesmí překonat příjmy do 60 000 dolarů. Slibovanou částku dostanou i lidé, jejichž daně nedosáhnou ani tisíce dolarů. Zákon, který vládu vyjde ročně na miliardu dolarů. Úleva je součástí boje proti spalovacím motorům. V Kalifornii již platí pravidla, podle kterých se budou po roce 2035 moci v tomto státě prodávat jen auta na elektřinu či vodík. Místní zákonodárci také vytyčili cíl produkovat do roku 2036 devadesát procent energie z obnovitelných zdrojů a do roku 2045 omezit emise skleníkových plynů od 85 procent.

Francouzská finanční správa hledala s pomocí umělé inteligence nenahlášené bazény

Francouzské daňové úřady odhalily podle deníku The Guardian pomocí softwaru využívajícího umělou inteligenci tisíce nenahlášených soukromých bazénů. Jejich majitelům vystavily účty v celkové výši přibližně 10 milionů eur. Software dokáže v leteckých snímcích identifikovat bazény a porovnat je s databází katastru nemovitostí. Systém, který byl před rokem spuštěn jako experiment v devíti francouzských departementech, se nyní bude používat pro kontroly v rámci celé země, a to k odhalování nepřiznaných přístaveb, nástaveb a verand včetně trvalých pergol.

NÁRODNÍ ÚČETNÍ RADA

VÁS ZVE NA

13. ROČNÍK ODBORNÉHO SEMINÁŘE

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
PREZENČNĚ / ON-LINE STREAM

2. PROSINCE 2022
OD 9:00 DO 16:00 HODIN

Dovolujeme si Vás pozvat již na 13. ročník tradičního odborného semináře pořádaného Národní účetní radou. Hlavním tématem letošního semináře bude nový zákon o účetnictví, jehož schvalování vstoupilo do konečné fáze. Zaměříme se také na doporučení správných postupů v účetnictví, auditu a daních. Seminář je určen pro účetní, auditory, daňové poradce, finanční ředitele, zaměstnance Finanční správy, studenty vysokých škol a další odbornou veřejnost. Účast na semináři se daňovým poradcům, auditorům a certifikovaným účetním započítává do plnění kontinuálního profesního vzdělávání ve výši 6 hodin.

08:00–09:00	**Prezence**	**Přednášející**
09:00–09:15	**Zahájení semináře NÚR**	**doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.** úřadující předseda NÚR
09:15–10:00	**Představení nového zákona o účetnictví**	**Ing. Mgr. Stanislav Kouba, Ph.D.** náměstek ministra financí pro daně a cla
10:00–10:30	**Novinky v daních**	
10:30–11:00	**Přestávka**	
11:00–11:30	**Funkční měna a cizí měna**	**Ing. Libor Vašek, Ph.D.** katedra finančního účetnictví a auditingu FFÚ VŠE v Praze
11:30–12:00	**Dotace a leasingy v novém pojetí**	**Ing. Jiří Pelák, Ph.D.** katedra finančního účetnictví a auditingu FFÚ VŠE v Praze, auditor a první viceprezident KA ČR
12:00–12:30	**Účetní zobrazení přeměn v novém zákoně o účetnictví**	**doc. Ing. Jana Skálová, Ph.D.** auditorka a daňová poradkyně, členka prezidia KDP ČR, partner TPA
12:30–14:00	**Oběd**	
14:00–14:30	**Nové pojetí účetnictví pro neziskový sektor**	**Ing. Simona Pacáková** auditor, daňový poradce a soudní znalec ADU.CZ s.r.o., předsedkyně metodické rady Svazu účetních ČR
14:30–15:00	**Kompenzace v účetnictví**	**doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.** auditor, proděkan Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze
15:00–15:30	**Výnosy z dlouhodobých stavebních zakázek v judikatuře NSS**	**doc. Ing. David Procházka, Ph.D.** vedoucí katedry finančního účetnictví a auditingu, FFÚ VŠE v Praze
15:30–16:00	**Evropská směrnice k vykazování udržitelnosti (CSRD) – změny požadavků na nefinanční výkaznictví**	**Ing. Petr Vácha, Ph.D., FCCA** auditor, vedoucí partner oddělení auditu, účetních a forenzních služeb, EY
16:00	**Závěr semináře**	

NA SEMINÁŘ SE MŮŽETE PŘIHLÁSIT NA:
WWW.KDPCR.CZ/NUR

Přihlašování cizinců do DIS+

Portál Finanční správy MOJE daně nahradil definitivně během tohoto roku původní daňový portál (tzv. EPO). Základní změnou je nová generace daňových informačních schránek (DIS+), které daňovým subjektům nabízejí celou řadu užitečných funkcí, jako např. podání daňových tvrzení, oznámení změny registračních údajů, kontrolu pohybů a zůstatků na osobních daňových účtech, procházení písemností ve veřejné části spisu správce daně, nastavení osobního daňového kalendáře, včetně upozornění na termíny daňových povinností, ad.

Milan Vodička

Daňový poradce, vedoucí Sekce IT, člen TTC Europe

Jako nezbytná podmínka pro vstup do portálu MOJE daně, resp. využití DIS+, musí být logicky vyžadována jednoznačná identifikace uživatelů. K dispozici jsou tři varianty, jak může taková vzdálená (distanční) identifikace proběhnout:

- s využitím prostředků použitelných na portálu Identita občana, dále
- pomocí přihlašovacích údajů do systému datových schránek anebo
- přístupovými údaji přidělenými Finanční správou ČR, k jejichž získání ale byla nutná osobní návštěva některého územního pracoviště spojená s ověřením identity po předložení osobních dokladů.

Brzy po spuštění nového portálu se objevily problémy se vzdáleným přihlašováním cizích státních příslušníků, kteří nemají záznam v základním registru obyvatel České republiky (ROB), a proto nemohou bez dalšího úspěšně využít první dva uvedené způsoby identifikace, tedy prostřednictvím portálu **Identita občana** ani systémem datových schránek (dále také jen **ISDS**). Aby nebyli nuceni navštívit osobně správce daně v České republice, byla připravena zcela nová cesta vedoucí ke sjednání přístupu na nový portál MOJE daně.[1]

Je určena především pro členy statutárních orgánů a jednatele – cizí státní příslušníky, ale využít ji mohou v podstatě všichni cizinci, pokud účinně podají některou ze dvou připravených žádostí spojených s dálkovým ověřením identity podatele. Jedná se o:

- žádost o aktivaci uživatelského účtu, kdy bude umožněna distanční identifikace prostřednictvím Identity občana, ale s využitím portálů jiných členských zemí Evropské unie. Tato žádost se vyplňuje, pokud byl učiněn neúspěšný pokus o přihlášení do portálu MOJE daně prostřednictvím Identity občana, resp. rozcestníku IIG, International ID Gateway.

- žádost o aktivaci uživatelského účtu cestou přidělení přístupových údajů (název uživatele a heslo), které ovšem nejsou spojeny s prezenční lustrací na územním pracovišti Finanční správy, protože identifikace proběhne vzdáleně s využitím přihlašovacích údajů do systému datových

1 Viz https://www.fi nancnisprava.cz/cs/fi nancni-sprava/novinky/novinky-2022/fi nancni-sprava-zjednodusuje-prihlaseni

schránek (tzv. ověřená identita).[2] Tato žádost je určena pro cizince, kteří se pokusili vstoupit na portál MOJE daně s využitím přihlašovacích údajů do datové schránky.

Východiskem je v obou výše uvedených případech situace, kdy se fyzická osoba pokusí neúspěšně přihlásit do portálu MOJE daně některým ze zmíněných systémů (Identitou občana nebo Informačním systémem datových schránek) a důvodem neúspěšného pokusu se ukáže fakt, že daná osoba nemá záznam v registru obyvatel ČR a nemá tedy ani tzv. AIFO – agendový identifikátor fyzické osoby, což je jedinečný identifikátor vycházející právě ze systému základních registrů. V takovém případě se objeví oznámení, že se nepodařilo provést jednoznačné ztotožnění (autentizaci) přihlašující se osoby a nelze proto umožnit vstup do portálu MOJE daně, resp. do systému daňových informačních schránek DIS+ na tomto portálu.

Nová cesta vedoucí ke sjednání přístupu na nový portál MOJE daně je určena především pro členy statutárních orgánů a jednatele – cizí státní příslušníky, ale využít ji mohou v podstatě všichni cizinci.

Distanční podání žádosti

V informačním textu, který sděluje, že ztotožnění (autentizace) přihlašující se osoby bylo neúspěšné, je velkým písmem zvýrazněn aktivní link pro vytvoření **žádosti o aktivaci uživatelského účtu**. Pokud na něj přihlašující se osoba klikne, otevře se již předvyplněná žádost, kterou lze po případném doplnění a kontrole rovnou bez dalšího odeslat správci daně. Žádost má dvě podoby závisející na tom, jaký identifikační prostředek byl při pokusu o přihlášení neúspěšně použit (Identita občana nebo systém datových schránek).

Některé kolonky je bezpodmínečně nutné doplnit, opět záleží na tom, o kterou ze dvou podob žádosti se jedná:

- v případě aktivace uživatelského účtu prostřednictvím **Identity občana,** kdy má být otevřena možnost využívat k přihlášení zahraniční identifikační portály, je nutná adresa elektronické pošty (e-mail), ta slouží jako komunikační prostředek, na který bude mj. odeslána zpráva o úspěšné aktivaci. Lze ale doporučit uvedení funkčního e-mailu i v případě následující žádosti, slouží totiž jako prostředek neformální komunikace se správcem daně.
- v případě aktivace uživatelského účtu podáním **žádosti o přístupové údaje** je vyžadováno číslo mobilního telefonu (v mezinárodním formátu), na které budou při každém přihlášení odesílány jednorázové kódy v podobě SMS zpráv. Dále je nutné doplnit heslo, které bude sloužit k přístupu, je přitom prováděna kontrola dodržení základních bezpečnostních pravidel ve smyslu délky a síly hesla.

Další údaje jsou nepovinné, nicméně jejich uvedení může urychlit zdárné vyřízení žádosti. Patří mezi ně např.:

- identifikační doklad pro ověření totožnosti, který bude přiložen v naskenované podobě, lze doporučit věrohodný doklad jako cestovní pas nebo zahraniční obdobu občanského průkazu (ID Card),
- výpisy dokládající oprávnění jednat za daný subjekt před správcem daně, jako např. zahraniční výpisy z rejstříků korporací apod. Celkový limit velikosti příloh je nastaven na 10 MB, to znamená, že jich může být i větší množství a v tomto případě platí, čím více, tím lépe, resp. tím větší je šance na úspěšné vyřízení žádosti.
- výčet daňových informačních schránek DIS+, do kterých by měl mít uživatel dle svého uvážení přístup.

Před samotným odesláním žádosti proběhne kontrola, zda jsou vyplněny nezbytné údaje, a následuje vlastní podání. Po jeho úspěšné realizaci je možné (a doporučitelné) stáhnout si potvrzení podání v elektronické podobě (formát PKCS7) a také ve formátu PDF.

Doba nutná k vyřizování žádostí je závislá na množství dokumentů a příloh, které musí dostatečně věrohodně prokázat, že bude umožněn přístup pouze osobám uvedeným v § 69a daňového řádu:

2 V souladu se zněním § 71 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

(3) Právo přístupu do daňové informační schránky daňového subjektu má

a) daňový subjekt,

b) osoba, která plní povinnosti daňového subjektu podle § 20 odst. 3 (tj. osoba spravující pozůstalost, svěřenský správce a insolvenční správce, pozn. autora)

c) zákonný zástupce, opatrovník nebo ustanovený zástupce daňového subjektu.

(4) Právo přístupu do daňové informační schránky daňového subjektu může vykonávat pouze fyzická osoba, která je

a) uvedena v odstavci 3, nebo

b) oprávněna jednat podle § 24 odst. 2 jménem právnické osoby uvedené v odstavci 3, (tj. statutární orgán nebo ten, kdo prokáže oprávnění podle jiného právního předpisu, pozn. autora).

Informace o kladném vyřízení bude doručena na adresu elektronické pošty uvedenou v žádosti. Stejným způsobem bude žadateli sdělena případná vada podání nebo vyžádány chybějící údaje, celý proces je primárně chápán jako neformální a **nebude** proto probíhat v podobě řízení o vadách podání dle daňového řádu.[3]

Žádná z uvedených žádostí o aktivaci uživatelského účtu **nepodléhá** správním poplatkům.

Žádost s využitím Identity občana (NIA)

Jedná se mj. o jedinou distanční cestu, jak mohou přístup do DIS+ získat neusazené zahraniční osoby, které nemají zpřístupněnu datovou schránku[4] a ani nejsou členem statutárního orgánu právnické osoby, pro kterou byla zřízena datová schránka.

V tomto případě vybere přihlašující se osoba první volbu na úvodní masce pro přihlášení do portálu MOJE daně a bude přesměrována na centrální portál **Identita občana**, kde využije z menu položku **IIG, International ID Gateway**. Jedná se o rozcestník k národním portálům digitální identifikace členských států Evropské unie. Po výběru příslušné země proběhne distanční identifikace cizince pomocí prostředků, které daný členský stát umožňuje.

Objeví se oznámení, že se nepodařilo provést ztotožnění (autentizaci) v základních registrech ČR, následuje podání žádosti tak, jak bylo popsáno výše, povinným údajem je přitom adresa elektronické pošty (e-mail). Údaje fyzické osoby budou předvyplněny podle výsledku identifikace na zahraničním portálu.

Pokud bude žádost vyřízena kladně, obdrží cizinec oznámení, že mu byl umožněn přístup do systému DIS+ na portálu MOJE daně, a to pomocí téhož prostředku identifikace, který použil při generování účinně podané žádosti. Nutnou podmínkou vyplývající z příslušné legislativy o ochraně osobních údajů je, že udělí souhlas s předáváním svých údajů pro účely portálu MOJE daně Finanční správy České republiky. Tento souhlas může uložit jako trvalý:

Výsledkem úspěšně zpracované žádosti o aktivaci uživatelského účtu tedy v tomto případě bude situace, kdy se cizí státní příslušník může přihlašovat do portálu MOJE daně prostřednictvím českého portálu Identita občana, na kterém vždy zvolí mezinárodní rozcestník IIG, International ID Gateway, a identifikuje se pomocí svého národního identifikačního prostředku.

Na následujícím obrázku je oznámení pro cizince – občana Slovenské republiky, jaké údaje musí být verifikovány s použitím prostředku elektronické identifikace, v tomto případě lze použít slovenský občanský průkaz s čipem.

Žádost s využitím systému datových schránek

Tato cesta je určena především pro cizince – členy statutárních orgánů a jednatele korporací, kteří mají přístup do datové schránky právnické osoby, ale využít ji mohou všechny fyzické osoby, pokud mají status osoby **oprávněné** k přístupu do některé datové schránky, nemohou takto tedy postupovat osoby pověřené přístupem do datové schránky.

V tomto případě vybere přihlašující se osoba na úvodní masce pro přihlášení do portálu MOJE daně druhou (prostřední) volbu a bude přesměrována na server ISDS – informačního systému datových schránek, kde se přihlásí. Není rozhodující, jaký prostředek přihlášení do datové schránky bude použit,[5] pro účely

3 Viz § 74 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

4 O zřízení datové schránky si ovšem na zastupitelském úřadu mohou požádat i cizinci ze zemí mimo Evropskou unii.

5 Dnes je možné se do datové schránky přihlásit prostřednictvím portálu Identita občana, jménem a heslem doplněným případně o SMS kód nebo jednorázové heslo, dále mobilním klíčem eGovernmentu anebo s využitím elektronického certifikátu.

následné komunikace se správcem daně (podání žádosti o přístupové údaje) je dostačující úroveň záruky platná pro ověření identity prostřednictvím systému datových schránek bez ohledu na způsob přihlášení.

Díky absenci záznamu v registru obyvatel se objeví oznámení, že autentizace byla neúspěšná, ale v textu je nabídnuta možnost vzdáleného (distančního) vytvoření a podání žádosti o přidělení přístupových údajů v podobě názvu uživatele a hesla. Postup tvorby a odeslání žádosti byl popsán výše, povinným údajem je číslo mobilního telefonu, na který budou při každém přihlášení odesílány jednorázové bezpečnostní kódy.

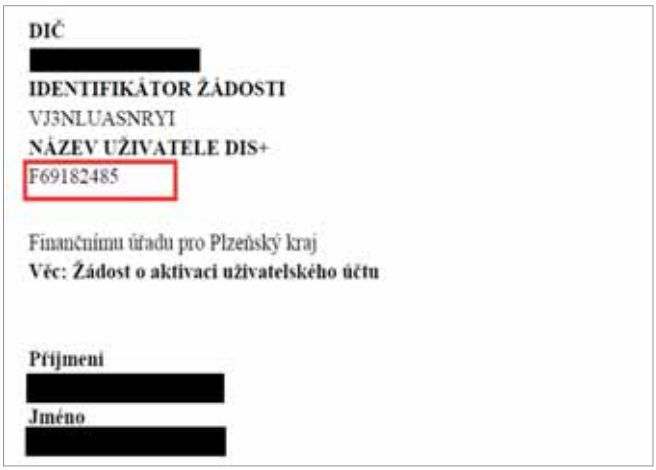
DIČ
[redacted]
IDENTIFIKÁTOR ŽÁDOSTI
VJ3NLUASNRYI
NÁZEV UŽIVATELE DIS+
F69182485

Finančnímu úřadu pro Plzeňský kraj
Věc: Žádost o aktivaci uživatelského účtu

Příjmení
[redacted]
Jméno
[redacted]

Po úspěšném odeslání žádosti bude vytvořeno potvrzení podání, kde v záhlaví je uveden systémem vygenerovaný **název uživatele DIS+**, který tvoří vedle hesla část přihlašovacích údajů a je tedy naprosto nezbytné si toto potvrzení bezpečně uložit a název uživatele poznamenat.

Výsledkem úspěšně zpracované žádosti tedy bude situace, kdy cizí státní příslušník získá distanční cestou přístupové údaje (v podobě názvu uživatele + hesla), které mu byly přiděleny Finanční správou, a s jejich pomocí se může přihlašovat do portálu MOJE daně (třetí volba na vstupní masce). Při každém přihlášení mu navíc na mobilní telefon dorazí SMS zpráva obsahující jednorázový kód, který musí správně opsat (tzv. dvoufaktorové ověření uživatele).

Závěr

Výše popsaný proces generování a vyřizování žádostí o přístup do systému DIS+ na portálu MOJE daně byl vytvořen se záměrem umožnit cizím státním příslušníkům úspěšné přihlášení bez nutnosti osobní návštěvy finančního úřadu. Je potřeba dodat, že přeshraniční identifikace občanů členských zemí Evropské unie je i po několika letech účinnosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, tzv. eIDAS, stále problémová. Z toho důvodu je v běhu jak změna evropské legislativy (tzv. eIDAS 2)[6], tak i projekt na zavedení zcela nového prostředku pro zajištění bezpečné a věrohodné digitální identity v podobě elektronické peněženky (EU ID wallet).

Úspěšné přihlášení k portálu MOJE daně je přitom nezbytným předpokladem také k udělení pověření umožňujícího přístup do DIS+ jiné osobě, typicky daňovému poradci nebo zaměstnanci ekonomického úseku apod. To může být v řadě případů konečným cílem celého snažení a cizinec absolvuje procesy podání žádosti, prvního přihlášení a udělení pověření pouze jednou s tím, že další využívání DIS+ svěří někomu jinému (v podobě pověření přístupem). Tomu nasvědčuje i fakt, že téměř veškerá komunikace a texty jsou pouze v českém jazyce, jejich překlad zatím není v dohledu a při zpřístupnění DIS+ bude nejspíš nutná spolupráce s česky hovořící osobou. Ale v každém případě se jedná o schůdnou cestu k řešení problémů s distanční identifikací cizích státních příslušníků na portálu Finanční správy.

Závěrem bych rád poděkoval pracovnicím a pracovníkům Generálního finančního ředitelství, kteří byli nápomocni realizaci tohoto článku, ať již cennými připomínkami nebo poskytnutím obrázků z vlastních zdrojů.

Komoru daňových poradců České republiky najdete i na sociálních sítích

LinkedIn

a Twitter

6 Podrobnosti viz https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_cs#documents

Po dvou letech se opět sešli tajemníci komor daňových poradců

V prostorách Irish Tax Institute v Dublinu se sešli po dvouleté pauze zástupci komor daňových poradců z Irska, Nizozemska, Jižní Afriky, Německa, České republiky, Anglie, Kanady a Austrálie.

Radek Neužil

Tajemník Komory daňových poradců ČR

První den zahájila jednání prezentace k aktuálnímu postavení a budoucnosti daňových poradců, kterou připravil ředitel daní KPMG Irsko Tom Woods. Východiskem k posouzení situace v oblasti daňového poradenství jsou dva základní fakty. Stále složitější daňové prostředí se spoustou výjimek a k tomu narůstající reportovací povinnosti vůči finančním správám. Výsledné poradenství je často velmi komplexní, což paradoxně vede k narůstající potřebě vysoké specializace v rámci profese. Čím dál častěji má také poradenství mezinárodní přesah a je tak nutné mít znalost i mezinárodního kontextu posuzované věci. V rámci poskytovaných služeb daňových poradců má stále větší úlohu i podnikatelské poradenství a jasný je i průnik do IT specializace. Na daňové poradenství má bezesporu vliv také masivní digitalizace finančních správ, je proto dobré mít i povědomí o tom, jak finanční správy s daty pracují. Další oblastí znalostí, kterou by daňoví poradci měli pokrýt, je porozumění informačním systémům klientů, protože úloha daňových poradců se posunuje od vlastních kalkulací a výpočtů daní k nastavování těchto systémů a kontrole jejich správného fungování.

Podstatným tématem dnešní doby je určité dilema maximální minimalizace daňové povinnosti, s využitím všech legálních možností, versus zohlednění určité společenské odpovědnosti firem a reputačních rizik v případě daňové optimalizace za akceptovatelnou míru. Toto dilema si však musí vyhodnotit především samotní daňoví poplatníci, daňový poradce by jim ale měl přinést dostatek relevantních informací k tomu, aby se mohli kvalifikovaně rozhodnout.

Na jednání vystoupil jako host i předseda finanční správy pro korporátní a legislativní oblast Niall Cody s dokladem o zvýšení efektivity činnosti daňové správy v Irsku a její schopnosti vyhodnocovat získané informace a data, ať už z reportů poplatníků nebo z vlastní vyhledávací činnosti. Finanční správa má necelých 7 000 zaměstnanců na 60 lokalitách, přičemž Irsko má kolem 5 mil. obyvatel. Finanční správa v Irsku bude i po covidovém období využívat částečnou práci z domova, podařilo se nastavit technologie tak, že to nečiní žádné problémy. Klíčová slova dnešní doby jsou technologie, data, digitalizace. V oblasti zdaňování mezd již v roce 2019 nastavili online datové propojení na zaměstnavatele, kdy má finanční správa v reálném čase informace o platbách zaměstnavatelů jak vůči zaměstnancům, tak vůči odvodovým institucím. Díky tomu odpadají následná formulářová hlášení a ve většině případů i speciálně prováděné roční zúčtování. Zjišťování dat v reálném čase a jejich vyhodnocování by pak v obecné rovině mělo na straně finančních správ vést k větší efektivitě při kontrolách a v konečném důsledku i ke snížení jejich četnosti. Do budoucna bude beze sporu docházet k dalšímu nárůstu množství reportovaných dat, díky propojení systémů to ale bude probíhat automaticky, bez nutnosti manuálně data generovat a někam je posílat. V konečném důsledku to pak může vést až k zániku například některých daňových přiznání v podobě, jak to známe dnes. Výzvou a rizikem i pro státní správu je kybernetická bezpečnost, stabilita systémů a relevance a objem dat.

Jedním z dalších hostů akce byl Padraic O'Neill z globálního sdíleného centra služeb společnosti Pfizer. Ten zdůraznil, že zásadními pojmy jsou v dnešní době standardizace, optimalizace a automatizace, v případě Pfizeru i globální odpovědnost. Sdílené centrum v Dublinu koordinuje i další sdílená centra ve světě a zajišťuje veškeré finanční služby včetně DPH, transfer pricingu, koordinace internace s finančními úřady a podobně. Jen v Dublinu přitom mají zaměstnance 45 národností. Celkem přitom v Irsku zaměstnávají více účetních než renomované účetní a daňové kanceláře. I proto bojují s nedostatkem kvalifikovaných lidí, o které často na trhu soupeří např. s BIG 4. Za jeden z benefitů na trhu práce považují možnost výrazného profesního růstu a zajímavého obsahu práce s mezinárodním přesahem. Na závěr vystoupení bylo zdůrazněno, že automatizace a digitalizace je nezpochybnitelnou budoucností, vyhodnocení dat a jejich interpretace však nejsou ani v dnešní době myslitelné bez lidského faktoru.

V další části programu poskytli účastníci aktuální informace z činnosti jednotlivých komor.

Jižní Afrika – SAIT má aktuálně 6000 členů, 4000 z toho aktivně vykonávají daňovou praxi. V nedávné minulosti se nejvyšším standardem kvalifikace v profesi stala úroveň CTA – Chartered Tax Adviser, a to pod licencí CIOT UK. Očekává se přitom, že cca 500 členů dosáhne této úrovně. Oprávnění k interakci s finanční správou jménem klienta mají členové celkem deseti profesních organizací včetně šesti organizací účetních. Pro komoru je tak důležité neustále přinášet členům benefity, které jsou z hlediska reprezentace profese jedinečné. V identifikovaných limitech vstupu do profese bylo konstatováno, že existuje určitá mezera mezi dosaženými znalostmi z univerzit a požadovanými znalostmi pro zkoušku na daňového poradce. Komora tak přemýšlí o větší podpoře absolventů dostupnými vzdělávacími programy Komory ke zvýšení zájmu o kvalifikační zkoušku.

Anglie – CIOT má cca 20 000 členů, organizace je založena jako veřejná nezisková dobročinná organizace, jejímž hlavním cílem je podporovat vzdělávání v oblasti daní a dosáhnout efektivnějšího a méně složitého daňového systému pro všechny uživatele. 2/3 rozpočtu jsou z členských příspěvků, zbytek je ze vzdělávání a zkoušek. Po kladném hospodaření v minulých letech se očekává v roce 2022 ztráta, částečně způsobená tím, že se lid, i přes deklarovaný zájem, nevrací na vzdělávací akce v rozsahu jako před covidem. Velká část aktivit směřuje k veřejnosti včetně plánované aktivity ve školách s cílem dostat daně do učebních osnov. V rámci vnitřní organizace Komory zřídili nové odborné sekce na kryptoměny a ekologické zdanění a také sekci, která by se měla systematicky zabývat zjednodušením daňového systému.

Austrálie – daňová politika a advokacie profese jsou klíčovým zaměřením komory. Vzdělávací aktivity byly převedeny do samostatné právní entity s očekáváním cíleného zaměření a nového přístupu ke vzdělávání. Komora má cca 11 000 členů, převážně menších a středních účetních a daňových kanceláří, v posledních letech dochází k mírnému poklesu členské základy, stejně jako CIOT očekává v letošním roce finanční ztrátu, částečně plynoucí z minulých investic do technologií. Austrálie patří k zemím, kde je zaveden systém CTA. I přesto, že v regionu Asie a Austrálie existuje organizace zastřešující komory daňových poradců z regionu, má tato organizace AOTCA spíše ceremoniální význam a její činnost není z pohledu Austrálie hodnocena, na rozdíl od CFE v Evropě, příliš kladně.

Kanada – CTF má přibližně 14 000 členů, z poloviny s kvalifikací účetních a z poloviny právníků, za posledních několik let evidují nárůst členské základny o cca 20 %. Členy jsou jaké osoby z veřejné a státní správy včetně soudců. Při práci intenzivně spolupracují s akademiky, zadávají a financují řadu akademických projektů a studií, tím získávají zajímavé a nezávislé materiály například pro legislativní práci. Komora podporuje činnost IFA, přičemž převzala kompletní organizační a technické zajištění činnosti a společně s IFA se plánuje vydávat nový odborný časopis, zaměřený na mezinárodní zdaňování. Komora je také aktivní při pořádání konferencí, nutnou podmínkou

pro vystoupení na konferenci je zpracování odborného článku, který se potom stává součástí odborné databáze, která je k dispozici členům. Podporují mladé daňové poradce – byla založena sekce mladých daňových poradců a chystají průzkum u mladých osob, proč se nakonec nerozhodly pro kariéru daňového poradce, přestože měly s komorou nějakou interakci a o daňové poradenství se prokazatelně zajímaly.

Nizozemsko – zajímavý závěr udělali v NOB ve vzdělávání. Po odeznění pandemických restrikcí se rozhodli, že akce nebudou dělat v hybridní formě, a tedy budou buď prezenčně, nebo online. Kombinace forem je jednak výrazně organizačně a ekonomicky neefektivní, výrazné nároky jsou ale i na přednášející. NOB se snaží posunovat „klubové" organizace k respektovanému think-tanku. Snahou je maximální transparentnost, všechny informace jsou veřejně dostupné. I přes to, že jsou organizací s dobrovolným členstvím, mají zaveden dohled a disciplinární pravidla. S inspirací nedávno vydaného dokumentu CFE – etická laťka v daňové profesi – revidovali nastavení vlastních etických pravidel a vydali vlastní daňové principy pro poradenství. Plně přitom respektují princip konečného rozhodnutí ze strany klienta. V profesních otázkách využívají formát e-learningu s povinností odpovědět na závěr kurzu několik kontrolních otázek k ověření porozumění obsahu. Pro mladé daňové poradce mají skupinu do pěti let v profesi se zaměřením více na profesní otázky a skupinu 5–10 let v profesi, která se více věnuje daňové problematice.

Německo bylo zastoupeno CEO regionální komory z Norimberku, která je v rámci dělení kompetencí odpovědná za vztahy s Českou republikou. Aktuálně se Komora zaměřuje na oblast digitalizace a řešení identity daňových poradců přes poměrně složitý databázový systém a členský certifikát (v ČR do značné míry tuto roli plní profesní datová schránka). V této souvislosti bylo na dotaz zjištěno, že žádná z organizací, zastoupená na jednání, nemá klasické členské průkazy ani specializovanou členskou aplikaci pro mobilní zařízení, tu mají jen v Kanadě, ovšem specificky pro účastníky konferencí, které ve velké míře pořádají. V rámci spolupráce s KDP ČR bylo potvrzeno pořádání Česko-německé daňové konference v roce 2023 v Plzni.

Irsko – Komora (ITI) má 4 strategické priority. Být vedoucí institucí v daňovém vzdělávání, podporovat členy a studenty, být respektovaným „hlasem" v daních a být zaměstnavatelem první volby. K tomu se přidala i tzv. uhlíková agenda a cíl být do budoucna uhlíkově neutrální organizací. Oblast společenské odpovědnosti považují za důležitou součást korporátní identity, přičemž výhody spatřují v reputačním benefitu, atraktivitě práce pro komoru a pozitivním dopadu do PR s možností téma komunikovat prostřednictvím sociálních sítí apod. Klíčové zaměření aktivit Komory se týká posuzování dopadu technologií na daně a výkon profese. V oblasti odborného výkonu profese bylo zdůrazněno, že důležitou schopností daňových poradců by měla být ochota se přizpůsobit měnícímu se prostředí, dále schopnost absorbovat nové možnosti technologií a práce s daty, analytické schopnosti a dovednosti a umění dobře a srozumitelně znalosti komunikovat. Irská komora má také zavedený a v praxi vyzkoušený systém online zkoušek na dálku s pořizováním záznamu celé zkoušky a vzdálenou identifikací uchazečů.

> *Hlavní úlohou skupiny tajemníků je sdílení zkušeností ze svých praxí a hledání vzájemných inspirací pro další rozvoj činnosti Komory a podporu daňového poradenství.*

Hlavní úlohou skupiny tajemníků je sdílení zkušeností ze svých praxí a hledání vzájemných inspirací pro další rozvoj činnosti Komory a podporu daňového poradenství. Z tohoto pohledu byl beze sporu účel jednání naplněn a bylo potvrzeno, že dává smysl se i nadále v roční periodicitě osobně scházet. Cílem pro další období je získat pro spolupráci další zástupce komor, zejména z Evropy, a rozšířit tak výměnu zkušeností o zástupce dalších profesních organizací. /

A je po prázdninách...

Někdo se těší, že si konečně odpočine, protože se děti vrátily do školy. Pro někoho zase začíná stres, protože děti mají školu, kroužky a sportovní aktivity a musí zajišťovat celou logistiku.

Peter Chrenko

Daňový poradce, zakladatel people Xperience center

Pokud zatím nemáte děti, nebo už jsou dospělé, možná se těšíte, že se po letním odpočinku vracíte do řádu, který vás nutí k větší disciplíně. Jiný má zase stres, že s odchodem léta už nebude čas ani počasí na příjemné aktivity, ať už sportovní nebo odpočinkové venku.

Někdo dělá sám, někdo se vrací do menšího či většího kolektivu a podobné otázky řeší v kuchyňce ráno při kávě nebo u společného oběda v kantýně či restauraci.

Do adventu nám zbývají už jenom tři měsíce a zase nastane uvolnění, které potrvá minimálně měsíc, a co nevidět jsme opět na startu nového roku…

Jak tedy co nejlépe využít zbývající tři měsíce, kdy jsou všichni zpět v práci, odpočinuti s motivací něco udělat pro své klienty, zaměstnavatele, ale hlavně pro sebe?

Můžeme využít právě paralelu se školním rokem. Jakou novou dovednost byste chtěli letos získat? Čeho byste chtěli dosáhnout a posunout se v kariérním i osobním životě a naučit se něčemu, co vás ve škole nenaučili? Čeho byste chtěli dosáhnout ve svém podnikání/zaměstnání a jaké dovednosti vám k tomu chybí? Tyto věci by měly jít ruku v ruce.

citát:

„Kdo se soustředí na vzdělání, den ze dne si více osvojuje“

Lao-C'

Vzdělávací obsah je všude přítomný a často dostupný zdarma na internetu. Chce to jenom odhodlání, záměr, čas, disciplínu a výsledek se dostaví. Říká se, abyste v něčem byli na špičkové (světové) úrovni, potřebujete k tomu 10 000 hodin poctivého tréninku. Podle Joshe Kaufmana, autora knih „The Personal MBA“

nebo „The First 20 Hours“, stačí právě 20 hodin k tomu, abyste se naučili nové dovednosti na takové úrovni, která vám dělá radost nebo přináší užitek. Například programovat, zvládnout nový jazyk, hrát na kytaru, surfovat, uplavat 1 km kraulem bez námahy (mohu potvrdit :-), prostě cokoliv.

Je to jenom o odhodlání a pak aplikování správného postupu. K správnému postupu patří zaměření své energie na novou dovednost (žádný multitasking), odstraňování překážek, včetně mýtů, dodržování základních principů, používání správných pomůcek, vytvoření rychlé zpětné vazby pro sebekontrolu a hlídání času. Za týden, dva nebo tři máte novou dovednost, kterou časem už jenom zlepšujete, a do Vánoc jste úplně někde jinde…

Pokud toto aplikujete na úrovni celého týmu, tak jste úplně jiný tým nebo jiná firma.

Pokud tento proces propojíte s celým systémem osobního rozvoje zaměstnanců, tak se budou dít věci. Rozvoj se stane zábavou, bude vám na to stačit poloviční rozpočet a přínosy budou hmatatelné pro lidi, firmu, ale hlavně pro vaše zákazníky.

Díky plánu rozvoje může každý najít jak své osobní silné stránky, tak své profesní poslání. Přestože plány rozvoje mohou přesahovat dobu trvání zaměstnance ve vaší firmě, kultivace růstu ve vaší organizaci povzbuzuje zaměstnance, aby zůstali tam, kde jsou ceněni.

Čtyři výhody plánu rozvoje sebe a zaměstnanců

1. Objevuje nové talenty
2. Zlepšuje výkon
3. Zvyšuje konkurenční výhodu
4. Snižuje fluktuaci

Efektivní plánování a realizace rozvoje lidí přináší pozitivní výsledky pro zaměstnance i pro firmu.

Objevte nové talenty u sebe/ zaměstnanců

Dodržování plánu rozvoje zaměstnanců může členům týmu pomoci objevit talenty a dovednosti, o kterých nevěděli, že je mají. Součástí jejich rozvoje by mohlo být zapojení do práce jiných oddělení nebo nových projektů, což je povzbuzuje, aby si rozšiřovali obzor, zkoušeli nové věci a učili se novým dovednostem. Příležitosti uplatnit méně používané dovednosti mohou zaměstnancům pomoci pochopit, v jakých úkolech jsou nejlepší a které je nejvíce baví.

Zlepšete výkon svůj i zaměstnanců

Jedním z nejsilnějších výsledků plánování rozvoje lidí je zlepšení motivace a výkonnosti zaměstnanců.

Jak zaměstnanci rozvíjejí své dovednosti a pracují na dosažení svých cílů, získávají dovednosti, schopnosti a zkušenosti, které mohou uplatnit ve své současné práci. Obohacený soubor dovedností umožňuje zaměstnancům podávat lepší výkony a dosahovat lepších výsledků. Navíc příležitost procvičit si nové dovednosti může zaměstnance zaujmout a ti je pak můžou využívat v jejich každodenní rutině a usnadňovat nebo zkvalitňovat práci.

Úspěšná strategie talentů závisí na optimalizaci výkonu, aby se podnik mohl dostat tam, kam potřebuje, rychleji a s nižšími náklady a hlavně dosáhnout spokojnosti prostřednictvím smysluplné práce.

Zvyšte svou konkurenční výhodu

Plány rozvoje lidí zahrnují širší rozvoj, tedy nejenom profesní, ale i osobní. Pomáhat zaměstnancům rozvíjet se – například jako celoživotní studenti, lepší komunikátoři nebo být sebevědomější, být v dobré fyzické a mentální kondici – má dalekosáhlé výhody. Plány rozvoje lidí mohou stávajícím zaměstnancům pomoci rozvíjet dovednosti, schopnosti a znalosti potřebné k přechodu do nových rolí a jiných týmů.

Zaměstnanci, kteří se zavázali k plánu rozvoje, neustále rostou a to vytváří kontinuální osobní a firemní konkurenční výhodu. Rozvojem lidí a neustálým učením vytváříte firmu, která je dostatečně agilní, tedy schopna se přizpůsobit podmínkám na trhu, a je odolná vůči nepříznivým změnám.

Snižte dobrovolnou fluktuaci

Program rozvoje lidí vytváří kulturu učení, kde jsou zaměstnanci zvědaví a neustále získávají znalosti a dovednosti. Nasměrování a zažívání tohoto pocitu růstu do plánu rozvoje zaměstnanců může poskytnout smysl pro směr a udržet zaměstnance zapojené do jejich práce. Když lidi vidí, kde mohou v rámci firmy růst, je méně pravděpodobné, že odejdou.

Plány rozvoje poskytují lidem lepší přehled o možnostech růstu. Proces sestavování takových plánů může zaměstnancům a manažerům pomoci zapojit se do rozhovorů o výkonu orientovaných na budoucnost a identifikovat příležitosti rozvoje jednotlivce sladěné se záměry firmy a naopak.

Jak vytvoříte efektivní plán rozvoje?

Výsledky rozvoje lidí mohou být jen tak účinné, jak je váš plán rozvoje proveditelný:

1. Začněte analýzou mezer v dovednostech
2. Identifikujte příležitosti růstu
3. Vypracujte akční plán
4. Slaďte osobní a obchodní cíle
5. Vyberte správné rozvojové programy a nástroje
6. Nastavte funkční zpětnou vazbu

Analýza mezer v dovednostech

Než budete moci nastavit směr růstu, musíte určit, kde je růst nejvíce potřeba na firemní úrovni. Tedy kam se chcete jako firma/tým ubírat a co vám v tom brání z hlediska dovedností. Poté

u všech zaměstnanců proveďte analýzu potenciálu a dovedností a zjistěte, v jakých oblastech se mohou a hlavně chtějí zlepšit, aby se posunuli ke svému potenciálu.

Ve velkých organizacích je nepravděpodobné, že by HR dokázalo posoudit každého člena týmu individuálně. V malých zase nemají HR. Vyškolte proto své manažery, aby byli schopni kontinuálně pracovat se zaměstnanci na identifikaci mezer v dovednostech. Vybavte manažery hodnocením talentů a dalšími nástroji, které mohou poskytnout náhled na silné stránky a příležitosti každého zaměstnance.

Zaměstnanci by měli mít v procesu svůj hlas, protože mají nejlepší představu o tom, kde v průběhu práce nejvíce zápasí a kam by se chtěli postupně posouvat. A protože tyto diskuse mohou být citlivé a osobní, je užitečné, když zaměstnanec nejprve sám upozorní na mezery ve svých dovednostech. Vyškolte manažery a sebe, aby na toto téma vedli rozhovory se zaměstnanci.

Příležitosti k růstu

Kde jsou mezery, tam jsou i příležitosti k růstu. Když zaměstnanci identifikují mezery v dovednostech, pomozte jim určit, na co by se jejich plán rozvoje měl zaměřit a v jakých krocích ho realizovat. Upřednostněte jednu nebo dvě růstové příležitosti, na kterých budete společně pracovat v nadcházejícím čtvrtletí.

Zeptejte se zaměstnanců na jejich preference ohledně příležitostí k růstu. Pokud je to možné, mohli by dostat dočasnou roli v jiném oddělení nebo převzít další odpovědnost za svůj tým nebo rozvojový projekt. Změna pracovní pozice nebo pracovní náplně odhalí potenciál rychleji než setrvání v rutinní práci.

Jasný akční plán

Jednou z nejdůležitějších součástí plánu rozvoje je stanovení jasných úkolů, které je třeba splnit. Vágní cíle nedávají zaměstnancům možnost jednat. Zaměstnanci musí přesně vědět, jaké kroky je zavedou tam, kam se chtějí dostat, a jak poznají, že se tam dostali.

Pomozte zaměstnancům s vypracováním akčního plánu. Akční položky v rámci tohoto plánu mohou zahrnovat absolvování kurzu, získání certifikace nebo prokázání zvládnutí dovedností dokončením konkrétního úkolu nebo vykonáváním určité činnosti na požadované úrovni.

Sladění obchodních a osobních cílů

Krása plánu rozvoje lidí spočívá v tom, že dopad plánu rezonuje napříč celou firmou. Když manažeři a zaměstnanci zkoumají možnosti svého růstu, ujistěte se, že obchodní cíle jsou v popředí zájmu.

Jak manažeři, tak jednotliví zaměstnanci by měli být schopni vysvětlit souvislosti mezi kroky, které podnikají s pozitivními dopady na podnikání firmy. Zaměstnanci, kteří jsou ztotožněni s dlouhodobou vizí, chápou strategii firmy a obchodní cíle, mohou čerpat z těchto cílů inspiraci a sladit své osobní cíle se směřováním firmy.

Manažeři hrají důležitou roli při interpretaci dlouhodobé vize a obchodních cílů a pomáhají zaměstnancům zjistit, jaké kroky mohou podniknout, aby dosáhli co největšího dopadu a přínosu pro sebe i firmu.

Zvažte všechny typy programů rozvoje

Neomezujte svou představivost v tom, co tvoří efektivní rozvojový program. Vaše firma nabízí mnoho příležitostí ke vzdělávání, velkých i malých, formálních i neformálních. Pomozte manažerům a zaměstnancům porozumět bohatství interních i externích výukových zdrojů, které mají k dispozici.

Vyzbrojeni těmito informacemi mohou manažeři efektivněji pomáhat zaměstnancům najít ty, které pro ně nejlépe fungují na dané úrovni svého rozvoje.

Zapomeňte na generalizaci, snažte se o maximální individualizaci rozvojového plánu. Ideálně na kvartální úrovni s měřením progresu.

Stanovte způsoby, jak poskytovat zpětnou vazbu

Pokud si nestanovíte společně cíle rozvoje, není k čemu poskytovat zpětnou vazbu. Průběžná zpětná vazba je zásadní pro úspěch jakéhokoli plánu rozvoje. Zpětná vazba od manažerů může zaměstnancům pomoci posoudit, zda jsou na správné cestě, zda se skutečně posouvají ve svém rozvoji nebo zda potřebují přehodnotit cíl.

Manažeři potřebují nástroje, které jim umožní poskytovat zpětnou vazbu v reálném čase a sledovat tyto konverzace pro budoucí použití. Dávejte zpětnou vazbu a používejte k tomu komunikační nástroje, které lze integrovat se systémy, které používáte. /

Současný stav upskillingu v ČR

Podle statistik Evropské komise se Česko řadí mezi země s nízkým procentem průběžného vzdělávání dospělých. V roce 2021 se jednalo o 5,8 % dospělých, kteří se pravidelně měsíčně vzdělávají. Průměr EU činí 10,8 %, nejlepšími zeměmi jsou Švédsko, Finsko a Nizozemsko s 25–35 %. Jinak definované výzkumy ukazují, že přibližně 43 % zaměstnanců má možnost osobního rozvoje. V tomto případě se však jedná i o povinná pracovní školení nezbytná k výkonu povolání (nové technologie, firemní procesy, compliance apod.) a školení bezpečnosti. Tato školení se odehrávají buď ve větších skupinách (75 %), nebo v poslední době stále častěji online formou. V tomto případě však nejde o upskilling v pravém slova smyslu, protože nejde o posun z motivace jednotlivce, nýbrž jen umožnění vykonávání současné pozice.

Kybernetická bezpečnost pro daňové poradce

Odborná konference

Termín: 13. 10. 2022

Místo konání: Hotel Duo, Teplická 492, 190 00 Praha 9

Komora daňových poradců České republiky pořádá konferenci na téma kybernetické bezpečnosti. Konference se zaměří na zkušenosti poradenských firem, ať už z pohledu vlastních IT politik nebo z pohledu IT poradenství pro klienty.

- Zkušenosti poskytovatelů cloudových řešení a datových skladů
- Vývoj regulace a legislativy dotýkající se Cyber Security

Akce se koná prezenčně, zájemci budou moci živě sledovat konferenci i online.

www.kdpcr.cz/kyberneticka-bezpecnost

moje.kdpcr.cz